

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Beskrivning av Sveriges befolkning 2006

Befolkning

Befolkningsstatistik

Beskrivning av Sveriges befolkning 2006

Description of the Population in Sweden 2006

Official Statistics of Sweden

Statistics Sweden

2007

Tidigare publicering
Previous publication

Beskrivning av Sveriges befolkning 2004 och 2005
Description of the population in Sweden 2004 and 2005

Producent
Producer

SCB, enheten för befolkningsstatistik
Statistics Sweden, Population Statistics Unit
SE-701 89 Örebro
+46 19 17 60 10
befolkning@scb.se

Förfrågningar
Inquiries

Per Åslund, +46 19 17 67 61
befolkning@scb.se

Denna publikation är en del av Sveriges officiella statistik (SOS). Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet. Om du citerar, var god uppgive källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Beskrivning av Sveriges befolkning 2006*.

This publication is a part of the official statistics of Sweden (SOS). It may be used freely and quoted.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Description of the Population in Sweden 2006*.

Den särskilda SOS-logotypen får enligt lag inte användas vid vidarebearbetningar av statistiken.
Use of the particular SOS logotype is prohibited when further processing the statistics.

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

ISSN 1654-4358 (online)

ISSN 1653-0926 (print)

ISBN 978-91-618-1383-4 Hela verket (print)

ISBN 978-91-618-1399-5 Beskrivning (print)

URN:NBN:SE:SCB-2007-BE0107TEXT_pdf (pdf)

Printed in Sweden

SCB-Tryck, Örebro 2007.11

Förord

I *Beskrivning av Sveriges befolkning 2006* finns mycket information om befolkningen i Sverige år 2006. Vilken dag vi helst gifte oss på, hur många barn vi fick och vad de fick heta. Hur gamla vi blev och hur många flyttningar vi gjorde inom Sverige är också sådant som beskrivs, samt mycket mer.

Årets bok innehåller en hel del internationella jämförelser, och där kan man bland annat se att Sverige hade en hög medellivslängd, låg spädbarnsdödlighet och hög fruktsamhet i jämförelse med andra länder (främst EU-länder). Vi var också ett av EU:s större mottagarländer vad gäller asylsökande.

Att Sverige är ett internationellt land kunde man även se på rekord-siffrorna för såväl in- som utvandring, inte på hela 1900-talet har liknande siffror redovisats. Det har även slagits rekord i antal personer som fått svenskt medborgarskap.

Syftet med boken är att på ett lättillgängligt sätt ge en samlad bild av Sveriges befolkning år 2006. Dessutom bidrar boken, genom de internationella jämförelserna, till att sätta in Sverige i ett större sammanhang.

Publikationen har tagits fram i samarbete mellan olika författare på Enheten för befolkningsstatistik på Statistiska centralbyrån. Medförfattare är också Maria Bexelius som har flerårig erfarenhet av arbete med internationell och svensk asylrätt ur ett genusperspektiv. Per Åslund har svarat för att hålla samman arbetet och Inga-Lill Kvist har ansvarat för layouten. Åsikter och uppfattningar i avsnittet om *Asylrätten ur ett genusperspektiv* är författarens egna och överensstämmer inte nödvändigtvis med SCB:s.

Statistiska centralbyrån i november 2007

Anna Wilén

Birgitta Edberg

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 121.

Förord	3
Sammanfattning	9
Visste du att	9
Folkmängden och dess förändringar	11
Befolkningsförändringar i ett historiskt perspektiv	11
Befolkningsförändringar 2006	12
Antalet födda fortsätter att öka	12
Internationellt sett finns de högsta födelsetalen i Afrika	12
Minskning av antal döda	13
Rekordstor invandring	14
Högsta utvandringen på över 100 år	15
Befolkningens sammansättning	15
Stora skillnader i åldersstrukturen mellan Sveriges län	16
Fler än hälften av världens invånare bor i Asien	17
Födda	19
Antal utomäktenskapliga barn har ökat	19
Fruktsamheten har ökat under 2000-talet	20
Utrikes födda kvinnor har högre fruktsamhet	20
Sverige högt upp i den internationella fruktsamhetsligan	21
Döda	25
Medellivslängden ökar i Sverige	25
Sverige har internationellt sett en hög medellivslängd	26
Spädbarnsdödligheten ökade något i Sverige	27
Kraftigt minskad spädbarnsdödlighet i Europa under perioden 1990–2004	28
In- och utvandring	31
Invandringen – den högsta sen mätningarna började	31
Medborgare från 169 olika länder invandrade	32
Många svenskfödda invandrar från Norge	34
Familjeskäl största anledningen till invandring	34
Högsta utvandringen på över 100 år	35
Utvandrarna äldre än invandrarna	36

Invandrarna som utvandrade 2006 hade stannat åtta år i genomsnitt.....	36
Högre andel flyktingar än i Danmark	37
Tillfälliga invandringslagar – inte bara i Sverige	38
Inrikes flyttningar	39
Vi flyttar som mest i 20-års åldern	39
De flesta flyttar kortväga, men de yngre flyttar långväga	39
Stockholms län har det största flyttningsöverskottet	41
Bara fyra av tio kommuner hade ett överskott av inrikes flyttningar	41
Övriga Mellansverige och Norrland tappar mer igen	41
De utrikes födda flyttar oftare men kortare	43
Tre av fyra svenskfödda bor i det län de föddes i.....	43
Civilståndsändringar.....	45
Risken att skilja sig i en framtid är 45 procent.....	45
Ökad medelålder vid första giftermålet inom EU.....	46
Första giftermålet sker oftast på en lördag.....	46
En fjärdedel av dagens äktenskap har varat i minst 40 år	48
Ökning av nyregistrerade partnerskap	48
Som vanligt fler änkor än änklingar	49
Medborgarskap.....	51
Stor variation mellan kommunerna.....	52
De utländska medborgarna är nyanlända till Sverige.....	52
Stor andel utländska medborgare i Luxemburg, liten i Slovakien	53
Flera sätt att bli svensk medborgare	54
Rekordmånga nya svenska medborgare 2006	54
Hälften av de nya svenska medborgarna är från Asien	55
Våra nordiska grannar dröjer längst med medborgarskapsbytet ...	56
Namnstatistik.....	57
Alex kan både män och kvinnor heta	57
Vi nöjer oss inte med bara ett förnamn	57
Anna är populäraste tilltalsnamnet bland kvinnor med två förnamn	57
Lars populärt tilltalsnamn bland män med två förnamn.....	58
Dubbelnamnen var populärast på 1940- och 1950-talet	59
Anna och Lars dominerar i länen	59
Vilka namn ger vi till våra nyfödda barn?	59
Asylsökande	63
Ökat antal asylsökande i Sverige	63
Fördubbling av antalet ensamkommande barn och ungdomar	64
Var tredje asylsökande från Irak	65

Antal asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagnings- system.....	66
Asylsökande har oftast eget boende.....	66
Global nedgång av antalet asylsökande	67
Stora skillnader mellan olika länder.....	68
Adopterade	71
Adoptioner från utlandet sedan 1950-talet.....	72
Adopterade i Sverige.....	72
Minskning av antal adoptioner förra året.....	73
Få adoptioner i Finland, fler i övriga Norden	75
Svenskar i förskingringen	77
Var finns utlandssvenskarna och hur många är de?.....	79
Många utlandssvenskar är inte registrerade i sitt nya land	81
Vilka är utlandssvenskarna?	82
Anhöriginvandring från länder utanför EU/EES	85
Direktivet om familjeåterförening.....	86
Anhöriginvandringen i Sverige	87
Familjeåterförening i Europa	90
Hjortkvarn – Sveriges närmaste plats.....	93
Demografisk mittpunkt invigd den 20 juni 2007	94
Centrum flyttar sig söderut.....	96
Asylrätten ur ett genusperspektiv	97
Flykting och kvinna i världen	98
Minskat antal asylsökande till Europa 2006	99
Ett genusperspektiv på europeisk asylpolitik 2006	100
Ett svenskt perspektiv på flyktingskap och kön – den nya utlänningslagen.....	103
Ny praxis kring flyktingskap och kön.....	106
Fakta om statistiken.....	109
Detta omfattar statistiken	109
Definitioner och förklaringar	109
Så görs statistiken.....	115
Primärmaterial.....	115
Statistikregistret.....	115
Statistikens tillförlitlighet.....	116
Tillförlitligheten totalt	116
Undertäckning.....	116
Övertäckning	117
Mätfel.....	118
Bra att veta.....	118
Annan statistik.....	119

In English	121
Did you know that.....	121
List of terms	123

Sammanfattning

Visste du att ...

- Sveriges folkmängd ökade med 65 505 personer under 2006 vilket gav en folkmängd på 9 113 257 vid årets slut.
- Under 1900-talet har andelen yngre (under 10 år) minskat och gått från 22 procent av befolkningen 1905 till knappt 11 procent 2006.
- Under år 2006 föddes 44 procent av barnen inom äktenskapet, 1956 var den siffran 90 procent.
- År 2006 invandrade 95 750 personer till Sverige, det är den högsta siffran sedan SCB började mäta invandringen i slutet av 1800-talet.
- Utvandringen från Sverige uppgick till 44 908 personer, vilket är den högsta utvandringen sedan 1892.
- Det är betydligt vanligare att gifta sig på en lördag för dem som gifter sig första gången – över 64 procent – än för dem som gifter om sig – drygt 44 procent.
- Nästan hälften av dem som bytte till svenskt medborgarskap under 2006 var tidigare medborgare i ett asiatiskt land.
- De som tidigare var nordiska medborgare vistades i Sverige nästan tio år innan de bytte till svenskt medborgarskap, de som var asiatiska medborgare bytte redan efter tre år.
- Dubbelnamn som Maj-Britt och Jan-Erik är helt ute, under 1990- och 2000-talet har de knappt använts till nyfödda. Populärast var dubbelnamnen under 1940- och 1950-talet.
- Antal adoptioner i Sverige under 2006 var 1 460, lite färre än 2005 då det var över 1 500.
- Hjortkvarn i Hallsbergs kommun utsågs år 2006 av SCB till Sveriges demografiska mittpunkt.

Folkmängden och dess förändringar

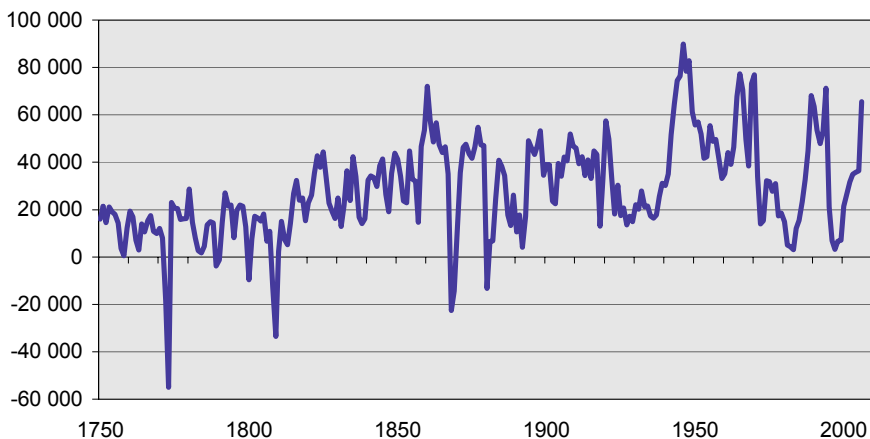
Inge Göransson och Per Åslund

Folkmängden ökar till följd av att barn föds och att personer flyttar in i landet medan dödsfall och utflyttningar till andra länder gör att folkmängden minskar. Den 31 december 2006 var Sveriges folkmängd 9 113 257 (50,4 procent kvinnor) och under året ökade befolkningen med 65 505 personer. Av folkökningen stod invandringsöverskottet (invandrade–utvandrade) för 77 procent och födelseöverskottet (födda–döda) för 23 procent.

Befolkningsförändringar i ett historiskt perspektiv

I Sverige är det ovanligt att folkmängden minskar från ett år till ett annat. Senast Sverige hade en folkminskning var 1880 då folkmängden, till följd av utvandring till främst Nordamerika, minskade med drygt 13 000 personer.

Folkökning i Sverige 1750–2006

Mellan 1900 och 1974 berodde folkökningen i Sverige till största delen på att det var fler som föddes än som dog, dvs. på grund av födelseöverskott. Undantag är åren 1969 och 1970 då folkökningen främst berodde på en kraftigt ökad invandring.

Från 1975 och framåt har folkökningen i stället främst berott på ett invandringsöverskott, dvs. att fler invandrat än utvandrat. I början på 90-talet hade vi dock en kort period där födelseöverskottet översteg invandringsöverskottet. Under 2000-talet har folkökningen återigen till största del berott på invandring.

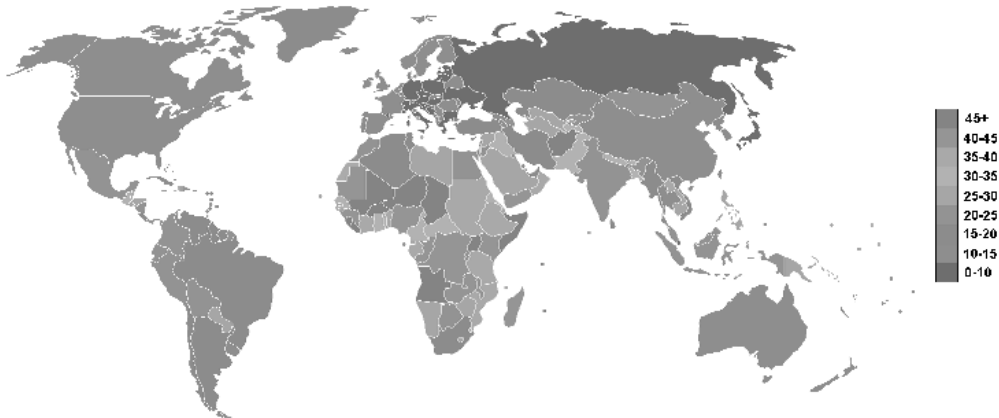
Befolkningsförändringar 2006

Antalet födda fortsätter att öka

Det föddes många barn i början av nittiotalet, men från mitten av årtiondet sjönk antalet dramatiskt för att sedan börja öka igen. Från och med 2002 har antalet födda ökat konstant. År 2006 föddes 105 913 barn, varav 54 483 pojkar och 51 430 flickor. Ökningen mellan 2005 och 2006 var 4,5 procent, vilket motsvarar 4 567 barn.

Internationellt sett finns de högsta födelsetalen i Afrika

Sverige har låga födelsetal jämfört med de flesta andra länder. Enligt statistik från FN föds i genomsnitt 20,3 barn i världen per 1 000 av folkmängden. Värdet för Sverige är 10,3 vilket är lägst av de nordiska länderna. Listan toppas av de afrikanska länderna Kongo, Guinea-Bissau och Liberia som alla har 49,6 födda per 1 000 av folkmängden. Högst på listan av de icke-afrikanska länderna kommer Afghanistan med 48,2 födda per 1 000 av folkmängden. I botten hamnar Kina med 7,3. Även några av de större europeiska länderna som Tyskland (8,2) och Italien (8,5) hamnar långt ned på listan.

Födelsetal, antal födda per 1 000 av folkmängden

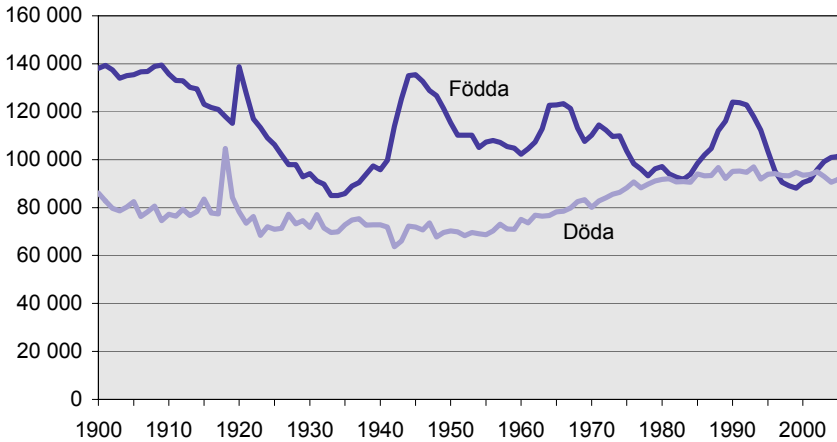
Källa: UN, World Population Prospects, 2006.

Minskning av antal döda

Under år 2006 avled 91 177 personer, varav 47 000 kvinnor och 44 177 män. Jämfört med 2005 minskade antalet avlidna med 533 personer.

För femte året i rad hade Sverige ett positivt födelseöverskott, dvs. antalet födda var fler än antalet döda. Födelseöverskottet 2006 var 14 736 personer. För att hitta ett högre överskott får vi gå tillbaka till 1994, då det föddes 20 413 fler personer än det avled.

Historiskt sett varierade antalet döda mycket på 1700–1800-talen medan antalet födda var relativt stabilt. Under 1900-talet har förhållandet blivit det motsatta och man kan numera ana en stabilisering av antalet döda medan antalet födda varierar i cykler över tiden.

Antal födda och döda under perioden 1900–2006

En generation med många barn leder till att det föds många barn i nästa generation. De höga födelsetalen under 1940-talet ledde till höga födelsetal även under 1960-talet då det fanns många kvinnor i reproduktiv ålder. Eftersom vi under senare delen av 1900-talet i genomsnitt blivit äldre innan vi skaffar barn, har cykeln förskjutits så att nästa topp i barnafödandet kom först runt 1990.

Rekordstor invandring

Antalet in- och utvandrare påverkas till stor del av händelser utanför Sverige och varierar kraftigt mellan åren. Sverige var länge ett utvandringsland. Först 1930 blev Sverige ett invandringsland då antalet invandrade översteg antalet utvandrade för första gången.

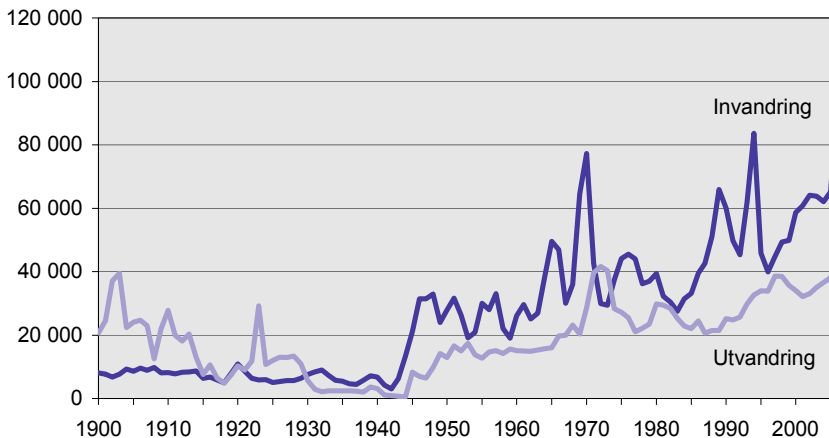
Invandringen ökade under 2006 med 47 procent, från 65 229 personer år 2005 till 95 750 personer år 2006. Det är den högsta siffran som noterats sedan SCB började mäta invandringen i slutet av 1800-talet.

Invandringen av medborgare från Asien ökade mest och framförallt medborgare från Irak. Hela 10 850 irakiska medborgare invandrade till Sverige under 2006 jämfört med 2 942 året innan. Totalt sett hade 42 procent av de invandrade 2006 ett utomeuropeiskt medborgarskap. Även invandringen av medborgare från EU-länderna utanför Norden ökade kraftigt, med 56 procent.

Högsta utvandringen på över 100 år

Totalt utvandrade 44 908 personer under 2006, vilket motsvarar en ökning med 18 procent jämfört med 2005. För att hitta en antalsmässigt högre utvandring får vi gå tillbaka ända till år 1892. Liksom tidigare år var en stor andel av dem som utvandrade födda i Sverige. De flesta svenskfödda flyttade till Norge, Storbritannien och USA.

In- och utvandring under perioden 1900–2006

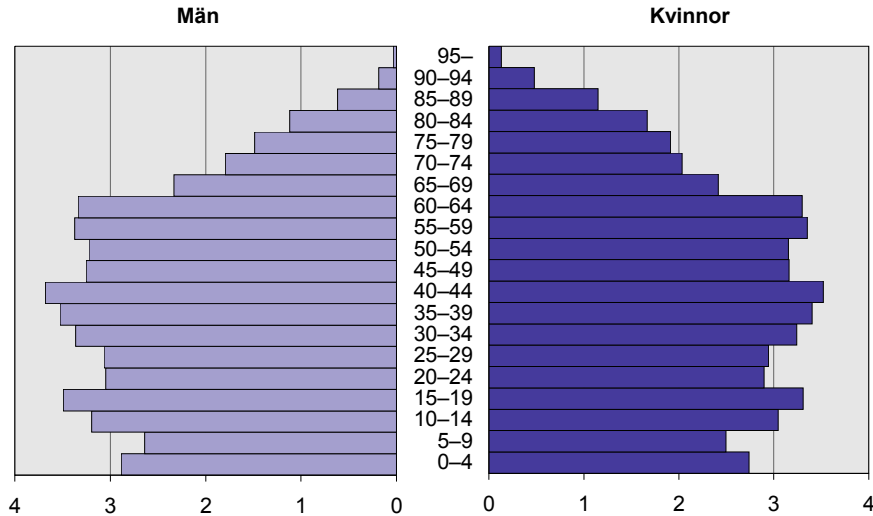

De allra flesta av utvandrarerna som var födda i våra grannländer flyttade tillbaka till sina födelseländer. Samma sak gällde för personer födda i Tyskland, Storbritannien och USA. Bland personer födda i t.ex. Somalia var situationen annorlunda. Många av dessa flyttade till andra länder än födelselandet, bl.a. till Storbritannien och USA.

Befolkningens sammansättning

Sverige har under 1900-talet fått en förändrad åldersstruktur där en allt större andel tillhör den äldre delen av befolkningen. Detta beror på att det föds färre barn per kvinna och på en allt högre medellivslängd.

Befolkningspyramid för Sverige 2006, åldrar i femårsgrupper, andelar av hela folkmängden

Vid en jämförelse mellan män och kvinnor finns ett klart mönster i åldersfördelningen. I slutet av 2006 var, liksom tidigare år, männen fler i nästan alla åldersklasser fram till 65 år medan kvinnorna var fler från 65 år och uppåt. Förklaringen är att det föds fler pojkar än flickor och att kvinnorna lever längre än männen.

Stora skillnader i åldersstrukturen mellan Sveriges län

I slutet av år 2006 var medelåldern i Sverige 40,9 år, det är samma som i slutet av 2005. Av hela befolkningen var 21,2 procent i åldersgruppen 0–17 år, 61,4 procent i åldersgruppen 18–64 år och 17,4 procent av befolkningen var 65 år och äldre. Dessa andelar är i stort sett samma som 2005.

Det finns tydliga regionala skillnader i åldersstrukturen. Två län – Stockholm och Uppsala – har en medelålder på strax över 39 år, medan flera län – Blekinge, Jämtland, Värmland, Gävleborg, Väster-norrland och Kalmar – har en medelålder runt 43 år. Övriga län har en medelålder runt 41–42 år.

Andelen barn (0–17 år) skiljer sig inte så mycket åt mellan länen. I åldersgruppen 18–64 år skiljer det sig däremot en del åt, men det är för dem som är 65 år och däröver de största skillnaderna finns. I åldersgruppen 65 år och äldre har länen Stockholm och Uppsala lägst andel, 14,1 respektive 15,0 procent. I sex av länen – Västernorrland, Värmland, Blekinge, Gävleborg, Dalarna och Jämtland – är cirka 20 procent 65 år och äldre, i Kalmar är det nästan 21 procent. I övriga län är andelen 17–19 procent.

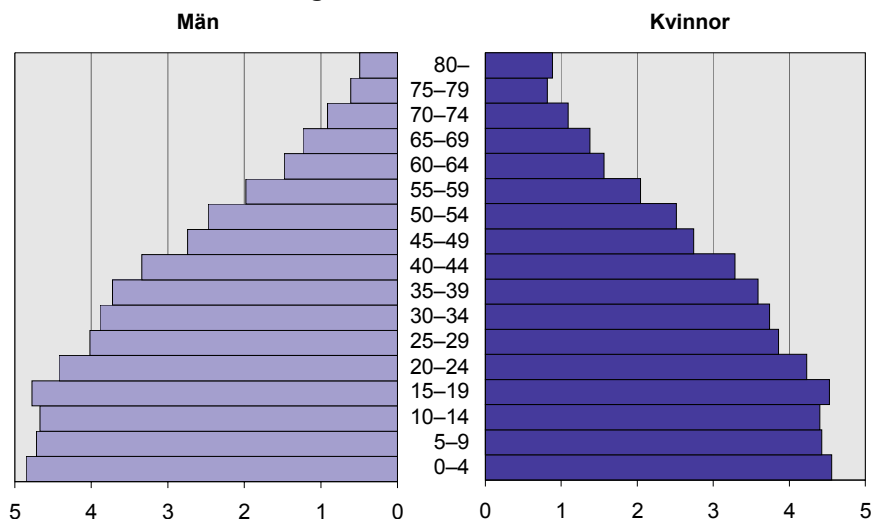
Fler än hälften av världens invånare bor i Asien

Världens befolkning i slutet av år 2006 var 6,5 miljarder.

Siffror från 2003¹ visar att 60 procent av världens befolkning fanns i Asien, knappt 14 procent i Afrika och drygt 11 procent i Europa.

Enligt FN:s befolkningsprognos förväntas världens befolkning att öka till 9,1 miljarder år 2050, en ökning med nära 50 procent sedan år 2000. År 2050 kommer vidare nästan 60 procent av världens befolkning att finnas i Asien, 20 procent i Afrika och 7 procent i Europa.

Befolkningspyramid för hela världen 2006, åldrar i femårsgrupper, andelar av hela folkmängden

Källa: U.S. Census Bureau, International Data Base.

¹ Källa: Statistisk årsbok 2007.

Medellivslängden i världen har från mitten av 1900-talet till i dag ökat från 50 till 65 år. Till 2050 beräknas den öka med ytterligare tio år till 75 år. Minskande fruktsamhetstal och ökad medellivslängd kommer i framtiden att påverka världsbefolkningens åldersstruktur så att den allt mindre antar formen av en pyramid. Åldersstrukturen i världen kommer mer och mer att likna den ålderstruktur som finns i Sverige i dag.

Födda

Michael Franzén och Annika Klintefelt

Barnafödandet fortsatte att öka under 2006, vilket det gjort under hela 2000-talet. Det föddes 105 913 barn, 51 430 flickor och 54 483 pojkar. Det är en ökning med 4,5 procent i jämförelse med år 2005.

Antal födda 2000–2006 efter kön och könskvot

År	Födda			Könskvot*
	Totalt	Pojkar	Flickor	
2000	90 441	46 620	43 821	106,4
2001	91 466	47 138	44 328	106,3
2002	95 815	49 187	46 628	105,5
2003	99 157	51 114	48 043	106,4
2004	100 928	51 975	48 953	106,2
2005	101 346	52 036	49 310	105,5
2006	105 913	54 483	51 430	105,9

* Antalet födda pojkar per 100 födda flickor.

Det föds i regel fler pojkar än flickor i Sverige, vilket också är fallet i de flesta andra länder. Könskvoten (antalet födda pojkar per 100 födda flickor) var 105,9 år 2006.

Födelseöverskottet (antalet födda minus antalet döda) ökade under år 2006, vilket berodde på det ökade antalet födda och det minskade antalet döda. Överskottet var 14 736 jämfört med 9 636 år 2005.

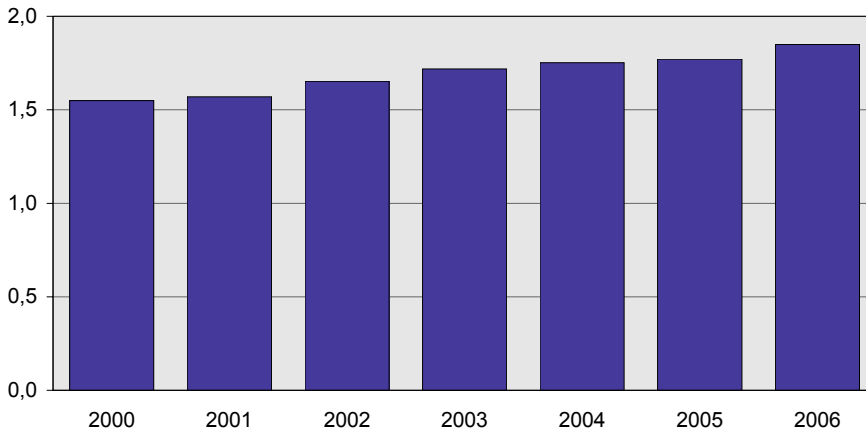
Antal utomäktenskapliga barn har ökat

Av de barn som föddes under år 2006 var 47 093, eller 44 procent, födda av gifta mödrar. Övriga 56 procent föddes av mödrar i samboförhållanden (48 procent) eller av ensamstående mödrar (8 procent). För 50 år sedan föddes 90 procent av barnen inom äktenskapet. Huruvida man är gift eller inte när man skaffar barn är inte lika viktigt i dag. Andelen gifta ökar dock något med antalet barn modern fött tidigare, 60 procent av dem som föder sitt tredje barn eller mer är gifta.

Fruksamheten har ökat under 2000-talet

Den summerade fruktsamheten, dvs. hur många barn en kvinna föder i genomsnitt under sin livstid, har ökat under de senaste åren. År 2006 var den 1,85 barn per kvinna. Den var dock inte på samma höga nivå som under åren 1989–1992, då den var över 2,0.

Summerad fruktsamhet 2000–2006, antal barn per kvinna

Att antalet födda ökar behöver inte nödvändigtvis innebära att fruktsamheten också gör det. Fruksamhetsmättet tar hänsyn till hur många barn som föds per kvinna i åldrarna 15–49 år. Med en bibehållen fruktsamhet kan antalet födda barn öka därför att antalet kvinnor i barnafödande åldrar ökar. I Sverige har dock utvecklingen av den summerade fruktsamheten följt utvecklingen av antalet födda under 2000-talet.

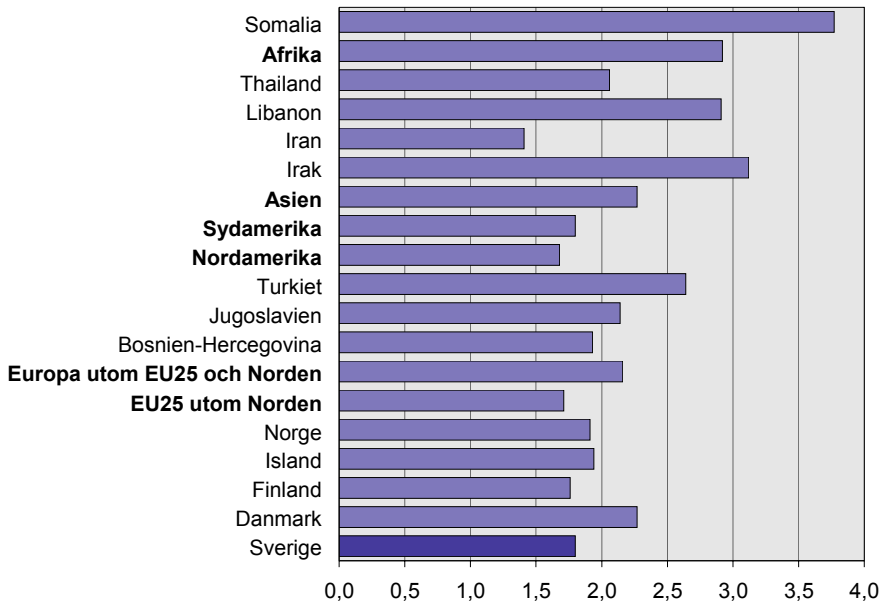
Utrikes födda kvinnor har högre fruktsamhet

I Sverige finns det skillnader i fruktsamheten hos kvinnor beroende på i vilket land de är födda. Kvinnor födda i Sverige hade en summerad fruktsamhet på 1,80 vilket var något lägre än riksgenomsnittet på 1,85. Utrikes födda kvinnor hade en summerad fruktsamhet på 2,15. Bland de utrikes födda kvinnorna har de som blivit svenska medborgare i allmänhet en lägre fruktsamhet än de som inte är svenska medborgare.

Kvinnor födda i övriga nordiska länder (utom Finland) låg på en något högre nivå än svenskfödda kvinnor, särskilt danskfödda kvinnor som hade fruktsamhetstalet 2,27.

Vid en jämförelse av världsdelar visar det sig att kvinnor födda i Afrika hade den högsta fruktsamheten (2,92), och speciellt kvinnor födda i Somalia (3,77). Kvinnor födda i Iran hade en låg fruktsamhet. De födde i genomsnitt 1,41 barn per kvinna år 2006. Det kan jämföras med den annars relativt höga fruktsamheten bland kvinnor födda i Asien som var 2,27.

Summerad fruktsamhet* 2006 fördelat på länder och världsdelar för moderns födelseland

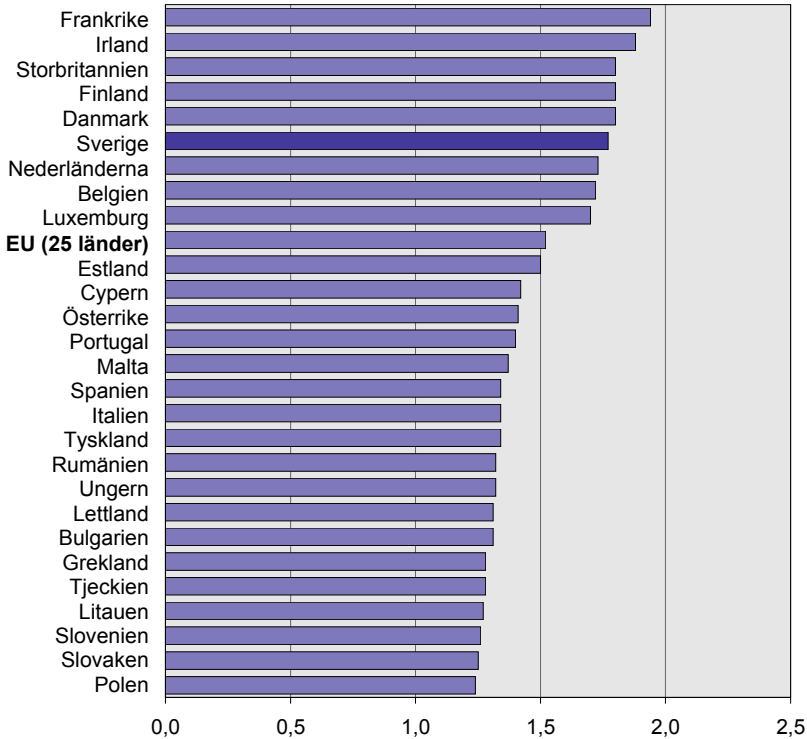
* Hur många barn en kvinna föder i genomsnitt under sin livstid.

Sverige högt upp i den internationella fruktsamhetsligan

I diagrammet nedan visas den summerade fruktsamheten i EU-länderna² år 2005. Barnafödandet har haft en nedåtgående trend i Europa under 1900-talet. Hela EU hade en fruktsamhet på 1,52, att jämföra med värdet år 1964 då kvinnor i samma länder förväntades föda i genomsnitt 2,7 barn per kvinna.

² Källa: Eurostat.

Summerad fruktsamhet* 2005 i EU-länder

* Hur många barn en kvinna föder i genomsnitt under sin livstid.

Om man jämför Sveriges summerade fruktsamhet för år 2005 på 1,77 med övriga länder så är den relativt hög. Finland, Danmark och Storbritannien har ungefär samma fruktsamhet som Sverige medan Irland och Frankrike ligger högre. Det kan dock påpekas att inget av EU-länderna har en fruktsamhet som är över det så kallade reproduktionstalet³ på 2,1. Alla EU-länder kommer därför, under gällande omständigheter, att på sikt minska sin folkmängd om de inte kompenserar detta med en invandring som överstiger utvandringen.

³ Den summerade fruktsamheten som krävs för att ett lands befolkning ska kunna reproducera sig självt, dvs. ersätta de som avlider med födda barn.

Barnafödandet är i dag lägst i Öst- och Mellaneuropa. De polska kvinnorna förväntas inte få mer än 1,24 barn i genomsnitt. Även Sydeuropeiska länder som Spanien, Italien och Grekland ligger runt 1,3 barn per kvinna. Spanien hade i början av 60-talet en fruktsamhet som översteg tre barn per kvinna. Då var det bara ett fåtal länder som hade högre fruktsamhet, bland annat Irland och Portugal. Sverige med sina dryga två barn per kvinna hade då en av EU:s lägsta fruktsameter.

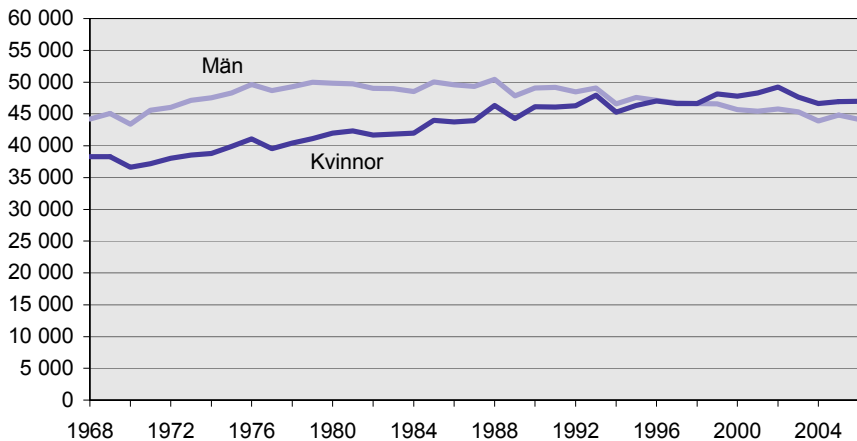
Vårt grannland Island, som står utanför EU hade år 2005 en klart högre fruktsamhet med 2,05 barn per kvinna. Norge hade en fruktsamhet på 1,84 vilket var i nivå med övriga nordiska länder.

Döda

Per Åslund

Antal avlidna varierade mycket under 1700- och 1800-talet men under 1900-talet, och framförallt de senaste årtiondena, har antalet stabiliserats. Från slutet av 1960-talet fram till 1998 avled det genomgående fler män än kvinnor per år i Sverige. Under 2000-talet har det dock avlidit fler kvinnor än män.

Antal avlidna efter kön under perioden 1968–2006

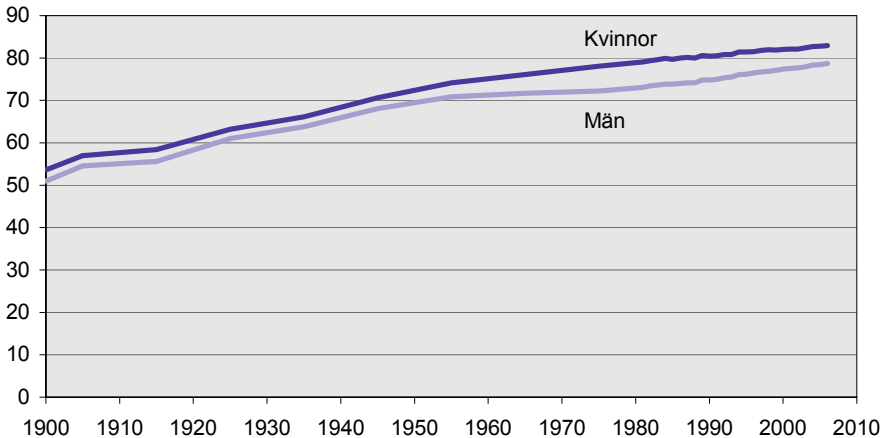
Under år 2006 avled 91 177 personer, 47 000 kvinnor och 44 177 män. Det var något färre än året innan då 91 710 personer avled.

Medellivslängden ökar i Sverige

Medellivslängden har ökat något under 2006 jämfört med föregående år. För kvinnor var medellivslängden 82,9 år och männens medellivslängd var 78,7 år. Jämfört med år 2005 var det en ökning med 0,1 år för kvinnorna och 0,3 år för männen.

Medellivslängden i Sverige har sedan 1900 ökat avsevärt för både kvinnor och män. Skillnaden i medellivslängd mellan könen var i stort sett konstant fram till 1950. Därefter och fram till mitten av 1970-talet ökade dock kvinnors medellivslängd snabbare än männens, som nästan planade ut.

Medellivslängd efter kön under perioden 1900–2006

Från 1980-talet och framåt har dock männens medellivslängd ökat lite snabbare. Skillnaden mellan mäns och kvinnors medellivslängd 2006 var 4,2 år. Under 1900-talet har skillnaden varit som högst – runt 6 år – på 1980-talet och som lägst på 1920-talet då skillnaden var drygt 2 år.

Sverige har internationellt sett en hög medellivslängd

År 2004 hade kvinnorna i Europa en medellivslängd på 78,9 år. Det är en uppgång jämfört med 1990 då den var 77,0 år. Männerna i Europa hade 2004 en medellivslängd på 72,3, vilket är en uppgång från 70,0 år 1990.

Männens medellivslängd ökade alltså mer än kvinnornas under perioden 1990 till 2004. Det bör nämnas att i Moldavien, Ryssland, Ukraina och Vitryssland minskade medellivslängden under denna period.

Länder i Europa med högst respektive lägst medellivslängd, kvinnor 2004

Land	Högst medellivslängd	Land	Lägst medellivslängd
Spanien	83,8	Turkiet	71,0
Schweiz	83,6	Ryssland	72,3
Island	83,6	Moldavien	72,4
Frankrike	83,0	Ukraina	73,6
Sverige	82,7	Serbien och Montenegro	75,2

Högst medellivslängd bland kvinnorna år 2004 hade Spanien med 83,8 år. Sverige låg på femte plats med 82,7 år. Lägst medellivslängd bland kvinnorna hade Turkiet med 71,0.

Länder i Europa med högst respektive lägst medellivslängd, män 2004

Land	Högst medellivslängd	Land	Lägst medellivslängd
Island	79,3	Ryssland	58,9
Schweiz	78,5	Ukraina	62,1
Sverige	78,4	Vitryssland	63,2
Norge	77,6	Moldavien	64,6
Spanien	77,2	Lettland	66,1

Högst medellivslängd bland männen 2004 hade Island med 79,3 år. Sverige låg på tredjeplats med 78,4 år. Lägst medellivslängd bland männen hade Ryssland med 58,9 år.⁴

Spädbarnsdödligheten ökade något i Sverige

Spädbarnsdödligheten (antalet barn som dör under sitt första levnadsår) som minskat kraftigt de senaste 50 åren ökade något under 2006. Spädbarnsdödligheten var 2,8 barn per 1 000 levande födda jämfört med 2,4 år 2005. Spädbarnsdödligheten för flickor var 2,6 och för pojkar 3,0.

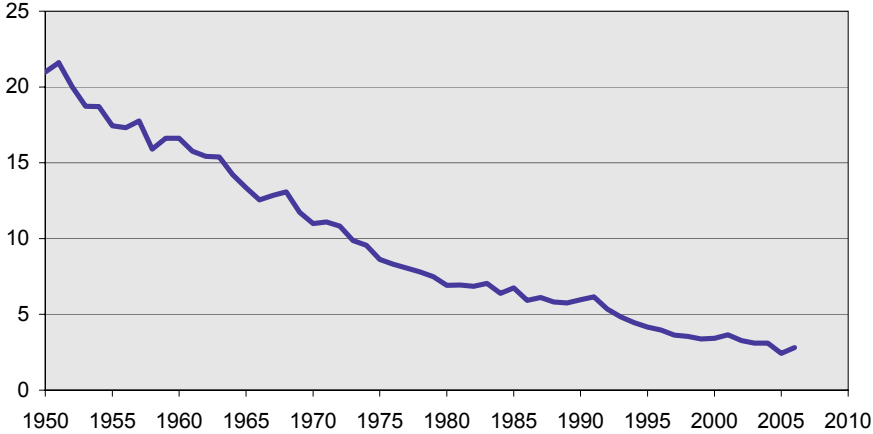
Antalet barn som dör under sitt första levnadsår är mycket lågt i Sverige. Under 2006 dog 297 barn inom sitt första levnadsår. Drygt hälften av dessa barn var pojkar vilket är det normala mönstret. Många som dör under spädbarnsåret gör det kort efter födseln.

⁴ Källa: Council of Europe – Recent demographic developments in Europe.

Under 2006 dog 77 barn inom första dagen och ytterligare 25 barn när de endast var en dag gamla.

Spädbarnsdödlighet 1950–2006

Antal döda per 1 000 levande födda

Historiskt sett har spädbarnsdödligheten minskat kraftigt. I början av 1900-talet avled nästan var tionde som föddes under sitt första levnadsår. Spädbarnsdödligheten har sedan dess successivt avtagit. Under de senaste 20 åren har den mer än halverats.

Kraftigt minskad spädbarnsdödlighet i Europa under perioden 1990–2004

Spädbarnsdödligheten i Europa minskade från 12,7 till 7,5 barn per 1 000 födda mellan 1990 och 2004.

Island hade den lägsta spädbarnsdödligheten med 2,8 per 1 000 födda. De nordiska länderna – Sverige, Norge och Finland – följde därefter.

Länder i Europa med lägst respektive högst spädbarnsdödlighet, 2004

Land	Lägst spädbarnsdödlighet	Land	Högst spädbarnsdödlighet
Island	2,8	Turkiet	38,3
Sverige	3,1	Rumänien	16,7
Norge	3,3	Makedonien	13,2
Finland	3,3	Moldavien	12,5
Tyskland	3,5	Ryssland	11,8

Turkiet hade år 2004 överlägset högst spädbarnsdödlighet i Europa med 38,3. En spädbarnsdödlighet på den nivån får man gå tillbaka till 1940-talets början för att hitta i Sverige.

De flesta länder med hög spädbarnsdödlighet ligger i östra Europa medan den lägsta spädbarnsdödligheten finns i västra och norra Europa. Men även sydliga länder som Cypern, Malta och Portugal har en låg spädbarnsdödlighet, under 4,0 per 1 000 födda.⁵

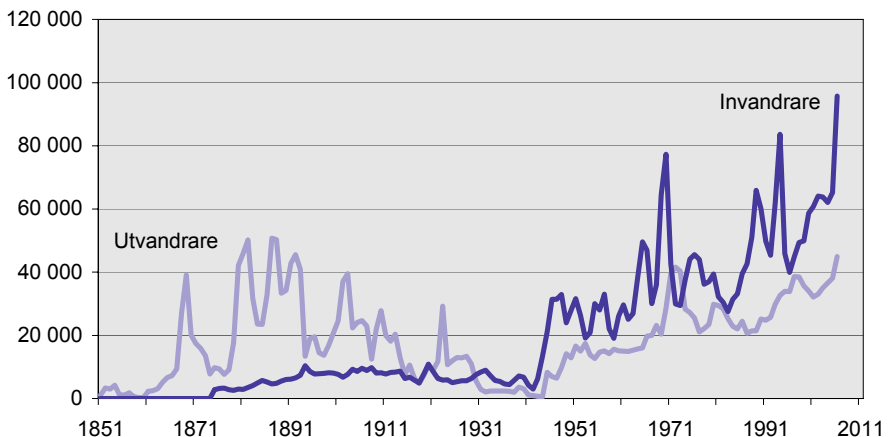
⁵ Källa: Council of Europe – Recent demographic developments in Europe.

In- och utvandring

Lena Bernhardtz och Inge Göransson

Sverige var under andra hälften av 1800-talet och ända fram till 1930-talet ett utvandringsland. Mellan 1851 och 1931 utvandrade drygt 1,4 miljoner svenskar, de flesta till Amerika. Under de senaste 75 åren har dock Sverige haft fler invandrare än utvandrare.

In- och utvandring 1851–2006

Uppgifter om invandring saknas för åren 1851–1874.

Invandringen – den högsta sen mätningarna började

Under år 2006 invandrade 95 750 personer till Sverige. Det är den högsta siffran sedan SCB började mäta invandringen i slutet av 1800-talet. Tidigare var 1994 rekordår. Då invandrade 83 598 personer, många från krigets Jugoslavien. Att så många invandrade under 2006 beror till stor del på den tillfälliga asyllag som gällde mellan den 15 november 2005 och den 30 mars 2006. Den tillfälliga lagen gav många asylsökande, som tidigare fått avslag, tillfälle till en ny prövning om uppehållstillstånd. För att räknas som invandrare i

SCB:s statistik krävs att man har för avsikt att stanna i Sverige i tolv månader samt har uppehållstillstånd/uppehållsrätt (gäller ej nordiska medborgare) och folkbokför sig i landet.

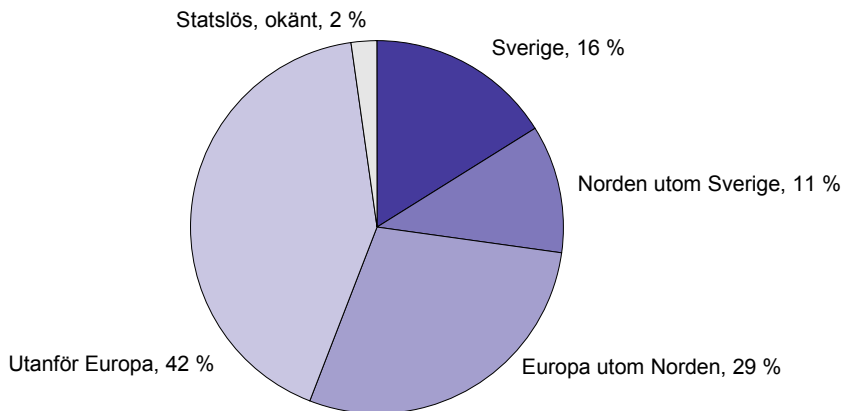
Jämfört med år 2005 ökade den totala invandringen med 47 procent. Störst var ökningen i början av året för att under senare delen mattas av något.

Invandring per månad 2005 och 2006

Månad	2005	2006	Procentuell förändring, 2006 jmf. 2005
Januari	5 289	8 963	69
Februari	4 232	8 601	103
Mars	4 226	8 202	94
April	4 362	6 447	48
Maj	4 629	6 789	47
Juni	4 938	7 230	46
Juli	5 830	8 093	39
Augusti	8 291	10 949	32
September	6 444	8 967	39
Oktober	5 506	7 267	32
November	5 128	7 383	44
December	6 354	6 859	8
Totalt	65 229	95 750	47

Medborgare från 169 olika länder invandrade

Av dem som invandrade 2006 var 53 procent män och 47 procent kvinnor. De var medborgare i 169 olika länder. Drygt en sjättedel av alla som invandrade var svenska medborgare. Två femtedelar var medborgare i ett annat europeiskt land och drygt två femtedelar var medborgare i ett utomeuropeiskt land. I genomsnitt var de som invandrade till Sverige 27,7 år. De svenska medborgarna var i genomsnitt 29,3 år medan de utländska medborgarna var 27,4 år.

Invandring 2006 efter grupper av medborgarskapsländer

Medborgare från Asien ökade sin invandring mest och då framför allt irakiska medborgare. Under år 2006 invandrade 10 850 irakiska medborgare. Detta motsvarar en ökning med 7 908 personer eller 269 procent. Invandringen av medborgare från EU25 utom Norden ökade med 56 procent. Liksom tidigare år är det svenska medborgare som är den största enskilda gruppen invandrare.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2006

Medborgarskapsland	Antal invandrade
Sverige	15 352
Irak	10 850
Polen	6 347
Danmark	5 137
Serbien och Montenegro*	4 204
Somalia	2 974
Tyskland	2 883
Finland	2 639
Norge	2 492
Thailand	2 339

* Invandringen redovisas från statsunionen Serbien och Montenegro och från de två länderna (Serbien och Montenegro) som bildades vid delningen av unionen i juni 2006.

Många svenskfödda invandrar från Norge

Av dem som invandrade 2006 var 12 821 födda i Sverige. De hade i genomsnitt varit utomlands ungefär fem år. Av dessa svenskfödda invandrade 13 procent från Norge, 10 procent från USA och 9 procent från Storbritannien och Nordirland. Ytterligare knappt 12 procent invandrade från de övriga nordiska länderna. Det största icke-europeiska landet förutom USA var Libanon varifrån 376 personer eller 3 procent av de svenskfödda invandrarna flyttade.

Familjeskäl största anledningen till invandring

Den främsta anledningen till invandring av utomnordiska medborgare var familjeskäl, dvs. återförening med anhöriga, familjebildning eller adoption.

Under år 2006 invandrade 69 727 utomnordiska medborgare till Sverige. Med stöd av den tillfälliga asyllagen, den s.k. särslagstiftningen, fick cirka 14 000 stanna av humanitära⁶ skäl. Särslagstiftningen ledde även till att invandringen av familjeskäl ökade. Sammantaget fick 40 procent av alla invandrade utomnordiska medborgare uppehållstillstånd på grund av familjeskäl.

Som ett resultat av att situationen i Irak förvärrades, fick också fler personer uppehållstillstånd i Sverige på grund av skyddsbehov under hösten och vintern 2006.

Grund för bosättning för utomnordiska medborgare 2000–2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Skyddsbehov	2 632	2 413	2 252	2 098	2 619	3 137	5 628
Humanitära grunder ⁷	6 779	5 658	5 973	4 920	2 664	4 157	17 724
Familjeband	18 107	19 457	21 452	23 478	23 461	22 578	27 721
Arbete	3 300	3 292	3 130	2 988	4 076	5 243	6 614
Studier	1 290	1 505	1 902	2 443	2 976	3 887	4 119
Övrigt	308	303	325	391	699	658	798
Uppgift saknas	1 373	2 104	2 182	1 227	1 521	1 881	7 123
Totalt	33 789	34 732	37 216	37 545	38 016	41 541	69 727

⁶ Uppgifter om anledning till invandring finns inte för nordiska medborgare.

⁷ Uttrycket humanitära skäl ersattes den 31 mars 2006 av begreppet synnerligen ömmande omständigheter.

Irak var det land som år 2006 hade flest medborgare (2 500) som invandrade till Sverige av familjeskäl, följt av Thailand (2 207) och Polen (2 033). Irak hade också flest invandrade av humanitära skäl (5 806), följt av Serbien och Montenegro⁸ (2 217) och Somalia (1 641). Även när det gäller skyddsbehov låg Irak i topp med 2 330 personer. Av de utomnordiska invandrarna fick drygt nio procent, 6 614 personer, uppehållstillstånd för arbete. Av dessa hade mer än en tredjedel polskt medborgarskap. Upphållstillstånd på grund av studier fick främst kinesiska, pakistanska, indiska och iranska medborgare.

Kvinnor är i majoritet när gäller uppehållstillstånd på grund av familjeskäl, medan männen är i majoritet vad gäller övriga skäl. Av dem som fått uppehållstillstånd för arbete är t.ex. 71 procent män.

Högsta utvandringen på över 100 år

Under 2006 utvandrade 44 908 personer, vilket motsvarar en ökning med hela 18 procent jämfört med 2005. För att hitta en antalsmässigt högre utvandring måste vi leta oss tillbaka till år 1892. Då utvandrade 45 504 personer, vilket var en procent av folkmängden, jämfört med en halv procent av folkmängden 2006.

Utvandring efter de vanligaste födelseländerna, 2006

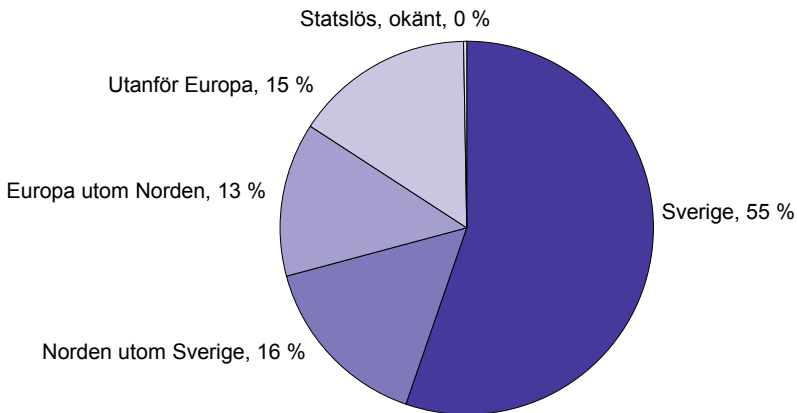
Födelseland	Antal
Sverige	19 971
Finland	2 725
Danmark	1 834
Norge	1 690
USA	1 348
Tyskland	991
Storbritannien och Nordirland	916
Iran	858
Kina	828
Irak	714

⁸ Invandringen redovisas från statsunionen Serbien och Montenegro och från de två länderna (Serbien och Montenegro) som bildades vid delningen av unionen i juni 2006.

Som tidigare år var en stor andel av dem som utvandrade födda i Sverige, 44 procent. De flesta svenskfödda flyttade till Norge, Storbritannien och USA. Därefter följde Danmark, Spanien och Finland. Av dem som är födda i våra nordiska grannländer och som utvandrade från Sverige under 2006, flyttade 90 procent till ett nordiskt land, i de flesta fall tillbaka till sitt födelseland.

Även när det gäller personer födda i Tyskland, Storbritannien och USA flyttade majoriteten tillbaka till födelselandet. Bland personer födda i Somalia var situationen annorlunda. Många av dessa flyttade till andra länder än födelselandet, bl.a. till Storbritannien.

Utvandring 2006 efter grupper av medborgarskapsländer

Utvandrarna äldre än invandrarna

De som utvandrade under 2006 var något äldre än de som invandrade. Medelåldern för utvandrarerna var drygt 31 år medan medelåldern för invandrarna var knappt 28 år.

Av de 44 908 personer som utvandrade var 23 906 personer eller 53 procent män. Drygt 55 procent av dem som utvandrade var svenska medborgare. År 2005 var motsvarande andel 58 procent.

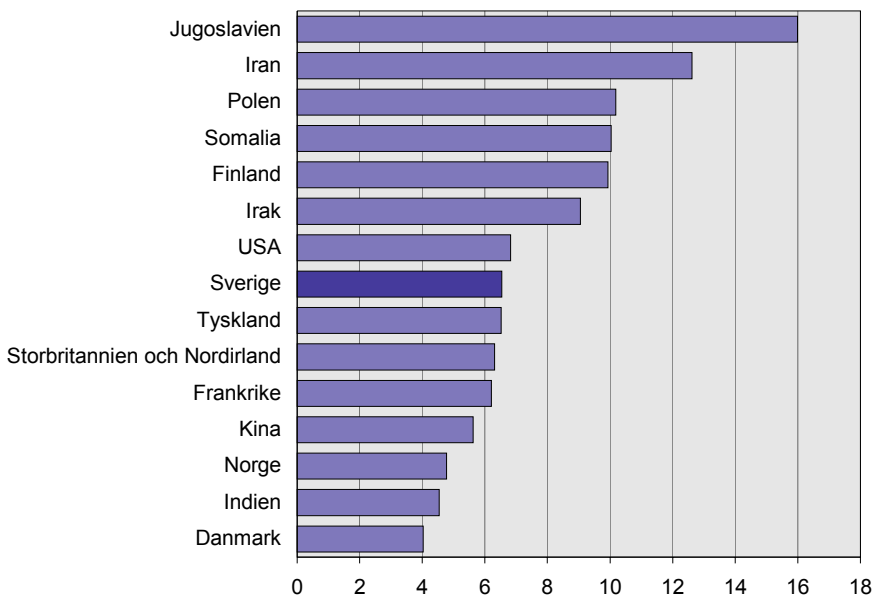
Invandrarna som utvandrade 2006 hade stannat åtta år i genomsnitt

En del av utvandrarerna under 2006 har tidigare invandrat till Sverige och dessa hade i genomsnitt, oavsett födelseland, tillbringat nästan åtta år i Sverige.

De svenskfödda som utvandrade och som tidigare bott utomlands hade i genomsnitt bott i Sverige i sex och ett halvt år sedan de senast invandrade.

De utvandrare som är födda i Jugoslavien hade varit i Sverige längst tid, i genomsnitt 16 år, innan de utvandrade. Kortast tid i Sverige, fyra år, stannade de som är födda i Danmark. Av dem som är födda i de nordiska länderna utvandrade danskar och islänningar efter fyra år, norrmän efter fem år och finländare efter tio år.

Antal år sedan senaste invandring, efter de 15 största födelseländerna 2006

Högre andel flyktingar än i Danmark

Flyktinginvandringen av den totala invandringen är högre i Sverige än i Danmark. Under år 2005⁹ invandrade ungefär 1 100 personer till Danmark på grund av flyktingskäl/humanitära skäl. Detta motsvarar knappt fem procent av alla icke-nordiska medborgare som invandrade det året. Motsvarande andel var i Sverige 18 procent under 2005. I Norge ligger andelen invandrade av flyktingskäl på ungefär

⁹ Data för 2005 används i jämförelsen med Danmark och Norge då länderna saknar uppgifter för 2006. Data för Finland saknas för båda åren.

samma nivå som i Sverige. Under 2005 fick 15 procent av alla icke-nordiska invandrade till Norge¹⁰ stanna av flyktingskäl.

Tillfälliga invandringslagar – inte bara i Sverige

Sverige är inte det enda land som har haft någon form av tillfällig lag för invandring. Andra länder, som på senare tid infört någon form av amnesti, är Italien och Spanien. Detta har lett till att dessa två länder tillsammans under 2005 hade 1 miljon fler inflyttade än utflyttade. I dessa siffror innefattas troligen även personer som har befunnit sig utan tillstånd i Spanien och Italien en längre tid. För alla EU:s 25 länder var det totala invandringsöverskottet 1,7 miljoner år 2005.

¹⁰ Återinvandrade icke-nordiska medborgare som tidigare invandrat till Norge är inte inkluderade.

Inrikes flyttningar

Inge Göransson och Cecilia Wass

Varje dag registreras i genomsnitt 3 580 flyttningar hos Skatteverket. Totalt flyttade 1 156 165 personer under förra året, vilket motsvarar var åttonde person i befolkningen. Lite drygt 133 400 personer flyttade mer än en gång, vilket innebär att antalet flyttningar totalt blev 1 307 584. Det är en ökning med drygt 12 000 sedan föregående år. De flitigaste flyttarna bytte adress åtta gånger under året. En svensk man förväntas i genomsnitt flytta elva gånger i sitt liv medan en svensk kvinna hinner flytta tolv gånger.

Vi flyttar som mest i 20-års åldern

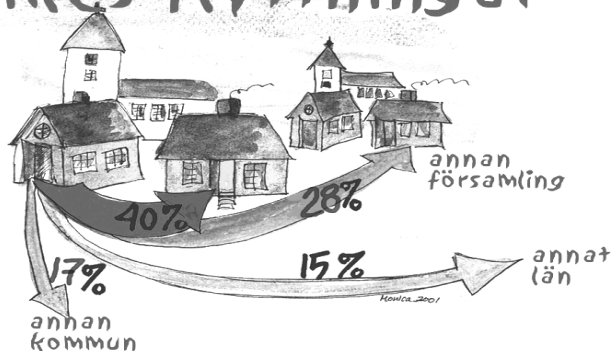
Oftast flyttar vi i 20-års åldern och allra mest flyttar 21-åriga män och 20-åriga kvinnor. Mellan 19 och 30 års ålder flyttar männen i genomsnitt fyra och en halv gång medan kvinnorna i genomsnitt flyttar fem gånger. Dessa flyttningar är ofta kopplade till studier eller byte av arbete. Efter 30 års ålder är flyttningarna både färre och kortare. Där man bor vid 30 års ålder, eller i närheten därav, kommer man med stor sannolikhet också att fortsätta vara bosatt.

De flesta flyttar kortväga, men de yngre flyttar långväga

Vanligaste flytten är inom en församling, hela 40 procent¹¹ av alla flyttningar är av denna typ. Vidare är 28 procent av flyttningarna till annan församling i kommunen, 17 procent till annan kommun i länet och 15 procent till annat län inom landet. Dessa proportioner är oförändrade sedan förra året. Det råder inte heller någon större skillnad mellan män och kvinnor när det gäller flyttavstånd.

¹¹ Av dessa är tio procent flyttningar inom fastigheten.

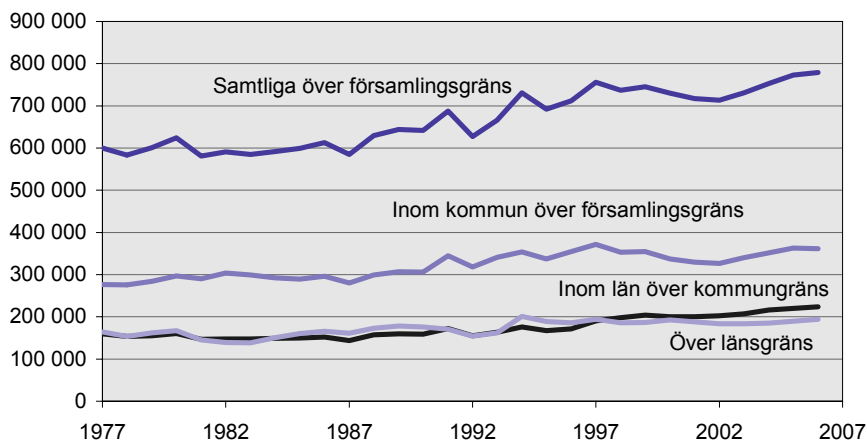
Inrikes flyttningar

Antalet inrikes flyttningar över församlingsgräns har ökat kraftigt sedan 1900-talets början. År 1900 gjordes cirka 380 000 flyttningar mellan de då omkring 2 500 församlingarna i Sverige. Under år 2006 gjordes nästan 780 000 flyttningar mellan församlingar i Sverige. Antalet flyttningar över församlingsgräns har därmed mer än fördubblats under de senaste 100 åren. Statistiken är inte fullt jämförbar på grund av allt färre församlingar och ibland ändrade församlingsgränser men den ger ändå en tydlig indikation på att svensken flyttar allt mer.

Sedan mitten av 1970-talet är det möjligt att se om en flyttning sker inom eller över församlings-, kommun- eller länsgräns. Diagrammet visar hur flyttningarna har utvecklats under de senaste 30 åren.

Antal inrikes flyttningar över församlingsgräns 1977–2006

Under 2006 var andelen långväga flyttningar över kommungräns 32 procent medan andelen för tio år sedan var strax under 30 procent. Det är främst de unga vuxna som ökat sitt långväga flyttande. Det kan vara långt, både till den ort där den önskade utbildningen erbjuds och till det arbete man vill ha. Barnfamiljerna flyttar däremot i allmänhet inte så långt. Här är det mera kraven på boendemiljö som gäller och en bra sådan kan man ofta hitta på nära håll.

Stockholms län har det största flyttningsöverskottet

I Stockholms län var det 5 014 fler personer som flyttade in än som flyttade ut under 2006. Andra län med stort flyttningsöverskott var Skåne och Hallands län. Med hänsyn till folkmängden hade Hallands län det klart största överskottet. Västerbottens och Norrbottens län är de största förlorarna i kampen om de inrikes flyttarna. Dessa två län samt Kronobergs län förlorar också mest i förhållande till folkmängden.

Bara fyra av tio kommuner hade ett överskott av inrikes flyttningar

År 2006 hade 110 av landets 290 kommuner ett överskott av inrikes flyttningar, dvs. de hade flera som flyttade in i än ut ur kommunen. Resterande 180 kommuner hade ett underskott.

Störst flyttningsöverskott hade Stockholm följt av Nacka och Kungälv medan Malmö och Botkyrka hade störst underskott. Om man sätter in- och utflyttningen i relation till kommunernas folkmängd hade Lomma, Vaxholm och Nykvarn de största överskotten medan framförallt Uppvidinge men också Ljusnarsberg och Valdemarsvik hade de största underskotten.

Övriga Mellansverige och Norrland tappar mer igen

Varje år flyttar många människor mellan olika regioner¹² i Sverige.

¹² Se "Fakta om statistiken", "Regional indelning".

Under 2006 flyttade 5 014 fler personer in till Stor-Stockholm, dvs. till Stockholms län, än ut ur Stor-Stockholm. Samtidigt flyttade 4 144 fler personer ut ur övriga Mellansverige än in i regionen och 3 307 fler personer flyttade ut ur Norrland än in i regionen.

Som framgår av tabellen har flyttningsöverskottet i de olika regionerna svängt rejält under de senaste åren. Stor-Stockholm t.ex. har under perioden haft både överskott och underskott på drygt 5 000. Norrland har haft ett årligt underskott under hela perioden som varierat mellan -5 974 och -1 083.

Flyttningsöverskott för inrikes flyttningar per region 2000–2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Stor-Stockholm	6 633	231	-4 026	-5 077	-2 538	1 223	5 014
Stor-Göteborg	3 444	2 983	1 662	1 621	1 341	1 908	1 764
Stor-Malmö	1 933	1 228	1 091	254	423	462	1 453
Mellansverige i övrigt	-4 087	-132	845	1 714	62	-2 098	-4 144
Västsverige i övrigt	-1 048	-53	1 507	1 101	1 061	133	386
Sydsverige i övrigt	-901	426	1 100	1 762	734	309	-1 166
Norrland	-5 974	-4 683	-2 179	-1 375	-1 083	-1 937	-3 307

Norrland tappade under 2006 till alla de andra sex regionerna och mest till Mellansverige i övrigt som i sin tur tappade till alla regioner utom Norrland. Stor-Stockholm hade ett positivt flyttningsöverskott gentemot alla andra regioner och störst var det mot Mellansverige i övrigt. Även de andra storstadsregionerna hade alla störst netto mot Mellansverige i övrigt.

Flyttningsöverskott för regioner 2006

Inflyttade till	Utflyttade från						
	Stor-Stockholm	Stor-Göteborg	Stor-Malmö	Mellansverige i övrigt	Västsverige i övrigt	Sydsverige i övrigt	Norrland
Stor-Stockholm	.	535	213	2 406	290	679	891
Stor-Göteborg	-535	.	-114	1 544	-291	809	351
Stor-Malmö	-213	114	.	659	329	431	133
Mellansverige i övrigt	-2 406	-1 544	-659	.	-444	-477	1 386
Västsverige i övrigt	-290	291	-329	444	.	36	234
Sydsverige i övrigt	-679	-809	-431	477	-36	.	312
Norrland	-891	-351	-133	-1 386	-234	-312	.

De utrikes födda flyttar oftare men kortare

De utrikes födda gjorde förhållandevis fler inrikes flyttningar än de svenskfödda under 2006. Flyttningsmönstret för de utrikes födda skiljer sig dock inte så mycket från de svenskföddas, men de står för en något större andel kortväga flyttningar, framförallt inom samma fastighet.

Utrikes födda personer flyttade i hög utsträckning till storstadsregionerna och då framförallt till Stor-Stockholm. Det positiva flytt-netto som Stor-Stockholm hade under 2006 förklaras bland annat av att inflyttningen av utrikes födda till Stor-Stockholm var mycket högre än utflyttningen inom denna grupp. Den negativa trenden för Norrland förstärks samtidigt av att många utrikes födda flyttar därifrån.

Inrikes flyttningsöverskott 2006 uppdelat på svenskfödda och utrikes födda

	Svenskfödda	Utrikes födda
Stor-Stockholm	2 669	2 345
Stor-Göteborg	1 271	493
Stor-Malmö	893	560
Mellansverige i övrigt	-3 039	-1 105
Västsverige i övrigt	471	-85
Sydsverige i övrigt	-690	-476
Norrland	-1 575	-1 732

Tre av fyra svenskfödda bor i det län de föddes i

Trots att vi flyttar alltmer så bor de flesta personer i det län som de föddes i. Den sista december 2006 bodde 74 procent av alla svenskfödda personer i samma län som de föddes i. Män bor i något större utsträckning i sitt födelselän, 76 procent jämfört med 73 procent av kvinnorna.

I Norrbottens län bor människorna kvar i störst utsträckning. Av de svenskfödda som bor i Norrbotten i dag är hela 87 procent födda där. För Uppsala län är andelen lägst, endast 54 procent är också födda där.

**Andel svenskfödda med samma födelseän som boendelän
den 31 december 2006**

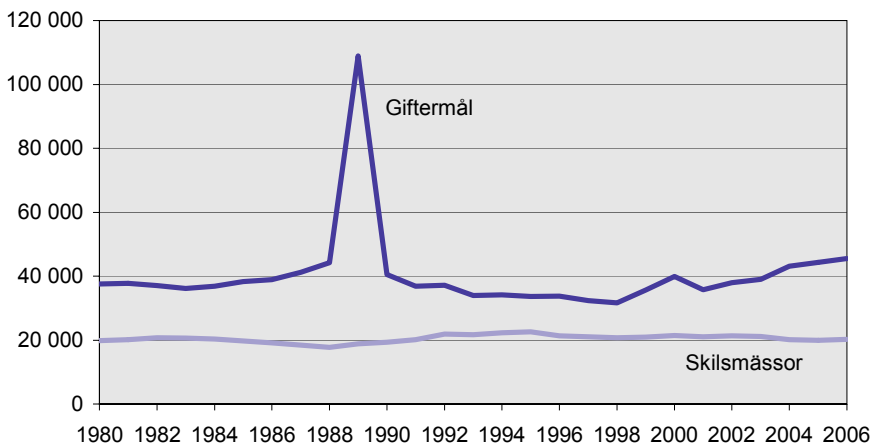
Län	Andel	Län	Andel
Stockholms län	70	Västra Götalands län	82
Uppsala län	54	Värmlands län	78
Södermanlands län	64	Örebro län	70
Östergötlands län	73	Västmanlands län	67
Jönköpings län	74	Dalarnas län	73
Kronobergs län	70	Gävleborgs län	76
Kalmar län	74	Västernorrlands län	78
Gotlands län	74	Jämtlands län	73
Blekinge län	74	Västerbottens län	79
Skåne län	81	Norrbottnens län	87
Hallands län	59	Totalt	74

Civilståndsändringar

Per Åslund och Annika Klintefelt

För femte året i rad ökade antalet giftermål. Under förra året sa 45 551 par ja till varandra. Det är en ökning med tre procent jämfört med året innan. Så många nya äktenskap har inte Sverige haft sedan 1969, med undantag för 1989 då förändringar i änkepensionen bidrog till att hela 108 919 par valde att gifta sig.

Antal giftermål och skilsmässor 1980–2006

Antalet skilsmässor ökade något under 2006, totalt skilde sig 20 295 par jämfört med 20 000 under 2005. Antalet skilsmässor har ända sedan 1976 legat stabilt runt 20 000.

Risken att skilja sig i en framtid är 45 procent

Risken att de som gifte sig år 2006 ska skilja sig i en framtid är cirka 45 procent. Detta under förutsättning att skilsmässor i framtiden kommer att ske i samma omfattning som under 2006. Denna andel ligger på ungefär samma nivå i många av EU:s medlemsstater¹³.

¹³ Källa: Eurostat.

Italien är det land som har den lägsta andelen skilsmässor. Här beräknas runt tio procent av äktenskapen sluta i skilsmässa. Även Rumänien och Cypern har en låg andel med runt 20 procent.¹⁴

Ökad medelålder vid första giftermålet inom EU

Inom EU-25 har medelåldern vid första giftermålet ökat mellan åren 1980 och 2004. Medelåldern vid första giftermålet ökade för män från 26 år 1980 till över 30 år 2004. För kvinnor ökade medelåldern under samma period från 23 till nästan 28 år.¹⁵

Jämförelsen med Sverige haltar lite eftersom siffrorna för EU är från 2004 och de senaste siffrorna för Sverige från 2006. Medelåldern har ökat även i Sverige över en längre tidsperiod, men 2006 sjönk medelåldern jämfört med 2005 för dem som gifte sig för första gången. För kvinnor sjönk medelåldern från 32,0 under år 2005 till 31,9 under år 2006 och för män från 34,7 till 34,5.

År 2004 var det färre än fem giftermål per tusen invånare inom EU-25. Detta kan jämföras med 1970 då det var åtta giftermål per tusen invånare. Cypern, Danmark och Liechtenstein var de länder där flest giftermål skedde under 2004, ungefär sju giftermål per tusen invånare. Motsvarande antal för Sverige år 2004 var fem giftermål per tusen invånare.

Första giftermålet sker oftast på en lördag

De vanligaste vigselfdagarna är uteslutande lördagar. Under 2006 kom först på 17:e plats en annan veckodag – en fredag – som också var midsommarafton.

Av de giftermål som ingicks under 2006 skedde 60 procent på en lördag och 16 procent på en fredag. Resterande 24 procent av äktenskapen var jämnt utspridda på veckans övriga dagar.

¹⁴ Motsvarande skilsmässostatistik finns inte för alla EU-länder.

¹⁵ Källa: Eurostat.

Giftermål per veckodag efter vanligaste veckodagen totalt, 2006

Veckodag	Totalt		Gifta 1:a gången		Tidigare gifta	
	antal	andel i %	antal	andel i %	antal	andel i %
Lördag	27 259	59,8	22 825	64,3	4 434	44,2
Fredag	7 440	16,3	5 143	14,5	2 297	22,9
Torsdag	2 739	6,0	1 891	5,3	848	8,4
Onsdag	2 288	5,0	1 563	4,4	725	7,2
Tisdag	2 268	5,0	1 549	4,4	719	7,2
Måndag	1 784	3,9	1 244	3,5	540	5,4
Söndag	1 773	3,9	1 297	3,7	476	4,7
Totalt	45 551	100,0	35 512	100,0	10 039	100,0

Det är betydligt populärare med lördagar för dem som gifter sig för första gången. Under 2006 var det drygt 64 procent av dem som gifte sig för första gången som gifte sig på en lördag och drygt 14 procent på en fredag. Motsvarande siffror för dem som gifte om sig var drygt 44 procent på en lördag och knappt 23 procent på en fredag.

Flest vigslar under en dag inträffade lördagen den 5 augusti. Augusti var även den vanligaste vigselmånaden.

De tio vanligaste vigseldagarna under 2006

Veckodag	Datum	Antal giftermål
Lördag	5 augusti	1 423
Lördag	12 augusti	1 358
Lördag	19 augusti	1 319
Lördag	26 augusti	1 265
Lördag	29 juli	1 171
Lördag	3 juni	1 148
Lördag	1 juli	1 147
Lördag	17 juni	1 045
Lördag	2 september	973
Lördag	8 juli	968

Närmare 80 procent av dem som gifte sig 2006 gifte sig för första gången. Likaså var cirka 80 procent av dem som gifte sig födda i Sverige. Bland dem som gifte sig för första gången stod utrikes födda för 15 procent och bland dem som gifte om sig stod utrikes födda för 32 procent av giftermålen.

En fjärdedel av dagens äktenskap har varat i minst 40 år

Många giftermål slutar i skilsmässa inom några år, några ännu tidigare. Av dem som skilde sig under 2006 hade cirka 30 procent varit gifta i fem år eller kortare. De som skilde sig under 2006 hade i genomsnitt varit gifta i 12,2 år.

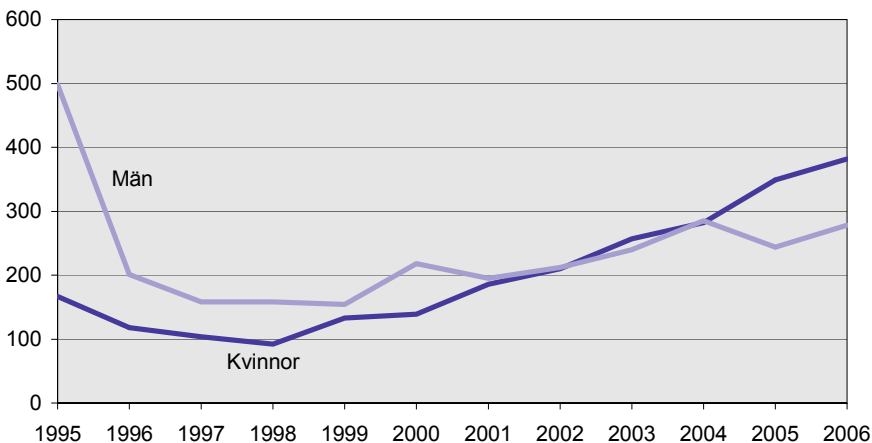
Det finns också de som gifter sig och lever tillsammans i många år. En fjärdedel av dem som var gifta i slutet av 2006 har varit gifta i minst 40 år. År 2006 var det nästan 30 000 par som kunde fira 40-årsjubileum. Guldbrylllop (som inträffar när man varit gift i 50 år) kunde firas av mer än 17 000 par, och nästan tio procent av alla nuvarande äktenskap har varat i minst 50 år.

Ökning av nyregistrerade partnerskap

Under 2006 var det 660 personer som registrerade partnerskap, 382 kvinnor och 278 män. Det är en ökning både för kvinnor och män jämfört med 2005. För kvinnorna är ökningen drygt 9 procent och för männen knappt 14 procent.

Kvinnorna har haft en stadig ökning av nyregistrerade partnerskap sedan slutet av 1990-talet. Männen däremot har efter rekordåret 1995 haft en rejäl nedgång i antal registrerade partnerskap och på 2000-talet har det gått både upp och ned.

Antal nyregistrerade partnerskap per kön 1995–2006

Antalet registrerade partners som separerade ökade också. Under 2006 valde 95¹⁶ män och 106 kvinnor som tidigare varit registrerade partners att gå skilda vägar. Det är en ökning för både kvinnor och män med cirka 50 procent sedan 2005.

Registrerat partnerskap kan i Sverige ingås mellan två personer av samma kön och termen används även om liknande förhållanden i andra länder. Lagar om registrerat partnerskap, med juridiska effekter som motsvarar den svenska, finns i bland annat Danmark, Finland och Norge.

Under 2006 var det 223 kvinnor och 177 män i Danmark som registrerade partnerskap och i Finland var det 84 kvinnor och 107 män. Ett år tidigare, under 2005, registrerade 95 kvinnor och 97 män partnerskap i Norge.¹⁷

Som vanligt fler änkor än änklingar

Varje år blir drygt 30 000 personer änkor eller änklingar, varav två tredjedelar är kvinnor. Under år 2006 var det 30 037 personer som blev änkor eller änklingar, 20 580 kvinnor och 9 457 män. Efterlevande partners blev 8 kvinnor och 16 män.

Antalet män som blir änklingar är mycket lägre än antalet kvinnor som blir änkor. Detta beror på att män ofta är gifta med yngre kvinnor medan de samtidigt har en kortare medellivslängd. Kvinnorna är alltså de som lever längst i merparten av äktenskapen.

¹⁶ Antalet kan vara udda eftersom SCB enbart räknar de personer i paren som är folkbokförda i Sverige.

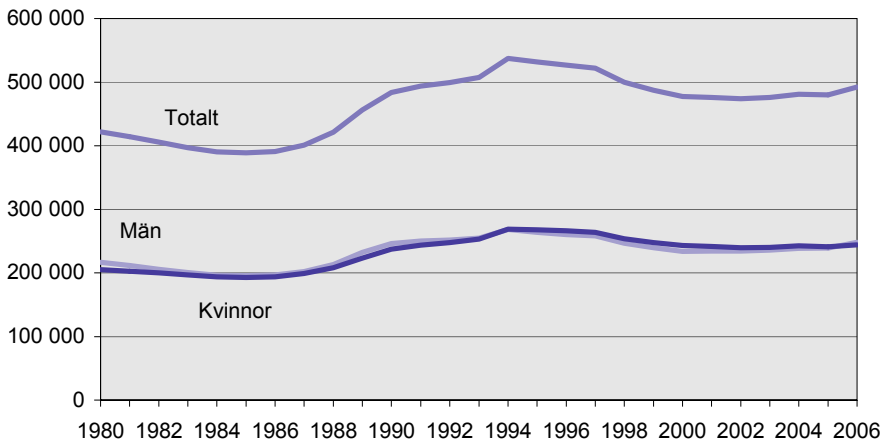
¹⁷ Källa: Danmarks Statistik, Statistikcentralen i Finland och Statistisk sentralbyrå i Norge.

Medborgarskap

Lena Bernhardtz, Inge Göransson och Annika Klintefelt

Vid utgången av 2006 hade 491 996 personer i Sverige utländskt medborgarskap, varav hälften var kvinnor och hälften män. Flertalet av dem är också födda utomlands men 13 procent av de utländska medborgarna är födda i Sverige. De utländska medborgarna utgjorde drygt fem procent av Sveriges folkmängd och var medborgare i omkring 200 olika länder. Antalet utländska medborgare har varierat kring 400 000–500 000 under de senaste 30 åren. Att antalet inte ökat trots den kraftiga invandringen beror på den stora mängden byten till svenskt medborgarskap.

Antal utländska medborgare 1980–2006

De flesta utländska medborgare hade medborgarskap i något av våra nordiska grannländer, därefter var det vanligast med medborgarskap i övriga Europa och Asien. Av de utländska medborgarna från våra nordiska grannländer hade fler än hälften ett finskt medborgarskap medan knappt tre procent hade ett isländskt medborgarskap.

Utländska medborgare efter medborgarskapsland, de tio största medborgarskapsländerna 2006

Medborgarskapsland	Totalt	Kvinnor	Män
Samtliga	491 996	243 971	248 025
Finland	83 527	47 812	35 715
Danmark	35 796	14 942	20 854
Norge	35 498	18 047	17 451
Irak	30 257	13 553	16 704
Tyskland	22 494	10 623	11 871
Polen	22 410	12 540	9 870
Storbritannien och Nordirland	15 126	4 627	10 499
Thailand	12 495	10 094	2 401
Bosnien-Hercegovina	12 056	6 066	5 990
Somalia	11 595	5 630	5 965

Stor variation mellan kommunerna

Andelen utländska medborgare i Sveriges kommuner varierade mellan 1,3 procent i Vilhelmina och Norsjö och 28,4 procent i Haparanda. I Haparanda var den absoluta merparten (97 procent) av de utländska medborgarna finländare.

De tre storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö hade alla relativt hög andel personer med utländskt medborgarskap. I Stockholms län hade 8,2 procent av befolkningen utländskt medborgarskap medan motsvarande andel i Norrlandslänen var 3,4 procent.

De utländska medborgarna är nyanlända till Sverige

Majoriteten av de utländska medborgarna har bott i Sverige en kort tid. Till exempel invandrade 80 procent av de afrikanska och 85 procent av de asiatiska medborgarna till Sverige under 2000-talet. Då man måste ha bott i Sverige i fyra till fem¹⁸ år för att få svenskt medborgarskap är det naturligt att andelen utländska medborgare är hög bland nyinvandrade. Nordiska medborgare behöver bara bo i Sverige i två år innan de kan ansöka om svenskt medborgarskap. Trots detta är det många medborgare i dessa länder som har bott i

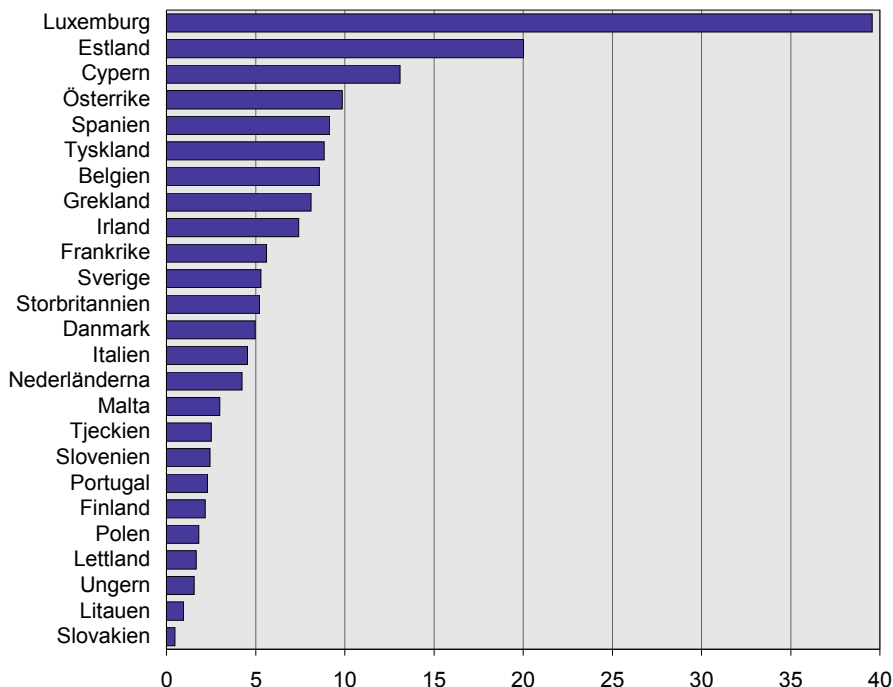
¹⁸ Fyra år gäller för statslösa och de som har beviljats uppehållstillstånd som flykting enligt utlänningslagens 4 kap 1§ eller motsvarande paragrafer i den gamla utlänningslagen.

Sverige i mycket lång tid utan att byta till svenskt medborgarskap. Drygt hälften av dem som är medborgare i Danmark, Norge, Finland och Island och boende i Sverige har bott här sedan 1980-talet.

Stor andel utländska medborgare i Luxemburg, liten i Slovakien

I Sverige var 5,4 procent av den folkbokförda befolkningen år 2006 utländska medborgare. Denna andel är ungefär densamma för EU i sin helhet vilket innebär att cirka 25 miljoner människor inte är medborgare i det EU-land där de bor. Men andelen varierar kraftigt mellan EU-länderna. Högst andel utländska medborgare har Luxemburg med nära 40 procent. Till stor del utgörs dessa personer av medborgare från andra EU-länder. Även Estland har en mycket hög andel utländska medborgare, cirka 20 procent. Detta kan till stor del förklaras av att ryssar som bor permanent i Estland utan att ha skaffat estniskt medborgarskap (sedan frigörelsen 1991) ingår bland de utländska medborgarna.

Andel utländska medborgare per land i EU, den 1 januari 2006

Uppgifter för Frankrike gäller den 1 januari 1999, för Estland och Luxemburg den 1 januari 2000, för Polen den 1 januari 2002, för Slovenien den 1 januari 2003, för Grekland den 1 januari 2004 och för Slovakien den 1 januari 2005.

Vilka medborgarskapsgrupper som är dominerande i de olika medlemsstaterna beror ofta på geografisk närhet och även på landets historia och särskilt dess tidigare arbetskraftsinvandring, politiska utveckling och tidigare knytning till vissa länder. Exempel på detta är sovjetiska medborgare i baltstaterna, finländare i Sverige och medborgare från före detta kolonier i t.ex. Portugal och Storbritannien.

Flera sätt att bli svensk medborgare

Man kan bli svensk medborgare genom födelsen, via adoption eller genom en förälders giftermål¹⁹. Man kan också bli svensk medborgare genom naturalisering, dvs. ansökan om byte av medborgarskap.

För att bli svensk medborgare genom naturalisering krävs i princip att man har fyllt 18 år, har ett permanent uppehållstillstånd samt har bott i Sverige i fem år. Reglerna kan variera; nordiska medborgare behöver t.ex. inget uppehållstillstånd och det räcker med att ha bott i Sverige i två år. Statslösa och flyktingar måste ha bott fyra år i Sverige. Barn under 18 år blir i regel svenska medborgare samtidigt som föräldrarna.

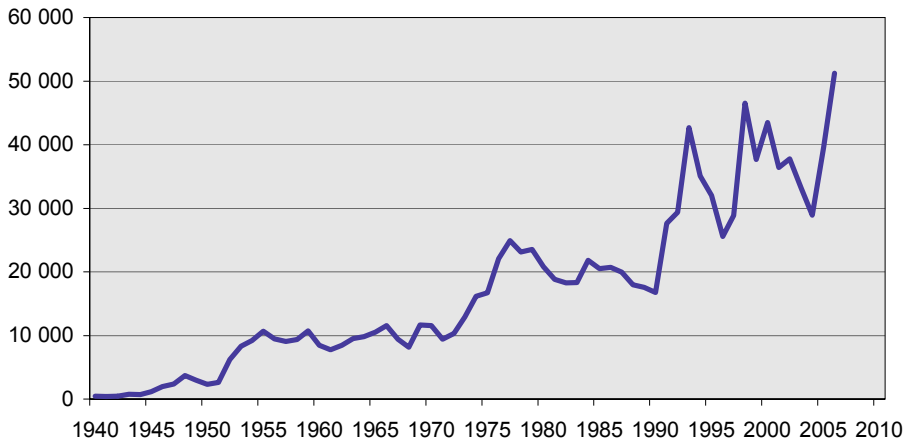
Rekordmånga nya svenska medborgare 2006

Antalet personer som fått svenskt medborgarskap har varierat över åren. På 1960-talet skedde cirka 10 000 medborgarskapsbyten om året och på 1980-talet låg antalet byten kring 20 000 om året. Under 1990-talet steg antalet medborgarskapsbyten kraftigt för att 1998 vara 46 500. Detta berodde i hög grad på det stora antalet jugoslaver som bytte till svenskt medborgarskap. Under 2000-talet har det istället varit en nedåtgående trend i antal medborgarskapsbyten för att från och med 2005 återigen bli stigande.

Aldrig tidigare har så många personer fått svenskt medborgarskap genom ansökan som 2006. Medborgarskapsbytena ökade med 29 procent jämfört med föregående år. Hela 51 239 utländska medborgare bytte till svenskt medborgarskap. Av dessa var 54 procent kvinnor och 46 procent män.

¹⁹ Gäller om en utländsk kvinna får barn med en svensk man och de sedan gifter sig, förutsatt att barnet är under 18 år och ogift.

Antal utländska medborgare som fått svenskt medborgarskap 1940–2006

Hälften av de nya svenska medborgarna är från Asien

Nästan hälften av alla som bytte till svenskt medborgarskap under 2006 var tidigare medborgare i ett asiatiskt land. Av dessa var drygt hälften medborgare i Irak. Nästan 38 procent var tidigare medborgare i ett annat europeiskt land. Under 2006 bytte 6 991 personer från ett medborgarskap i ett annat EU-land till svenskt medborgarskap, drygt 40 procent av dessa var tidigare finska medborgare.

Nya svenska medborgare efter tidigare medborgarskapsland, de tio största 2006

Tidigare medborgarskapsland	Totalt	Kvinnor	Män
Samtliga	51 239	27 652	23 587
Irak	12 895	5 033	6 862
Serbien och Montenegro	3 073	1 576	1 497
Finland	2 975	1 804	1 171
Turkiet	2 921	1 465	1 456
Iran	2 796	1 625	1 171
Bosnien-Hercegovina	2 627	1 365	1 262
Ryssland	1 510	1 095	415
Syrien	1 314	683	631
Kina	1 141	804	337
Afghanistan	1 062	495	567

Våra nordiska grannar dröjer längst med medborgarskapsbytet

I genomsnitt dröjde det 3,8 år innan de utrikes födda utländska medborgarna, som blivit folkbokförda i Sverige, bytte till svenskt medborgarskap 2006. Skillnaderna var dock stora mellan olika medborgarskapsländer. De nordiska medborgarna dröjde nästan tio år innan de bytte till svenskt medborgarskap medan asiatiska medborgare bytte redan efter tre år.

Antal år i Sverige innan byte till svenskt medborgarskap 2006, utrikes födda efter födelseregion

Land/region	Antal personer	Antal år/person
Totalt	41 858	3,8
Norden utom Sverige	1 979	9,8
EU25 utom Norden	2 477	5,9
Sovjetunionen	154	4,9
Nordamerika	918	4,6
Sydamerika	1 709	4,0
Europa utom EU25 och Norden	10 187	3,8
Afrika	3 168	3,3
Oceanien	115	3,2
Asien	21 132	3,0
Okänt	18	2,7

Namnstatistik

Lena Bernhardtz och Inge Göransson

Förnamn är de namn som våra föräldrar gett till oss. Inom tre månader från födseln måste föräldrar anmäla de namn som man vill att det nyfödda barnet ska ha till Skatteverket. Sedan kan alla byta, stryka eller lägga till förnamn genom att anmäla detta till Skatteverket. Det finns dock vissa regler att hålla sig till när man ska namnsätta sitt barn. Namnet får inte vara sådant att det kan väcka anstöt eller leda till obehag för barnet eller ha efternamnskaraktär. Några namn som fått avslag är t.ex. Aktersnurra, Nossnoj, Brunstgnägg, Bajen, Blomsterblomma och Filur.

Alex kan både män och kvinnor heta

Det finns namn som både kvinnor och män kan ha, så kallade könsneutrala namn. Det kan t.ex. vara Alex, Andrea, Kim, Lois, Love eller Tintin. Hela listan finns på Patent- och registreringsverkets hemsida (www.prv.se). Till skillnad från könsneutrala namn får man inte döpa en flicka till ett typiskt manligt namn eller en pojke till ett typiskt kvinnligt namn.

Vi nöjer oss inte med bara ett förnamn

Av alla folkbokförda personer i Sverige vid utgången av 2006 hade 10 procent endast ett förnamn medan 30 procent hade minst tre förnamn. Det är ingen större skillnad mellan könen. Vanligast är två förnamn som 60 procent av befolkningen har.

Anna är populäraste tilltalsnamnet bland kvinnor med två förnamn

Hade kvinnorna två förnamn var det vanligaste tilltalsnamnet Anna. För utrikes födda med två förnamn var dock Maria det vanligaste tilltalsnamnet. Att en stor andel av Sveriges folkbokförda befolkning är födda i Finland märks tydligt i namnstatistiken. Av de tio vanligaste tilltalsnamnen hos utrikes födda personer med två förnamn

hade åtminstone hälften finländsk härkomst. De tio vanligaste tilltalsnamnen för kvinnor med två förnamn visas i tabellen nedan.

Tilltalsnamn på kvinnor med två förnamn, de tio vanligaste

Alla	Svenskfödda	Utrikes födda
Anna	Anna	Maria
Eva	Eva	Anna
Karin	Karin	Anne
Maria	Maria	Ritva
Kerstin	Kerstin	Tuula
Lena	Lena	Helena
Ingrid	Ingrid	Eva
Ulla	Inger	Anja
Inger	Ulla	Eila
Birgitta	Birgitta	Pirjo

Lars populärt tilltalsnamn bland män med två förnamn

I de fall männen har två förnamn var Lars det vanligaste tilltalsnamnet. Topplistan domineras av de gamla klassiska namnen och inget av namnen finns t.ex. på tio-i-topp listan för nyfödda 2006. För de utrikes födda börjar namn som Ali och Mohammad bli allt vanligare. Topp-10-listan för de utrikes födda dominerades dock av namn som används flitigt i de engelsktalande länderna. Det finländska inslaget är mindre tydligt för männen än för kvinnorna och endast det finländska namnet Kari fanns med bland de tio vanligaste tilltalsnamnen för utrikes födda män med två förnamn.

Tilltalsnamn på män med två förnamn, de tio vanligaste

Alla	Svenskfödda	Utrikes födda
Lars	Lars	Ali
Anders	Anders	Peter
Johan	Johan	David
Per	Per	John
Jan	Jan	Daniel
Erik	Erik	Mohammad
Hans	Hans	Michael
Bengt	Bengt	Jan
Peter	Peter	Kari
Karl	Karl	Robert

Dubbelnamnen var populärast på 1940- och 1950-talet

Åtta procent av Sveriges kvinnor och fyra procent av männen hade ett dubbelnamn som tilltalsnamn. Störst popularitet hade dubbelnamnen bland personer födda på 1940- och 1950-talet. Under 1990- och 2000-talet har dubbelnamnen knappast använts alls till de nyfödda. Många av kvinnornas dubbelnamn har bildats med kombinationer av Ann, Anna och Britt medan männens dubbelnamn ofta har inslag av Lars, Olof och Erik.

De populäraste dubbelnamnen, de tio vanligaste

Kvinnor	Män
Maj-Britt	Jan-Erik
Britt-Marie	Lars-Erik
Ulla-Britt	Per-Olof
Ann-Charlotte	Lars-Göran
Ann-Marie	Karl-Erik
Anna-Karin	Sven-Erik
Anna-Lena	Jan-Olof
Marie-Louise	Per-Erik
Inga-Lill	Lars-Åke
Ann-Christin	Lars-Olof

Anna och Lars dominerar i länen

Anna var det vanligaste tilltalsnamnet i samtliga län, oavsett hur många förnamn kvinnorna hade. I Östergötlands, Örebro och Västmanlands län var Maria tvåa och i Värmlands län och Norrlands-länen utom Norrbotten var Karin det näst vanligaste namnet. I de övriga länen var Eva det näst populäraste namnet.

Bland männen var olikheterna större. Lars var det vanligaste tilltalsnamnet i alla län utom Jönköpings och Blekinge län där istället Anders var populärast. Det näst populäraste namnet varierade mellan länen. I två av länen var det Johan, i sex län Karl, i två län Lars, i två län Per och i två län Erik. I övriga sju län var Anders det näst populäraste namnet.

Vilka namn ger vi till våra nyfödda barn?

De vanligaste tilltalsnamnen som nyfödda flickor fick under 2006 var Emma och Maja. Pojkar fick heta Lucas i första hand. Detta

gällde då man lägger ihop olika stavningar av samma namn. Om istället varje stavning räknas som ett eget namn var det Emma bland flickorna och William bland pojkarna som var populärast under 2006. Namnens popularitet skiljer sig dock något åt om föräldrarna är födda i Sverige eller i ett annat land. Är bägge föräldrarna födda i Sverige gav man flickorna i första hand namnet Agnes och om det var en pojke namnet William.

Namngivna 2006 med föräldrar födda i Sverige, de tio vanligaste

Flickor	Pojkar
Agnes	William
Alva	Hugo
Emma	Elias
Ida	Anton
Julia	Emil
Alice	Albin
Maja	Axel
Elin	Linus
Ebba	Alexander
Ella	Erik

Föräldrar som var födda i ett annat land än Sverige döpte sina barn till helt andra namn. Flickorna fick i första hand heta Sara och pojkarna Ali. Detta var namn som överhuvudtaget inte fanns bland de 10 populäraste namnen bland svenskfödda föräldrar.

Namngivna 2006 med utrikes födda föräldrar, de tio vanligaste

Flickor	Pojkar
Sara	Ali
Maria	Daniel
Julia	Adam
Emma	Alexander
Isabella	David
Selma	Kevin
Sofia	Benjamin
Hanna	Josef
Amanda	Elias
Sandra	Mohammed

När flickorna hade en svenskfödd förälder och en utrikes född förälder blev det vanligaste namnet Julia medan det för motsvarande pojkar blev Alexander. Många av både flick- och pojknamnen på denna lista fanns även på listan över de populäraste namnen oavsett föräldrarnas födelseland.

Namngivna 2006 med en förälder född i Sverige och en utomlands, de tio vanligaste

Flickor	Pojkar
Julia	Alexander
Emma	Elias
Emilia	William
Olivia	Oliver
Amanda	Leo
Ella	Kevin
Sofia	Lucas
Alice	Liam
Alicia	Filip
Ida	Adam

De svenskfödda föräldrarna var mer benägna att välja ett namn bland de mest populära medan föräldrar födda utomlands oftare gav sina barn ett mindre vanligt namn. Här hittar man också flest namn med endast en bärare. Bland barnen med båda föräldrarna födda utomlands fick 29 procent av barnen namn som de var ensamma om. Motsvarande siffra bland barn med svenskfödda föräldrar var två procent.

Asylsökande

Anna Eriksson och Lena Bernhardtz

Asylsökande är en person som tagit sig till Sverige och begärt skydd mot förföljelse, och som ännu inte fått sin ansökan slutligt prövad av Migrationsverket eller, om personen har överklagat, av en migrationsdomstol. De som är asylsökande är inte folkbokförda i Sverige. Det är först om och när den asylsökande får uppehållstillstånd och blivit folkbokförd i landet som han/hon ingår i SCB:s officiella statistik över befolkningen.

Ökat antal asylsökande i Sverige

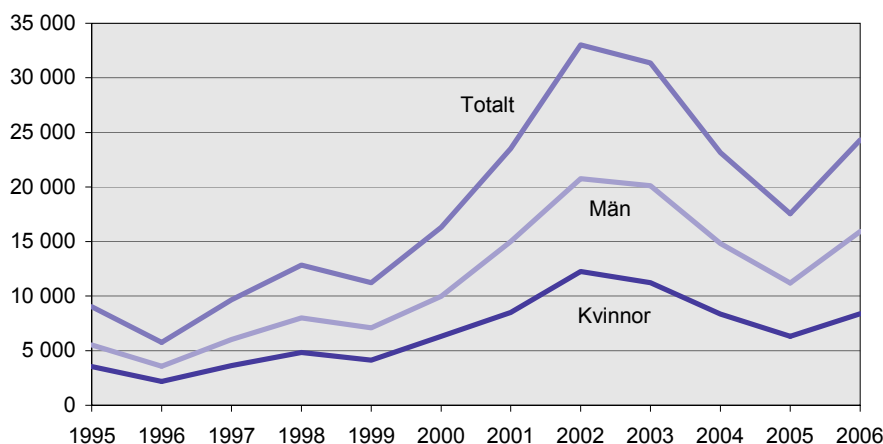
År 2006 ansökte 24 322 personer om asyl i Sverige. Antalet nytilkomna asylsökande ökade kraftigt jämfört med föregående år, då 17 530 ansökningar registrerades. Uppgången innebar en förändring jämfört med de tre föregående åren, då antalet asylansökningar stadigt minskat. Nästan dubbelt så många män som kvinnor sökte asyl år 2006, 15 934 män och 8 388 kvinnor. Mönstret har varit ungefär detsamma de senaste tio åren, med cirka 65 procent män bland de asylsökande.

Det senaste året har inneburit ökad instabilitet och orolighet i flera länder och framför allt har den försämrade situationen i Mellersta östern och vid Afrikas horn lett till att stora grupper människor flytt. Förändringar i antalet asylsökande kan också påverkas av gällande lagstiftning och praxis. Bland annat menar Migrationsverket att den tillfälliga ändringen av utlänningslagen (15 november 2005 till 30 mars 2006), kan vara en ytterligare orsak till att fler människor sökte asyl i Sverige. Genom den tillfälliga lagen gavs förnyad prövning till vissa kategorier asylsökande, vilket uppmärksammades internationellt. Detta och andra aspekter av svensk migrationslagstiftning kan ha påverkat inströmningen 2006²⁰.

²⁰ För en utförlig analys, se Migrationsverket, Verksamhets- och utgiftsprognos, 2007-01-15, Utfall januari–december 2006.

Sett över tiden har antalet asylsökande varit instabilt och varierat stort mellan åren. Toppen under de senaste decennierna nåddes 1992 då cirka 84 000 personer sökte asyl i Sverige. Över 80 procent kom från före detta Jugoslavien. En mindre topp noterades 2002–2003, utan någon entydig orsak. Ökningen beskrevs delvis som en följd av Schengensamarbetet, eftersom det då blev lättare för asylsökande att ta sig till Sverige när de en gång rest in i Schengenområdet.

Antal nytillkomna asylsökande 1995–2006

Fördubbling av antalet ensamkommande barn och ungdomar

De asylsökande är ofta unga. Av de 24 322 personer som sökte asyl år 2006 var hälften 25 år eller yngre och 1 033 var barn under ett år.

Under 2006 sökte 820 ensamkommande barn och ungdomar²¹ asyl i Sverige. Detta är mer än dubbelt så många som under 2005. Barnen kom främst från de länder som hade ett högt antal asylsökande totalt. Det största antalet (337 barn) var irakiska medborgare följt av barn från Somalia (101) och Afghanistan (98). Därefter är ursprunget på barnen och ungdomarna spritt på ett stort antal länder med Indien, Bulgarien, Eritrea samt Serbien och Montenegro som vanligaste medborgarskap. Närmare 80 procent var pojkar, de allra flesta i åldern 15–17 år. Totalt var 44 av de ensamkommande barnen under 12 år.

²¹ Under 18 år.

Var tredje asylsökande från Irak

Bland samtliga asylsökande 2006 fanns över 100 medborgarskap representerade. Över en tredjedel av alla asylsökande var irakiska medborgare. Irakier utgjorde en väsentlig del av ökningen mellan 2005 och 2006; gruppen ökade från 2 330 sökande till 8 951. I andra länder i Europa har antalet asylsökande från Irak ökat något under året men inte alls i samma utsträckning som i Sverige²². Bland de irakier som sökte asyl i Sverige var 70 procent män och majoriteten av dessa under 40 år.

Antal asylsökande från de tio vanligaste medborgarskapsländerna 2006, redovisat för 2002–2006

Medborgarskapsland	2002	2003	2004	2005	2006
Irak	5 446	2 700	1 456	2 330	8 951
Serbien och Montenegro ¹	5 852	5 305	4 022	2 944	2 001
Somalia	1 107	3 069	905	422	1 066
Ryssland	1 492	1 360	1 287	1 057	755
Bolivia	292	286	321	363	747
Libanon	299	398	354	228	679
Bulgarien	767	688	567	751	639
Eritrea	266	641	395	425	608
Afghanistan	527	811	903	435	594
Iran	762	787	660	582	494
Övriga länder	16 206	15 310	12 291	7 993	8 029
Samtliga länder	33 016	31 355	23 161	17 530	24 322

1) Statistik för 2002 avser Jugoslavien. I juni 2006 delades statsunionen Serbien och Montenegro. För 2006 redovisas här samtliga sökande, både från unionen och från länderna separat.

Andra länder från vilka antalet asylsökande ökat markant var Somalia, Libanon och Bolivia. Inget av dessa länder fanns bland de tio vanligaste medborgarskapen bland asylsökande under 2005. Även ansökningar från bl.a. Eritrea och Afghanistan ökade i antal under 2006.

Serbien och Montenegro har tidigare under flera år varit det vanligaste medborgarskapslandet bland asylsökande i Sverige. Trots att antalet stadigt minskat de senaste åren var asylsökande från Serbien och Montenegro ändå den näst största gruppen 2006, efter Irak.

²² Källa Eurostat och UNHCR.

Ett annat land från vilket man noterade färre asylansökningar under det senaste året var Ryssland, med en nedgång på cirka 300 sökande jämfört med 2005.

Antal asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem²³

Antalet personer inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem minskade för tredje året i rad. Den 31 januari 2007 fanns det totalt 29 668 personer inskrivna som asylsökande i Sverige. Av dessa var 9 872 kvinnor och 19 796 män. Andelen kvinnor bland de inskrivna asylsökande har minskat något de senaste åren. År 2001 var andelen kvinnor 38 procent medan kvinnor 2006 stod för 33 procent av alla inskrivna personer.

Mer än 60 procent av de inskrivna personerna var mellan 20 och 40 år och tre av fyra personer var i arbetsför ålder (20–64 år). Väldigt få äldre fanns inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem, bara drygt en procent var äldre än 64 år.

Asylsökande har oftast eget boende

Under utredningstiden bor de asylsökande antingen på mottagningsenheter i kommunerna eller i eget boende. Eget boende innebär ofta att de asylsökande bor hos släktingar eller bekanta. Den 31 januari 2007 bodde 58 procent av de asylsökande i eget boende.

Det är inte alla kommuner som har mottagningsenheter för asylsökande. Av Sveriges 290 kommuner hade 120 kommuner asylsökande boende på mottagningsenheter den 31/1 2007. Några kommuner med många asylsökande boende på mottagningsenheter var Boden, Skellefteå, Uppvidinge och Sundsvall. Antal mottagningsenheter och dess placering i Sverige kan ändras mycket snabbt. Tabellen nedan speglar situationen i januari 2007.

²³ Statistiken i detta avsnitt avser samtliga asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem den 31 januari 2007, dvs. alla som sökt asyl oberoende av ansökningsår, utan att ha fått beslut. Dessa uppgifter skiljer sig från "antalet asylsökande under 2006", vilket avser nyttillkomna asylsökande under året. Då data om antal inskrivna den 31 december 2006 saknas, redovisas antal för den 31 januari 2007.

De 20 kommunerna med flest inskrivna asylsökande boende på mottagningsenhet den 31 januari 2007

Kommun	Antal asylsökande boende på mottagningsenhet	Kommun	Antal asylsökande boende på mottagningsenhet
Boden	752	Lindesberg	338
Skellefteå	589	Karlskrona	334
Uppvidinge	508	Säffle	327
Sundsvall	505	Flen	305
Karlskoga	442	Gällivare	299
Kiruna	422	Borås	288
Ånge	367	Hedemora	278
Alvesta	360	Vingåker	264
Söderhamn	344	Eksjö	254
Hultsfred	343	Valdemarsvik	253

Många asylsökande bor i storstadsområdena. Närmare 8 000 av de inskrivna asylsökande fanns i Stockholms, Göteborgs eller Malmö kommun. Det motsvarar 26 procent av samtliga inskrivna. I dessa kommuner bor i princip alla i eget boende.

Global nedgång av antalet asylsökande

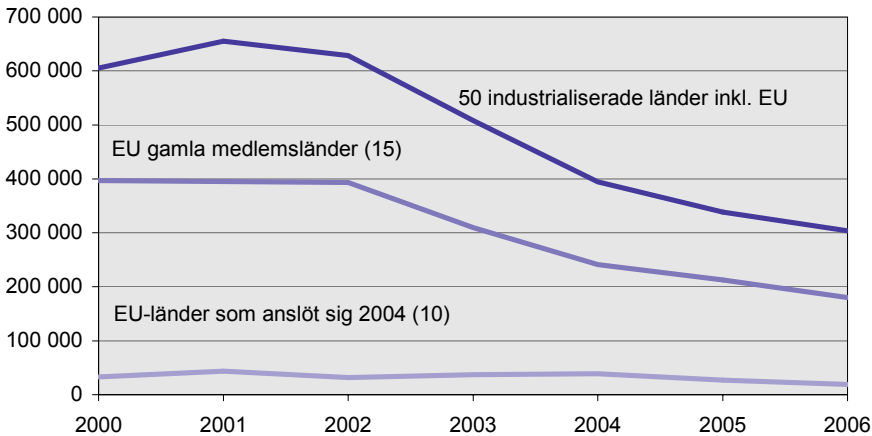
Antalet asylsökande i världen minskar. Efter att ha ökat runt millennieskiftet, började antalet asylsökande generellt sjunka i många länder runt 2002. Enligt UNHCR:s²⁴ statistik har antalet halverats under den senaste femårsperioden i de s.k. industrialiserade länderna²⁵. Den globala nedgången fortsatte under 2006 då 10 procent färre ansökningar registrerades än året innan. Det lägre antalet under de senaste åren beror enligt UNHCR på införandet av en mer restriktiv asylpolitik i många av EU:s länder samt att förhållandena i vissa ursprungsländer har förbättrats.

Om man begränsar sig till EU länderna visar sig också en nedgång på över 50 procent sedan 2002. Sammantaget i EU-25:s länder var antalet asylsökande cirka 192 000²⁶ under 2006 vilket motsvarar en nedgång med 15 procent jämfört med föregående år. Antalet ansökningar är därmed det lägsta sedan 1987.

²⁴ Asylum levels and trends in industrialized countries, 2006, UNHCR.

²⁵ Hit räknas 44 europeiska länder samt 6 icke-europeiska industrialiserade länder.

²⁶ Källa Eurostat.

Årligt antal asylsökande i industrialiserade länder och EU, 2000–2006

Källa: UNHCR

Stora skillnader mellan olika länder

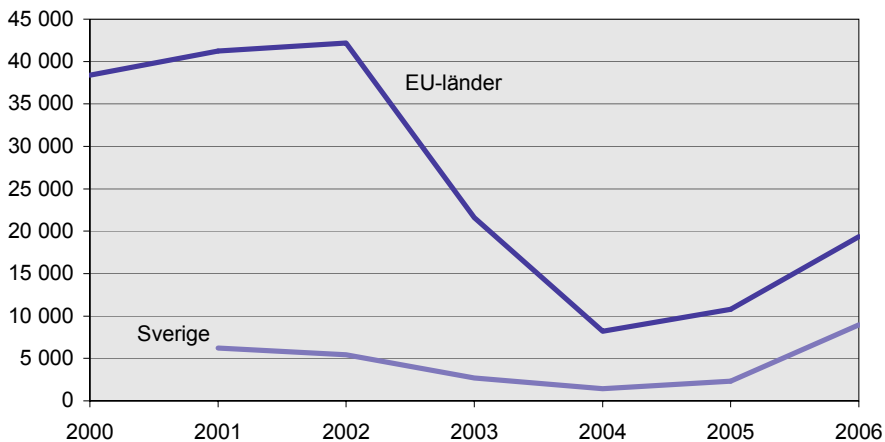
Siffrorna för EU döljer dock stora skillnader mellan olika länder. Medan de flesta stora mottagarländerna registrerade de lägsta antalen på många år, ökade istället de asylsökande kraftigt i några få länder. Det senare gäller främst Sverige, Grekland och Nederländerna. Förklaringen till uppgången i Sverige och Nederländerna är det stora antalet ansökningar från irakier medan ökningen i Grekland främst förklaras av att nya procedurer införts för att registrera eftersläpande ansökningar. Andra länder som bröt mot trenden genom en viss ökning av inflödet av asylsökande var länder i södra Europa (Italien, Malta, Portugal och Spanien).

Storbritannien (28 300) hade flest antal asylsökande inom EU 2006, i absoluta tal. Därefter kom Frankrike (26 300), trots en nedgång på 16 000 sökande jämfört med föregående år. Sverige (24 300) var det tredje största mottagarlandet i EU, följt av Tyskland (21 000) och Nederländerna (14 500). I ett globalt perspektiv låg USA i topp med 51 500 sökande.

De dominerande ursprungsländerna bland asylsökande till EU under 2006 var Irak (19 200), Ryssland (12 800) samt Serbien och Montenegro (12 700). Därefter följer Afghanistan, Turkiet och Iran med runt 7 000 – 7 500 sökande var.

Antalet asylsökande från Irak ökade mycket kraftigt mellan 2005 och 2006. Närmare hälften av alla irakiska sökande inom EU 2006 registrerades i Sverige (46 procent). Situationen har fått den svenska regeringen att markera vikten av gemensamma asylregler inom EU, något som skall vara infört år 2010.

Årligt antal asylsökande från Irak, till EU och Sverige, 2001–2006

I tabellen nedan visas det totala antalet asylsökande under femårsperioden 2002–2006, i absoluta tal och i andelar av samtliga asylsökande till EU.

Storbritannien, Frankrike och Tyskland har tillsammans tagit emot närmare hälften av samtliga asylsökande under perioden.

Asylsökande till EU-länderna 2002–2006

Land	Antal 2002–2006	Andel av alla sökande %	Per 1 000 inv. i landet
Cypern	27 520	1,8	32,2
Österrike	132 150	8,9	15,2
Sverige	129 380	8,7	14,2
Luxemburg	5 490	0,0	11,8
Malta	4 360	0,0	10,7
Irland	32 930	2,2	7,7
Belgien	78 660	5,3	7,6
Slovakien	37 870	2,5	7,0
Storbritannien	262 440	17,6	4,3
Nederländerna	68 670	4,6	4,2
Frankrike	257 710	17,3	4,2
Grekland	39 630	2,6	3,6
Danmark	18 080	1,0	3,3
Tjeckien	32 520	2,2	3,2
Finland	16 380	1,1	3,1
Slovenien	5 430	0,0	2,7
Tyskland	207 240	13,9	2,5
Ungern	14 130	1,0	1,4
Italien	58 860	3,9	1,0
Polen	31 240	2,1	0,8
Spanien	28 330	1,9	0,6
Litauen	920	0,0	0,3
Portugal	690	0,0	0,1
Estland	50	0,0	0,0
Lettland	80	0,0	0,0
Totalt EU	1 490 760	100,0	3,2

Källa: UNHCR

I förhållande till landets befolkning (sista kolumnen) hamnar dock andra länder högt upp i jämförelsen, bland dem Sverige. Enligt detta mått hade Sverige 14 sökande per tusen invånare under perioden 2002 till 2006, vilket är betydligt över EU-genomsnittet på drygt 3 sökande per tusen invånare. Sverige är bland de största mottagarländerna både i absoluta siffror och i relation till folkmängden.

Andra länder med många sökande i förhållande till sin befolkning är till exempel Cypern och Malta. En förklaring är ländernas geografiska läge längs huvudrutterna för asylsökande som tar sig till Europa.

Adopterade

Annika Klintefelt och Michael Franzén

Det finns många anledningar till att föräldrar inte kan ta hand om sitt barn. Adoption är då en lösning för att barnet ska få en ny familj att växa upp i. Det är viktigt att varje adoption sker för barnets skull och på dess villkor. Många länder, däribland Sverige, har anslutit sig till FN:s konvention om barns rättigheter. Sverige har också anslutit sig till 1993 års Haagkonvention²⁷ om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.

Haagkonventionen är till för att säkerställa att adoptioner går till på ett sätt som är bra för barnet. Den bygger på att ett samarbete sker mellan barnets ursprungsland och barnets mottagarland. Myndigheterna i barnets ursprungsland skall först utreda om barnet kan få en ny familj i sitt hemland. Om detta inte går ska de utreda om det är till barnets bästa att adopteras till ett annat land. Myndigheterna i mottagarländerna är ansvariga för att de blivande adoptivföräldrarna är väl förberedda och lämpliga att adoptera ett barn. I Sverige sker detta genom en obligatorisk föräldrautbildning, hemutredning och socialnämndens beslut om medgivande att få ta emot ett utländskt barn för adoption.

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA)²⁸ ger auktorisation till sammanslutningar i Sverige att hantera internationella adoptioner. En förutsättning för att få auktorisation är bland annat att förmedlingen skall ske med barnets bästa som riktmärke och utan vinstintresse.

Ett fåtal barn kommer till Sverige utan förmedling av adoptionsorganisation. För att detta ska vara lagligt krävs MIA:s tillstånd i varje enskilt fall. Det rör sig om adoptanter som har anknytning till barnets ursprungsland.

²⁷ Lag (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.

²⁸ <http://www.mia.eu/> Myndigheten för internationella adoptioner.

Adoptioner från utlandet sedan 1950-talet

Adoptioner från utlandet började ske i Sverige under 1950-talet, även om det var i en liten omfattning. Då handlade det ofta om adoptioner av barn som de då blivande adoptivföräldrarna själva hade träffat under en utlandsvistelse eller om barn som redan kommit till Sverige innan det blev aktuellt med adoption. Sedan 1960-talet har antalet barn som är födda i Sverige och som lämnas för adoption minskat varför intresset för adoptioner från utlandet har ökat.

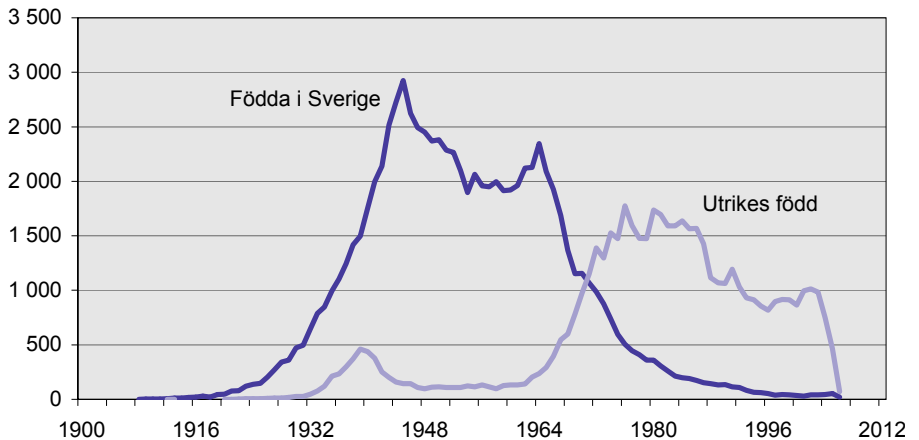
Adopterade i Sverige

I Sverige finns i dag knappt 137 700 personer som är adopterade, varav cirka 85 000 är födda i Sverige. Bland de cirka 52 000 utrikes födda som är adopterade är Sydkorea vanligaste födelselandet följt av Indien, Colombia och Finland.

De 10 vanligaste födelseländerna för adopterade boende i Sverige den 31 december 2006, efter kön

Födelseland	Antal	därav	
		män	kvinnor
Sverige	85 264	41 358	43 906
Sydkorea	8 602	3 269	5 333
Indien	6 778	2 112	4 666
Colombia	5 235	2 987	2 248
Finland	3 962	1 766	2 196
Sri Lanka	3 372	1 527	1 845
Kina	2 891	151	2 740
Chile	2 175	1 159	1 016
Thailand	1 923	970	953
Polen	1 874	987	887

Av dem som är adopterade i Sverige i dag är de flesta födda under 1940-talet, men det är även många födda i mitten av 1960-talet samt under 1970-talet. Bland de adopterade som är födda i Sverige är 51 procent kvinnor medan andelen kvinnor bland de utrikes födda är något högre, 56 procent. Adopterade från Kina är till 95 procent kvinnor.

Antal adopterade efter födelseår och bakgrund 31 december 2006

De allra flesta som är adopterade och födda före 1970 är födda i Sverige. De som är födda efter 1970 är i större utsträckning födda utomlands. Bland de adopterade som är födda under 80-talet är cirka tolv procent födda i Sverige. Den höga andelen av adopterade som är födda i slutet av 30-talet och i början av 40-talet och som är utrikes födda beror på adoptioner av finska krigsbarn.

Av de 137 700 personer som är adopterade har 90 700 två adoptivföräldrar medan övriga 47 000 endast har en adoptant. Bland de adopterade som är utrikes födda är andelen med två adoptivföräldrar hög, 89 procent. Av dem som är födda i Sverige har ungefär lika många en adoptivförälder som två. Merparten av dem som bara har en adoptivförälder är födda i Sverige och är 30 år eller äldre. Detta handlar antagligen till största del om styvbarnsadoptioner, dvs. då en "styvförälder" adopterar sin partners barn. Av dem som bara har en adoptivförälder har hela 85 procent en adoptivpappa.

Minskning av antal adoptioner förra året

År 2006 adopterades 1 460 personer vilket är en minskning med drygt 100 personer jämfört med året innan. Av dessa var 929 utrikes födda. Oftast är det barn som adopteras men även adoptioner av vuxna förekommer. Under 2006 genomfördes 454 adoptioner där adoptivbarnet var 18 år eller äldre. Av dem som adopterades under 2006 var 250 barn yngre än ett år och 546 barn ett eller två år.

Yngst bland de barn som adopterades under 2006 var barn födda i Sydafrika, de var knappt sex månader i genomsnitt. Även barn födda i Sydkorea var mycket unga, i genomsnitt sju månader. Barn från övriga födelseländer var minst ett år gamla i genomsnitt när de adopterades.

I de fall den som adopteras är vuxen är det vanligt att personen också är född i Sverige. Till största del torde detta handla om styvbarnsadoption. Under 2006 var 76 procent av de inrikes födda personerna som adopterades myndiga.

Det största enskilda födelselandet bland de som adopterades under 2006 var Sverige. De flesta av dessa var 18 år eller äldre. Övriga vanliga födelseländer var Kina följt av Sydkorea, Vietnam och Ryssland. I dessa fall var det mest adoptioner av barn under 18 år.

Antal adoptioner 2006 efter födelseland och kön

Födelseland	Antal	därav	
		män	kvinnor
Sverige	531	236	295
Kina	354	31	323
Sydkorea	88	72	16
Vietnam	65	37	28
Ryssland	47	27	20
Colombia	46	30	16
Thailand	41	29	12
Indien	37	11	26
Sydafrika	34	17	17
Etiopien	30	20	10

Av de utrikes födda barn som adopterades 2006 var 59 procent flickor, bland de födda i Sverige var 56 procent kvinnor. Hela 91 procent av dem som var födda i Kina var flickor. Även bland dem som var födda i Indien var andelen flickor hög, 70 procent. En låg andel flickor var det exempelvis bland dem som var födda i Sydkorea, 18 procent.

Få adoptioner i Finland, fler i övriga Norden

Finland är det land i Norden²⁹ som har lägst antal adoptioner. Under de senaste 20 åren har knappt 3 000 barn adopterats från utlandet till Finland. Även om antalet barn som adopteras internationellt till Finland har varit lågt har det den senaste tiden ökat. Under 2005 adopterades 308 barn genom internationell adoption, den högsta siffran någonsin i Finland.

I Norge däremot har antalet internationella adoptioner minskat kraftigt, från 706 utländska barn 2004 till att två år senare vara nere i 448 barn. Störst nedgång hade Norge av barn från Kina, från 308 till 176 barn. Antalet adoptioner från utlandet har även minskat i Danmark och i Sverige, även om minskningen i dessa båda länder inte alls är lika stor. Enligt ISS³⁰ i Genève uppvisar Norge den största nedgången av utlandsadoptioner under de senaste åren. I Danmark skedde under 2006 448 utlandsadoptioner, att jämföra med 586 året innan.

²⁹ Uppgifter om Island saknas.

³⁰ The International Social Service.

Svenskar i förskingringen

Anna Eriksson

Under 2006 flyttade närmare 45 000 personer från Sverige för att bosätta sig utomlands under minst ett år. Inte sedan år 1892 har så många människor utvandrat. Från år 1970 har över en miljon människor flyttat från Sverige. Av dessa har dock många flyttat tillbaka och andra kan ha utvandrat två gånger.

En stor andel av dem som utvandrar, runt hälften, är födda i Sverige och totalt sett är det nu varje år många fler svenskfödda som flyttar ut ur landet än som flyttar in. Frågan är hur många svenskar som i dag bor utomlands? Det handlar om flera hundratusen människor men ännu finns inte mycket information om denna grupp; hur många de egentligen är, var de bor och vad de gör?

Det finns ingen officiell svensk statistik över antal svenskar (svenskfödda eller svenska medborgare) permanent bosatta i andra länder. I en studie från 2004 baserad på befolkningsstatistik från 1945 och framåt över utvandring och återinvandring uppskattades antalet svenskar utomlands till drygt 200 000³¹. Enligt en rapport från OECD fanns cirka 235 000 personer födda i Sverige bosatta i OECD-länderna runt år 2000–2001³².

Det finns flera andra möjliga informationskällor för att fånga upp olika grupper av utlandssvenskar, som till exempel registrering vid ambassader och konsulat, men många grupper gör helt enkelt inte avtryck i någon statistik. Hittills finns ingen samlad bild av "svenskarna i förskingringen".

I tider av ökad internationell rörlighet är det inte bara svenskar som lämnar sitt land. I Storbritannien har en studie visat att en av tio brittiska medborgare nu lever i ett annat land och att en av sex studenter som tar ut akademisk examen utvandrar³³.

³¹ Demografiska rapporter 2004:5, SCB 2004.

³² Counting Immigrants and Expatriates in OECD Countries: A new perspective, OECD 2005.

³³ The Brits Abroad Project, Institute for Public Policy Research, 2006.

Mätproblem

Om man skall uppskatta antalet svenskar bosatta i utlandet måste man definiera vilken population man vill mäta. För att räknas som utvandrad från Sverige skall man ha för avsikt att leva utomlands längre än ett år. Det kan vara av intresse att känna till både hur många svenskar som bor utomlands permanent (längre än ett år) och hur många som flyttar under en kortare period. Över den senare kategorin finns dock väldigt lite statistik, både i Sverige och i andra länder.

Internationella jämförelser av migrationsflöden är ofta svåra att göra på grund av att länder har olika krav på hur länge en person skall avse att stanna i landet/utlandet för att räknas som invandrad eller utvandrad. Även uppgifter om länders totala befolkning skiljer sig åt i fråga om vem som inkluderas som invandrad och vem som står utanför populationen. Trots detta ger uppgifter om den totala befolkningen en bild av de ackumulerade migrationsflödena över tiden.

När folkräkningar används som källa för att uppskatta antalet svenskar i andra länder, ingår endera den folkbokförda befolkningen (de jure-räkning) eller alla som befinner sig i landet vid räkningen (de facto-räkning), beroende på vilken metod som använts. Med befolkningsregister som källa för skattningen inkluderas de personer som finns officiellt registrerade i respektive land. De aktuella registren kan innehålla personer som inte finns i landet medan andra kan finnas i landet utan att vara registrerade. Dessutom är det möjligt att vara inkluderad i två länders register eller folkräkningar, t.ex. genom säsonsboende i ett land. Statistik som bygger på officiell registrering eller folkräkning är oftast behäftad med en viss över- eller undertäckning.

Ett annat fenomen som komplicerar bilden är att rörligheten mellan länder ökar i allmänhet och allt fler människor väljer flyttformer som inte registreras och därför inte syns i den traditionella befolkningsstatistiken. Det handlar till exempel om tillfällig arbetskraftsmigration, (cirkulär migration), säsonsboende och studenter³⁴. Inträdet i EU har gjort att det är lättare att flytta fram och tillbaka mellan EU:s medlemsländer.

Med kännedom om de problem som finns när det gäller täckning och jämförbarhet av internationell statistik kan ändå vissa iakttagelser göras med avseende på svenskar i andra länder.

³⁴ Studenter som bor längre än ett år i landet ingår i svensk befolkningsstatistik.

Var finns utlandssvenskarna och hur många är de?

Eurostat samlar in statistik från EU-länder (samt Island, Norge och Schweiz) över befolkningen efter födelse-land och medborgarskap. Vissa länder har bara statistik över medborgarskap medan andra länder inte rapporterat några uppgifter om ursprung. Av de befintliga siffrorna framgår ändå att utöver de grupper som bor i våra grannländer finns betydande svenskkolonier i Storbritannien, Spanien och Tyskland.

Personer i befolkningen med födelse-land Sverige eller svenskt medborgarskap, Eurostat (referensår varierar mellan 2003–2006*)

Land	Födda i Sverige
Norge	33 910
Finland	29 527
Danmark	19 077
Storbritannien	17 270
Spanien	17 041
Tyskland	16 172
Schweiz	6 330
Belgien	4 404
Nederländerna	3 714
Italien	3 163
Österrike	2 900
Island	1 692
Portugal	1 370
Luxemburg	1 230
Polen	703
Ungern	554
Slovenien	407
Tjeckien	401
Lettland	344
Litauen	141
Rumänien	104
Slovakien	55

Källa Eurostat. Kursiv markering avser medborgarskap

* Polen 2002

Statistiken från Eurostat kan kompletteras med statistik från OECD. Många länder införde uppgifter om födelse-land i de folkräkningar som utfördes runt 2000. Genom att utnyttja dessa folkräkningar eller

register³⁵ har OECD sammanställt statistik över utrikes födda i medlemsländerna och därmed skapat ett material som bland annat kan användas till en uppskattning av antalet svenskar i andra OECD-länder.

OECD:s databas innehåller dels statistik från EU-länder som inte lämnat uppgifter till Eurostat, till exempel från Frankrike och Grekland. Den innehåller också uppgifter från andra länder med många svenskar, som USA, Kanada och Australien.

Personer i befolkningen med födelseland Sverige, urval av länder, OECD (referensår varierar mellan 2000–2002)

Land	Födda i Sverige
USA	54 435
Frankrike	8 658
Kanada	7 725
Australien	6 818
Grekland	5 428
Turkiet	5 335
Irland	1 315
Nya Zeeland	960
Japan	798
Mexiko	425
Övriga OECD länder	143 197

Källa: OECD database on foreign-born and expatriates

Sammantaget baserat på de två källorna kan man uppskatta att det bor runt 175 000 svenskfödda eller personer med svenskt medborgarskap i det tjugotal EU-länder som lämnat data samt i Norge, Island och Schweiz.

Utifrån OECD:s material framgick att det runt år 2000 fanns ungefär 235 000 svenskar i 26 av de 29 medlemsländerna (det fattas uppgifter från Island, Italien och Korea).

Om man summerar de mest aktuella och tillgängliga antalsuppgifterna från EU- och OECD-länder hamnar antalet registrerade utlandssvenskar i EU och OECD på drygt 250 000 personer.

Ur underlaget framkommer att flest svenskar finns i USA, Norge och Finland. Därefter följer Danmark, Storbritannien, Spanien och Tyskland med någorlunda jämnstora grupper av registrerade

³⁵ Registerstatistik från Sverige, Norge, Danmark, Finland och Nederländerna.

svenskar (mellan 16 000 och 19 000 personer). Samma sju länder är också sedan många år de mest populära utflyttningsländerna bland svenskar. De allra vanligaste destinationerna bland svenskfödda under den senaste femårsperioden har varit Norge, Storbritannien och USA.

Det finns givetvis också svenskar bosatta i länder utanför EU och OECD. Under enbart 2006 emigrerade svenskar till ett hundratal länder runt om i världen, varav de flesta inte producerar någon officiell statistik som kan användas till att bestämma hur många svenskar som är bosatta i landet. Migrationsströmmarna till EU och OECD-länder har utgjort cirka 80 procent av all svensk utvandring under 2000-talet. Om antalet registrerade svenskar i EU och OECD-länderna ligger runt 250 000 skulle det totala antalet svenskar registrerade eller långtidsboende utomlands kunna uppskattas till drygt 300 000 personer.

Många utlandssvenskar är inte registrerade i sitt nya land

Det finns dock källor som uppskattar antalet utlandssvenskar till mycket högre. Statistiken som presenteras av Eurostat och OECD kommer från länders statistikbyråer och innehåller de personer som inkluderats i befolkningsregister eller folkräkningar. Föreningen *Svenskar i Världen (SVIV)* ställer årligen frågor till ambassader och konsulat om det uppskattade antalet svenskar i respektive land, oberoende av vistelsetid eller om personerna är inkluderade eller inte i landets folkräkning. Enligt föreningen finns i dag totalt runt 470 000 utlandssvenskar.

Skattningarna baseras på svenskt medborgarskap och uppgifterna används ofta i offentliga sammanhang. Även om ambassaderna har god kunskap om gruppen svenskar så finns en viss osäkerhet i siffrorna. Enligt SVIV är frågan om hur många svenskar som bor i USA speciellt problematisk. Enligt amerikansk folkräkning år 2000 fanns 54 435 personer som var födda i Sverige. Eftersom folkbokföring anses som ett ingrepp i de mänskliga rättigheterna bland vissa grupper i USA vet man inte hur korrekt denna siffra är. Enligt ambassaden är det dock rimligt att tro att det finns drygt 50 000 svenska medborgare i landet medan antalet svenskfödda kan vara mycket högre. Därtill finns cirka 4,7 miljoner svenskättlingar.

Andra intressanta observationer från SVIV är att den största gruppen svenskar utomlands 2007, bortsett från svenskar i USA, finns i Spanien (cirka 65 000 personer). Det är fyra gånger fler än det registrerade antalet enligt Eurostats statistik. Vidare uppskattas antalet svenskar i Kanada till cirka 55 000 personer, vilket är sju gånger högre än registeruppgiften om antalet med födelseland Sverige. I Frankrike (25 000) och Storbritannien (50 000) finns tre gånger fler svenska medborgare än vad registeruppgifterna visar.

Vilka är utlandssvenskarna?

Det finns få uppgifter i internationell statistik om till exempel kön eller åldersfördelning bland svenskar bosatta i andra länder. Svensk statistik över vilka som utvandrat och inte flyttat tillbaka kan däremot ge en indikation på vilka utlandssvenskarna är.

Från år 1969 till och med den sista december 2006 har 228 226 svenskfödda personer lämnat Sverige och därefter aldrig officiellt flyttat tillbaka. Gruppen utgörs till 52 procent av kvinnor och 48 procent av män och sammantaget är det drygt 10 000 fler kvinnor än män som lämnat landet.

Den sista december 2006 visar åldersfördelningen för dessa personer (under förutsättning att de alla lever)³⁶ att de flesta är relativt unga. Närmare 40 procent är 30 år eller yngre. Många, runt 25 procent, är mellan 30 och 40 år. Få i gruppen av officiellt utvandrade svenskar är äldre; bara en tiondel är över 60 år.

Databasen som OECD tagit fram över utrikes födda i medlemsländerna innehåller bland annat uppgifter om utbildningsnivå och kan användas till studier av migration bland högutbildade mellan OECD länder och från icke-medlemsländer till OECD.

Enligt den statistik som andra medlemsländer skickat in till OECD är de flesta svenskarna som bor i ett annat OECD land välutbildade. Totalt bland personer 15 år och äldre har 40 procent en högre utbildning från universitet eller högskola³⁷. Som jämförelse kan nämnas att andelen totalt i Sveriges befolkning i åldern 16 till 74 år, med minst eftergymnasial utbildning, var 30 procent 2006.

³⁶ Enbart personer som är max 100 år ingår i fördelningen, vilket innebär att ungefär 1 000 personer i gruppen inte ingår i beräkningarna.

³⁷ ISCED 5 eller 6.

Att de som lämnar landet är högutbildade bekräftas också av svensk statistik över utbildningsnivån bland utvandrare. Bland personer födda i Sverige i åldersgruppen 16 till 74 år och som utvandrat sedan 2000 hade cirka 45 procent minst en eftergymnasial utbildning.

Bland svenskar som bor i USA, Storbritannien eller Tyskland är andelen med högskoleutbildning högre än genomsnittet och ligger mellan 46 och 48 procent, enligt OECD:s statistik. De svenskar som bor i våra grannländer och i Spanien har lägre utbildningsnivå, mellan 20 och 30 procent är högskoleutbildade. Trots att utbildningsnivån bland utlandssvenskarna är hög gör Sverige en nettovinst eftersom det finns fler högutbildade från andra OECD länder i Sverige än det finns högutbildade svenskar i andra länder.

Anhöriginvandring från länder utanför EU/EES

Anna Eriksson och Lena Bernhardtz

Avsnittet bygger på en rapport från det Europeiska Migrationsnätverket (EMN) om genomförandet av direktivet om familjeåterförening samt med en beskrivning av storleken och sammansättningen av anhöriginvandringen.

I många av EU:s medlemsländer utgör anhöriginvandringen en stor och växande andel av den totala invandringen. Också i Sverige är den vanligaste grunden till invandring av utomnordiska medborgare³⁸ just familjeskäl såsom återförening med anhöriga, familjebildning eller adoption. Sedan år 2000 har mer än hälften av all utomnordisk invandring varit av denna typ.

Som en del i harmoniseringsarbetet inom EU och för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik har medlemsstaterna enats om regler på en rad områden. Ett antal direktiv, beslut och förordningar har nu införts i svensk rätt. Det gäller t.ex. en gemensam tolkning av Genèvekonventionens skyddsgrunder, en lägsta standard i mottagandet av asylsökande och regler för anhöriginvandringen.³⁹

Återförening med anhöriga anses bidra till social och kulturell stabilitet och därmed främja integrationen av utomeuropeiska invandrare. Detta har lett till att man inom EU infört förändringar för att underlätta invandring för att förenas med en familjemedlem som redan vistas lagligt inom EU.

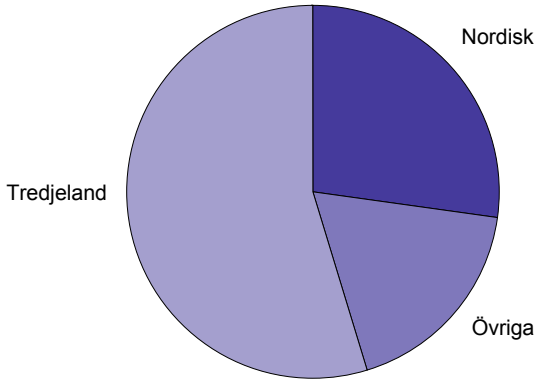
Direktivet om familjeåterförening ger rätt till uppehållstillstånd för nära anhöriga och avser s.k. tredjelandsmedborgare, dvs. personer som är medborgare i ett land utanför EU. I Sverige räknas inte Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz som tredjeland.

³⁸ Uppgifter om anledning till invandring finns inte för nordiska medborgare.

³⁹ Regeringens Skrivelser, Migration och Asylpolitik: 2006/2007:/58.

Invandringen från tredjeländ utgjorde 55 procent av all invandring till Sverige år 2006, 52 481 personer av 95 750.

Invandringen 2006 efter grupper av medborgarskap

Direktivet om familjeåterförening

Direktivet om rätten till familjeåterförening⁴⁰ sätter normer för återförening av familjer, när en familjemedlem redan har uppehållstillstånd i ett EU-land. Detta uppehållstillstånd skall gälla för minst ett år och personen skall ha välgrundade utsikter till att få ett permanent tillstånd.

De delar av direktivet om familjeåterförening som är obligatoriska för medlemsländerna är införda i svensk rätt, inom den nya utlänningslagen som trädde i kraft från den 31 mars 2006. Lagändringarna i Sverige innebär bl.a. att make/maka, registrerad partner, sambo och underåriga ogifta barn till en anknytningsperson, dvs. den person som bor i Sverige, nu har *rätt* till uppehållstillstånd i Sverige. En ansökan kan dock avslås på vissa grunder, t.ex. om oriktiga uppgifter har lämnats eller om det är fråga om ett skenförhållande.

Efter införandet av direktivet gäller vissa regler för anhöriginvandring av kärnfamiljen (make/maka, registrerad partner, sambo och underåriga barn) medan andra regler gäller för personer som avser att gifta sig eller flytta samman. I den första kategorin har rätten till återförening prioritet över andra hänsyn, förutom de undantag som grundas på oriktiga uppgifter eller skenförhållanden. För den senare

⁴⁰ Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening.

kategorin, som inte omfattas av de obligatoriska bestämmelserna i direktivet, kan uppehållstillstånd även nekas om den sökande har begått brott eller om det finns anledning att misstänka att den sökande eller dennes barn kan utsättas för våld eller kränkning.

Anhöriginvandringen i Sverige⁴¹

Tabellen visar den totala invandringen av tredjelandsmedborgare till Sverige under femårsperioden 2002–2006, efter de olika beslutgrunderna för uppehållstillstånd. Familjeband i bred bemärkelse (täcker in återförening, nyetablerad familjebildning, hushållsgemenskap och adoption) var under hela perioden det dominerande skälet till invandring. Närmare 100 000 personer från icke-EU länder invandrade av anknytningsskäl under de fem åren, vilket motsvaras av 56 procent av all invandring från tredje land.

Före 2006 utgjorde invandringen av anhöriga i snitt över 60 procent av all invandring från icke-EU länder medan andra skäl, inklusive humanitära⁴², var mer begränsade till antalet.

Invandring av tredjelandsmedborgare 2002–2006, efter grund för bosättning

Grund för bosättning	2002	2003	2004	2005	2006	Total
Skyddsbehov	2 252	2 098	2 619	3 137	5 628	15 734
Humanitära grunder	5 971	4 913	2 661	4 156	17 717	35 418
Familjeband	17 655	19 483	18 735	17 784	22 595	96 252
Arbete	1 016	919	924	1 024	1 264	5 147
Studier	1 358	1 948	2 439	3 331	3 539	12 615
Övrigt	54	67	282	143	118	664
Uppgift saknas	974	821	882	844	1 519	5 040
Totalt	29 280	30 249	28 542	30 419	52 380	170 870

⁴¹ Avsnittet beskriver de som invandrat, dvs. efter att ha erhållit uppehållstillstånd även blivit folkbokförda. För antal beslut om uppehållstillstånd, se Migrationsverket.

⁴² Uttrycket humanitära skäl ersattes den 31 mars 2006 av "synnerligen ömmande omständigheter".

Under 2006 ökade den totala invandringen till Sverige med 47 procent, från 65 229 personer 2005 till 95 750 personer. Invandringen av tredjelandsmedborgare ökade med hela 72 procent, från 30 507 till 52 481.

Ökningen bland tredjelandsmedborgare är inte förvånande eftersom den höga invandringen under året huvudsakligen förklaras av den tillfälliga asyllagen som gällde mellan den 15 november 2005 till den 30 mars 2006 och som främst berörde människor från konfliktländer. Särslagstiftningen gav rätt till ny prövning för vissa asylsökande som tidigare fått avslag. Detta ledde till en ökning av antalet uppehållstillstånd grundade på humanitära skäl och därmed också invandringen i denna kategori. Även uppehållstillstånd av familjeskäl ökade i antal, som en följd av särslagstiftningen. Införandet av direktivets bestämmelser om rätt till återförening kan ha inverkat redan under 2006.

Invandringen av familjeskäl gick upp från runt 18 000 personer om året, där nivån legat under ett antal år, till 22 624 personer år 2006. Trots att ökningen av anhöriga var spridd på många länder så registrerades en större ökning från "flyktingländer" än från t.ex. Thailand och Ryssland.

Bland anhöriginvandrarerna år 2006 fanns runt 170 medborgarskap representerade. De vanligaste var irakiskt och thailändskt. Om man summerar antal invandrade under den senaste femårsperioden hamnar samma två länder i topp, med irakiskt medborgarskap som det helt dominerande. Närmare hälften av all anhöriginvandring från tredjeland sedan 2002 kommer från Asien.

Invandring av familjeskäl bland tredjelandsmedborgare 2002–2006; de fem vanligaste medborgarskapsländerna

Medborgarskapsland	2006	2002–2006
Irak	2 500	14 453
Thailand	2 207	9 181
Turkiet	1 174	4 786
Serbien och Montenegro*	1 574	4 734
Kina	905	4 332

* Statistik för 2002 avser Jugoslavien. För 2006 redovisas invandringen från statsunionen Serbien och Montenegro och från de två länderna som bildades vid delningen av unionen i juni 2006.

Det finns olika trender över åren och som exempel har anhöriginvandringen från Thailand ökat under femårsperioden medan invandringen av anhöriga från Irak minskat avsevärt mellan 2002 och 2005. Under 2006 ökade dock invandringen av familjeskäl igen bland irakier. Detta hänger samman med att asyl beviljades i högre utsträckning till irakier under 2006 än åren innan, med påföljande familjeåterförening som resultat.

Kopplingen asyl och familjeåterförening

Det finns ett nära samband mellan tillstånd i asylprocessen och följdinvandring, enligt Migrationsverket. Dels ansöker många om tillstånd för sina anhöriga att komma till Sverige efter att själva ha fått asyl och uppehållstillstånd. Dels tenderar benägenheten att gifta sig med landsmän från hemlandet att öka med tilltagande försämringar i hemlandet. Tendensen att gifta sig med personer från hemlandet är i allmänhet stor för personer som kommer från Mellanöstern eller Afrika.

Det finns tydliga skillnader mellan könen när det gäller de olika beslutsgrunderna för uppehållstillstånd och skälen för invandring. Bland dem som invandrar av familjeskäl är kvinnorna i majoritet. I övriga kategorier, dvs. flyktingar, synnerligen ömmande omständigheter, arbete och studier dominerar männen.

Under den senaste femårsperioden har andelen kvinnor av den totala familjerelaterade invandringen varit 60 procent. Asien utmärks av en speciellt hög andel kvinnor, 67 procent. Invandringen av familjeskäl från Afrika var däremot jämt fördelad mellan könen.

De vanligaste medborgarskapen bland kvinnliga anhöriga från tredjeland var irakiskt, thailändskt och kinesiskt. Hela 80 procent av anhöriginvandrarerna från Thailand och Kina var kvinnor. Bland kinesiskorna var halva gruppen barn under 3 år och det rör sig i de flesta fall om adoption. Även de anhöriga från Ryssland var till största del kvinnor (75 procent). I den stora gruppen irakiska anhöriginvandrare var 59 procent kvinnor.

Bland männen kom de flesta anhöriga från Irak, därefter från Turkiet samt Serbien och Montenegro.

Om man kombinerar medborgarskap, kön och ålder framträder några distinkta grupper som invandrat av familjeskäl under de senaste fem åren. Till dessa hör thailändska kvinnor i åldersintervallen 20–40 år. En lika viktig grupp utgörs av kvinnor från Irak i åldern 20–30. Därefter följer yngre irakier, både kvinnor och män, i åldern 10–20 år gamla. Exempel på andra sådana större grupper är män med turkiskt medborgarskap, 20–30 år gamla.

Familjeåterförening i Europa

En nyligen genomförd studie⁴³ ger preliminära uppgifter om familjeåterförening bland tredjelandsmedborgare i några andra EU länder. Rapporten som bygger på uppskattningar från olika källor om ansökningar för uppehållstillstånd, visar bland annat att familjeåterföreningen i Tyskland har minskat stadigt sedan 2002 och att cirka 50 000 visum för anhöriga utfärdades 2006. De flesta anhöriginvandrararna kommer från Turkiet, Ryssland, Serbien och Montenegro och från Thailand. Det finns även relativt stora grupper från Japan och USA som invandrat för återförening.

Även i Nederländerna har man observerat en tydlig nedgång de senaste åren i antalet ansökningar om uppehållstillstånd från anhöriga. Detta förklaras dels av en ny lagstiftning (Integration Abroad Act) och dels av att ålderskravet för familjebildning har höjts till 21 år. År 2006 noterades 32 000 ansökningar för uppehållstillstånd för familjebildning eller återförening. De största grupperna kom från Turkiet och Marocko men även från anhöriga med medborgarskap i USA eller Surinam.

För Storbritannien visar "entry clearance data" att antalet ansökningar för familjeåterförening sjönk med 12 procent mellan 2004 och 2006. Detta förmodas bland annat bero på förbättrad DNA testning och en allmän nedgång i antalet asylsökande, som får till följd att färre söker om anhöriginvandring. De största grupperna anhöriga bland de drygt 19 000 ansökningarna 2006 kom från Indien, Somalia och Pakistan. Det finns dessutom, liksom i Tyskland och Nederländerna, ett växande antal amerikanska medborgare som ansöker om uppehållstillstånd för familjeåterförening.

⁴³ European Migration Network: Synthesis Report for Small Scale Study IV: Family Reunification, 2007 (draft).

Sifferuppgifterna från Tyskland, Nederländerna och Storbritannien rör ansökningar om uppehållstillstånd för anhöriginvandring eller återförening. Som jämförelse kan nämnas att antal anknytningsärenden i Sverige, dvs. ansökningar om uppehållstillstånd på grund av familjeband, var 29 420 år 2006 enligt Migrationsverkets statistik. De flesta av dessa ansökningar (77 procent) gällde familjebildning och återförening medan ett mindre antal gällde adoptioner eller hushållsgemenskap. Medan ansökningarna för familjeåterförening gått tillbaka i de tre nämnda länderna, har de istället ökat i Sverige mellan 2005 och 2006.

Hjortkvarn – Sveriges närmaste plats

Annika Klintefelt

Flera platser och kommuner i Sverige kallar sig i dag för Sveriges mittpunkt. Enligt de mätningar som Lantmäteriet genomfört finns Sveriges geografiska mitt i Hogdalsbygden i Härjedalen kommun. För att komma fram till detta har man mätt ut mitten på en linje från Tretriksroset i norr till Sveriges sydligaste punkt och sedan mätt ut mitten på en linje från väster till öster. Denna mätning leder till att den geografiska mittpunkten skulle ligga en bit norr om Ytterhogdal.

En annan gammal och känd punkt som kandiderar som Sveriges geografiska mittpunkt är berget Flataklacken⁴⁴ i Ånge kommun i Medelpad. Denna mittpunkt togs fram av Stockholms högskola 1947 genom att man konstruerade en styv karta av landet och sedan flyttade man en nål under kartan tills det vägde jämnt.

En demografisk mittpunkt skulle kunna sägas vara en fortsättning på hur man kom fram till att Flataklacken var den geografiska mittpunkten. Om man på den styva kartan över Sverige även placerade ut en tyngd där varje svensk bor så skulle kartan väga jämnt vid den demografiska mittpunkten.

Ett annat sätt att se på det är att, om vi alla svenskar vill träffas på en punkt så är denna punkt den bästa. Till den demografiska mittpunkten skulle det genomsnittliga avståndet fågelvägen för samtliga boende i Sverige bli kortast.

⁴⁴ Även känt under namnet Flataklocken.

Demografisk mittpunkt invigd den 20 juni 2007

År 2007 utropade Statistiska centralbyrån Hjortkvarn i Hallsbergs kommun till att vara Sveriges demografiska mittpunkt. Vid invigningen deltog landshövding i Örebro län Sören Gunnarsson, SCB:s generaldirektör Kjell Jansson och Hallsbergs kommuns ordförande Sören Larsson.

Landshövdingen i Örebro län, Sören Gunnarsson och SCB:s generaldirektör Kjell Jansson avtäckar en informationstavla.

Att den demografiska mittpunkten ligger så pass långt söderut beror på att antalet svenskar som bor i söder är klart större än antalet som bor i norr. På den övre halvan av Sverige bor nämligen bara 10 procent av den svenska befolkningen medan övriga 90 procent får tränga ihop sig på den andra halvan. Om vi svenskar skulle bo jämnt fördelade över hela Sverige så skulle den demografiska och den geografiska mittpunkten sammanfalla.

Sveriges demografiska mittpunkt i Hjortkvarn⁴⁵, och de geografiska mittpunkterna i Ytterhogdal⁴⁶ och Flataklacken⁴⁷

⁴⁵ Ligger i Hallsbergs kommun.

⁴⁶ Ligger i Härjedalens kommun.

⁴⁷ Ligger i Ånge kommun.

Centrum flyttar sig söderut

Uträkningen⁴⁸ av mittpunktens aktuella läge gjordes av SCB på initiativ av Hallsbergs kommun. Samma beräkning gjordes även år 1989. Även då låg den demografiska mittpunkten i Hallsbergs kommun men då i samhället Svennevad några kilometer norrut.

Punkten har alltså under de senaste knappa 20 åren flyttat sig sex kilometer söderut. Mycket tyder på att punkten kommer att fortsätta sin vandring söderut för att om ett antal år lämna Hallsbergs kommun och i stället gå in i Östergötlands län. Att det befolkningsmässiga centrumet rör sig söderut beror på att en allt större andel av svenskarna väljer att bosätta sig i södra Sverige medan Norrlandslänen inte ökar i samma utsträckning.

⁴⁸ Beräkningen är gjord genom ett viktat medelvärde av befolkningen per fastighet efter nord- och sydlig koordinat.

Asylrätten ur ett genusperspektiv

Maria Bexelius

Faktaruta

Maria Bexelius, är fil.kand i statsvetenskap med flerårig erfarenhet av arbete med internationell och svensk asylrätt ur ett genusperspektiv. Hon har under 2007 varit projektledare för projektet "Kvinnors rätt till skydd – en handbok för jämställdhet i asylprocessen", vid Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar. Dessförinnan har hon bl.a. författat boken *Kvinnor på flykt*, arbetat med asylrätt vid Amnesty International och gjort konsultuppdrag på området genus och asyl för UNHCR samt European Women's Lobby.

Hur många av världens, Europas och Sveriges flyktingar var kvinnor eller flickor under år 2006? Vilka initiativ togs för att säkerställa en jämställd asylprocess?⁴⁹ Går det att säga om 2005 års nya svenska utlänningslag resulterat i att asylsökande kvinnor och flickor fått ett effektivt skydd mot att utvisas till en tillvaro av könsrelaterat våld⁵⁰ och könsdiskriminering?

⁴⁹ Med jämställd asylprocess avses i artikeln en asylprocess som ger alla lika förutsättningar till flyktingstatus och internationellt skydd, oavsett kön eller sexualitet. Historiskt sett har en vuxen manlig heterosexuell norm präglat asylrätten, vilket inneburit att heterosexuella mäns erfarenheter av förföljelse har utretts och beaktats i högre utsträckning än kvinnors, flickors och homo- och bisexuella och transpersoners. För ett resonemang kring mansnormen som präglat asylrätten, se till exempel UNHCR Gender-Related Persecution within the Context of Article 1 A (2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 2 May 2002, para. II.A.5 Både män och kvinnor kan åberopa könsrelaterade asylskäl; i denna artikel fokuseras dock på kvinnor och flickor.

⁵⁰ Begreppet "könsrelaterat våld" används här synonymt med "våld mot kvinnor" respektive "mäns våld mot kvinnor" och definieras, i enlighet med bl.a. FN:s deklaration om avskaffande av våld mot kvinnor (1993) som "varje våldshandling som är baserad på kön och som resulterar i, eller som sannolikt resulterar i, fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, inklusive hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckliga frihetsberövanden, vare sig det sker i det offentliga eller det privata livet".

Nedan ges en översiktlig bild av asylsökande kvinnors och flickors situation 2006⁵¹. Fokus ligger på utvecklingen i Sverige, men den globala och europeiska situationen berörs också i syfte att förmedla ett vidare perspektiv på problem och lösningar.

Flykting och kvinna i världen

Många människor i världen lever i en flyktsituation, antingen inom det egna landets gränser dvs. som internflyktingar, eller utanför hemlandet som flyktingar. År 2006 uppgick antalet flyktingar till 9,9 miljoner⁵². Det innebär att den neråtgående trenden från 2002 avbrutits.⁵³ Ungefär 40 procent av flyktingarna befinner sig i området som inbegriper Centralasien, Sydvästasien, Nordafrika och Mellanöstern medan 25 procent befinner sig i övriga Afrika, 18 procent i Europa, 10 procent i Amerika och 9 procent i övriga Asien och Stilla havsområdet. Pakistan hyser flest flyktingar i världen, följt av Iran. Närmare bestämt en av fem flyktingar i världen finns i något av dessa båda länder. Därefter följer USA, Syrien, Tyskland, Jordanien och Tanzania.

Största flyktinggruppen i världen är, enligt 2006 års statistik från UNHCR, afghaner följt av irakier, sudaneser, somalier, kongoleser och burundier.

Det finns ingen exakt siffra på hur stor andel av dessa nästan 10 miljoner flyktingar som är kvinnor, men enligt UNHCR:s statistik från 2006 kan man sluta sig till att de utgör ungefär hälften. Könsfördelningen varierar dock beroende på flyktomständighet, regions- respektive åldersfördelning. Till exempel är andelen kvinnor i en massflyktsituation ungefär 50 procent, medan andelen kvinnor är betydligt lägre än andelen män bland registrerade asylsökande i både utvecklingsländer och utvecklade länder.⁵⁴ Dessutom är andelen kvinnor

⁵¹ Med "kvinnor" avses i artikeln även flickor.

⁵² I denna siffra ingår inte de 4,3 miljoner palestinska flyktingar som FN-organet UNRWA ansvarar för. De 12,8 miljoner internflyktingar i världen ingår heller inte i denna siffra. Inte heller personer som sökt asyl men fått avslag på sin ansökan eller fortfarande väntar på beslut. Källa: UNHCR, 2006 Global Trends: Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless Persons, Division of Operational Services Field Information and Coordination Support Section June 2007 Revised 16 July 2007 s. 5.

⁵³ Ibid. s. 5.

⁵⁴ Termen "utvecklingsländer" resp. "utvecklade länder" används här, eftersom det återspeglar UNHCR:s begreppsindelning, på engelska, "developing countries" resp. "developed countries".

generellt överrepresenterade i kategorin äldre (60 år och uppåt), dvs. fler äldre kvinnor än män är på flykt.⁵⁵ I Afrika där massflyktsituationer dominerar och halva flyktingbefolkningen utgörs av kvinnliga asylsökande respektive av barn, är ungefär en fjärdedel flickor under 18 år. Samtidigt är ungefär en fjärdedel av flyktingarna världen över kvinnor i fertil ålder och en av fem kan förväntas bli gravid. Den här typen av statistik är av stor betydelse eftersom den bör få konsekvenser på staters skyddsåtgärder. Detta mot bakgrund av att kvinnor och flickor är den främsta målgruppen för sexuellt och annat könsrelaterat våld, och därför också löper en oproportionerlig stor risk att utsättas för exempelvis människohandel, HIV/AIDS-smitta och kidnappning.⁵⁶

Minskat antal asylsökande till Europa 2006

Enligt UNHCR:s statistik för år 2006 var det totala antalet asylsökande i Europa 205 334 personer.⁵⁷ Det innebär att antalet har halverats de senaste fem åren. I Europa generellt och EU-länderna specifikt, var antalet asylsökande det lägsta på 20 år.

Alla medlemsstater i EU uppvisade dock inte samma trend. De nordiska länderna, liksom de sydeuropeiska länderna (Cypern, Grekland, Italien, Malta, Portugal, Spanien) uppvisade en motsatt bild med en stor ökning av antalet sökande under 2006 jämfört med året innan.⁵⁸ De nordiska ländernas ökning beror främst på att många irakier kom till Sverige. Avseende de sydligare länderna bör noteras att dessa utgör delar av EU:s yttre gräns och att många asylsökande därför anländer dit efter att, med risk för sina liv, ha färdats från Afrika i rangliga osäkra båtar över Medelhavet. Frankrike och Storbritannien var de europeiska länder som tog emot flest nyanlända asylsökande under 2008 (30 700 respektive 27 800 personer), följt av Sverige (24 300 personer).

⁵⁵ Ibid s. 6–7.

⁵⁶ The State of the World's Refugees 2006, Chapter 1, Chapter 1 Current dynamics of displacement: Characteristics of refugee populations, Age and gender.

⁵⁷ Asylum levels and trends in industrialized countries, 2006, Overview of asylum applications lodged in European and non-European industrialized countries in 2006, UNHCR Field Information and Coordination Support Section, Division of Operational Services UNHCR Geneva, 23 mars 2007, s. 13.

⁵⁸ Ibid. s. 5.

De flesta som sökte asyl i Europa och EU kom, i följande ordning, från Irak, Serbien-Montenegro, Ryssland, Turkiet, Afghanistan, Iran, Somalia, Pakistan, Bangladesh, Kina, Eritrea.

En av orsakerna bakom det överlag minskade antalet asylsökande till Europa anses vara den allt restriktivare asylpolitik som bedrivits på kontinenten de senaste åren.⁵⁹ Viseringspolitiken kan sannolikt, i kombination med regler kring transportöransvar, en ökad satsning på bevakning av EU:s yttre gränser och en kamp mot illegal invandring, vara andra bidragande orsaker till att antalet sökande inte ökar i Europa. Endast den olagliga vägen till EU återstår för den kvinna eller man som är hotad och behöver fly för att undkomma kränkningar.

Som framgår beskriver dessa siffror för 2006 endast antalet asylsökande, inte antalet personer som beviljats asyl. Hur stor andel av de sökande som är av kvinnligt kön framgår inte av statistiken över de europeiska länderna, och heller inte över dem som tillhör EU. Denna brist i UNHCR:s statistik beror antagligen på att flera av EU-länderna inte rapporterat in könsuppdelad statistik.

Ett genusperspektiv på europeisk asylpolitik 2006

Endast en mindre del av de asylsökande i Europa blir erkända som flyktingar⁶⁰, om än Europa är den kontinent där flest individuellt registrerade asylsökande får uppehållstillstånd av olika slag.⁶¹ Enligt UNHCR beviljades 33 200 asylsökande i Europa flyktingstatus och 37 500 personer beviljades uppehållstillstånd som skyddsbehövande eller av humanitära skäl. Den senare siffran är nästan identisk med året innan, men antalet som fick flyktingstatus 2006 sjönk med 34 procent. Orsaken till detta bedöms vara ett minskat antal sökande i kombination med en allt restriktivare asylpolitik.⁶²

⁵⁹ Ibid. s. 3-8.

⁶⁰ Asylum levels and trends in industrialized countries, 2006, Overview of asylum applications lodged in European and non-European industrialized countries in 2006, UNHCR Field Information and Coordination Support Section, Division of Operational Services UNHCR Geneva, 23 mars 2007, sid. 2.

⁶¹ Global Trends: Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless Persons, Division of Operational Services Field Information and Coordination Support Section June 2007 Revised 16 July 2007, s. 11.

⁶² Ibid. 11.

Andelen sökande som beviljas flyktingstatus (vilket generellt är det skydd som är starkast och internationellt gångbart genom att det vilar på FN:s flyktingkonventions definition av vem som är flykting) skiljer sig markant åt mellan de olika länderna. Enligt UNHCR erkände Tyskland under 2006 37,6 procent som konventionsflyktingar, Frankrike 14 procent, Danmark 15,1 procent, Italien 7,3 procent, Norge 15,6 procent, Rumänien 14,8 procent, Storbritannien 12,2 procent, Sverige 4,4 procent, Island 0 procent, Finland 1,8 procent, Tjeckien 6,8 procent.

Någon samlad könsuppdelad statistik, avseende andelen i Europa eller enbart i EU beviljade uppehållstillstånd som flyktingstatus respektive uppehållstillstånd som skyddsbehövande eller på humanitär grund, finns inte publicerad.

Mot bakgrund av UNHCR uppmaning till samtliga stater att tillförsäkra att asylprocess, lag och praktik beaktar genusaspekter och erkänner att könsrelaterad förföljelse⁶³ kan resultera i flyktingstatus är det väsentligt att se hur Europas och/eller EU:s länder integrerar genusperspektivet i asylpolitiken.⁶⁴ Det finns inte i dagsläget någon samlad analys av europeisk asylpolitik ur ett genusperspektiv. En jämförande europeisk analys som påtalade brister och utfärdade rekommendationer gjordes dock på uppdrag av UNHCR år 2004.⁶⁵

Det är värt att notera att EU som ett led i harmoniseringen av dess asylpolitik har enats om miniminormer för såväl asylprocedurer (det s.k. Asylprocedurdirektivet⁶⁶) som bedömning av flyktingkap eller

⁶³ Begreppet "könsrelaterad förföljelse" respektive "könsspecifik förföljelse" har i enlighet med svenska förarbeten till utlänningslagen (2005:1239) översatts från engelskan "gender-related persecution" och "gender-specific persecution". För en närmare beskrivning av begreppen se t. ex. UNHCR:s riktlinjer om könsrelaterad förföljelse (2002) på www.unhcr.org och SOU 2004:31 "Flyktingkap och könsrelaterad förföljelse" på www.riksdagen.se. I artikeln används många gånger "könsrelaterad förföljelse" även för att inbegripa "könsspecifik förföljelse".

⁶⁴ Se förutom UNHCR:s riktlinjer om könsrelaterad förföljelse även UNHCR Exekutivkommittés slutsatser genom åren, till exempel UNHCR Excom Conclusion No. 77 (XLVI) – 1995, No. 79 (XLVII) – 1996, Excom Conclusion on Women and Girls at Risk (No. 105 (LVII) – 2006).

⁶⁵ Heaven Crawley, Trine Lester, Comparative analysis of gender-related persecution in national asylum legislation and practice in Europe, UNHCR Bureau for Europe 2004.

⁶⁶ Rådets direktiv 2005/85/EG. av den 1 december 2005. om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus.

andra skyddsgrunder (det s.k. Skyddsgrundsdirektivet⁶⁷). Ännu har det inte färdigställts någon analys av hur EU:s skyddsgrundsdirektiv, som trädde i kraft i oktober 2006, har genomförts i de olika medlemsstaterna. Det kan dock konstateras att ett positivt inslag är att den nämner att könsspecifika former av förföljelse kan utgöra skäl för flyktingskap. Negativt är att den inte systematiskt framhåller vilka genusaspekter som bör beaktas i samband med tolkningen av alla rekvisit i flyktingdefinitionen, och heller inte refererar till UNHCR:s riktlinjer om könsrelaterad förföljelse.⁶⁸ EU:s asylprocedurdirektiv har ännu inte trätt ikraft, men det har redan utsatts för stark kritik av både UNHCR och människorättsorganisationer för att inte vara i överensstämmelse med internationell flyktingrätt generellt och för att inte med ett ord nämna genus/kön.⁶⁹ Det faktum att båda direktiven innehåller brister ur såväl ett generellt internationellt flyktingrättsperspektiv som ur ett genusperspektiv gör att det finns anledning att känna oro att direktiven banar väg för en restriktiv EU-praxis som inte beaktar genusaspekter under asylprocessen. Därmed kvarstår problemet att många kvinnor och flickor, och homo-,bisexuella och transpersoner (härefter hbt-personer) på grund av en manlig heteronorm riskerar att få avslag i strid med internationell flyktingrätt och avvisas till en tillvaro där de riskerar grov könsdiskriminering, könsrelaterat våld eller mord av staten eller av enskilda med statens goda minne.

⁶⁷ Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet.

⁶⁸ Se <http://www.womenlobby.org>.

⁶⁹ Se till exempel "UNHCR Provisional Comments on the Proposal for a Council Directive on Minimum Standards on Procedures in Member States for Granting and Withdrawing Refugee Status (Council Document 14203/04, Asile 64, of 9 November 2004)", 10 February 2005 www.unhcr.org; "ECRE Information Note on Directive 2005/85/EC on minimum standards on procedures for granting and withdrawing refugee status": www.ecre.org; Amnesty International, "Threatening refugee protection, Amnesty International's Overall Assessment of the Tampere Asylum Agenda June 1999-May 2004, June 2004, www.amnesty-eu.org.

Ett svenskt perspektiv på flyktingskap och kön – den nya utlänningslagen

Under 2006 såg Sverige en ökning av det totala antalet asylsökande. Det kom att uppgå till 24 300 personer, dvs. 6 770 fler än året innan. De senaste årens neråtgående trend hade alltså vänt och irakierna utgjorde den största gruppen asylsökande med sina 8 951 personer, följd av personer från Serbien-Montenegro, Somalia, statslösa, Ryssland, Bolivia, Libanon, Bulgarien, Eritrea, Afghanistan, Iran, Mongoliet, Uzbekistan, Rumänien och Syrien m.fl.⁷⁰

Kvinnorna utgjorde 34 procent av de asylsökande som kom till Sverige 2006, dvs. i absoluta tal anlände 8 388 kvinnor. Av de asylsökande från Afrika var andelen kvinnor 39 procent, medan motsvarande tal för Amerika var 44 procent, Asien 31 procent, Europa 41 procent och övriga (däribland statslösa) 26 procent.

År 2006 var annars året när stora förändringar skedde i svensk asylpolitik, åtminstone avseende lag och process.⁷¹ Den 31 mars fick landet en ny instans- och processordning, vilket innebar att Utlänningsnämnden lades ner och ersattes av Migrationsdomstolar. Migrationsöverdomstolen blev ny högsta instans, och därmed skulle dess avgöranden bli praxisbildande. Domstolssystemet förväntades medföra ökad rättssäkerhet genom sitt tvåpartsförfarande, en ökad muntlighet och en ökad transparens avseende beslutsmotiveringar och den landinformation som ligger till grund för riskbedömningarna. Även på jämställdhetsområdet fanns förhoppningar om bättring, efter långvarig kritik om bristande jämställdhet i asylprocessen.⁷² Det gjordes ändringar i Utlänningslagen, vilka bland annat innebar att den sedan länge kritiserade s.k. könsbestämmelsen, som formellt

⁷⁰ För all statistik om Sverige, se Migrationsverkets hemsida www.migrationsverket.se.

⁷¹ För en utförligare beskrivning, se till exempel www.migrationsverket.se.

⁷² Avseende långvarig kritik, se www.riksdagen.se för motioner inför lagändringen 2005 och återkommande skriftliga frågor 1997-2005 från riksdagsledamöter till migrationsministrar innehållande kritik mot tidigare praxis. Se även Amnesty International svenska sektionen, Kvinna till Kvinna, M. Bexelius – Upprop inför riksdagsvotering 2005-11-14; Anna Waldehorn, "Paragrafen utan spår", Artikel 14 Nr 3/06; Maria Bexelius, Kvinnor på flykt – en analys av svensk asylpolitik ur ett genusperspektiv 1997-2000, Nykopia 2001; M. Bexelius, "Flykten är en man", Bang 4 2004; M. Bexelius "Mannen som norm präglar asylrätten" 2004-06-04; Amnesty International svenska sektionen, pressmeddelande, "Regeringen diskriminerar asylsökande homosexuella" 4 augusti 2005; RFSL pressmeddelande, "RFSL välkomnar regeringens nya lagförslag" 23 sep 2005.

medgav uppehållstillstånd vid risk för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, utgick. Syftet var att vidga den svenska tolkningen av FN:s och utlänningslagens flyktingbegrepp så att till exempel kvinnor, flickor och hbt-personer skulle ges flyktingstatus även vid könsrelaterad förföljelse, dvs. alla skulle ges förutsättningar till flyktingstatus, utan diskriminering på grund av kön eller sexualitet.⁷³ Sverige skulle komma ett steg närmare det jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha "samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden", dvs. även på politikområdet asyl.

Förväntningarna var således stora på vårkanten, när både utlänningslagen ändrades och migrationsdomstolarna gjorde sitt intåg på den asylopolitiska arenan.

Frågan är vilka signaler lagstiftaren sände till Migrationsverket och migrationsdomstolarna. Uttryckte riksdagen ett tydligt avståndstagande från tidigare kritiserad praxis vid könsrelaterad förföljelse och en vilja till förändring i enlighet med folkrätten? Där om finns sannolikt olika meningar, men det finns skäl att tolka lagändringen som tveeggad.

Å ena sidan slopade riksdagen den kritiserade särlagstiftning som diskriminerat kvinnor, flickor och hbt-personer. Ledamöterna uppgraderade förföljelse på grund av kön och sexuell läggning till "riktiga" flyktingsskäl och godkände förarbeten som utförligare än tidigare beskrev kvinnors erfarenheter av förföljelse och rätt till asyl enligt internationell flyktingrätt, såsom den bland annat uttrycks i UNHCR:s handbok och riktlinjer.⁷⁴ Detta ger signaler om att lagstiftaren betonar och vill stärka skyddet för kvinnor och flickor (men även hbt-personer), vilka ofta är de som riskerar könsrelaterad förföljelse.

Å andra sidan finns åtminstone tre faktorer som indikerar att riksdagen inte signalerat till myndighet och domstolar att de vill se en djupgående praxisförändring.

För det första resulterade omröstningen i att diskrimineringen fick en ny skepnad genom att riksdagen godkände ett stycke ur regeringens proposition, som stod i strid med internationell flyktingrätt.

⁷³ Riksdagen pressmeddelande, "Förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ska kunna ge flyktingstatus", 17 november 2005.

⁷⁴ För UNHCR:s handbok och riktlinjer om bl.a. könsrelaterad förföljelse, se www.unhcr.org.

I motsats till UNHCR:s riktlinjer om könsrelaterad förföljelse från 2002, anförde regeringen att fruktan för förföljelse i den, med regeringens ordval, "privata sfären" inte ska leda till flyktingstatus om statens vilja eller oförmåga att ge skydd beror på "resursbrist" eller "ineffektivitet" eller inte "uppenbart" går att hänföra till den rådande könsmaktordningen.⁷⁵ En sådan skrivning bortser från att resursbrist och ineffektivitet ofta är ett resultat av politiska prioriteringar. Kravet på att bristen på skydd "uppenbart" ska vara ett resultat av köns- maktordningen signalerar också höga beviskrav och riskerar resultera i att många länder, vilka kanske har vackra lagar, policyuttalanden och gör halvhjärtade försök att bekämpa våld och könsdiskriminering i praktiken, rutinmässigt kommer att anses brista i skydd på grund av "resursbrist", "ineffektivitet" eller andra skäl som inte av svenska myndigheter och domstolar anses ha koppling till kvinnors underordning i stat, samhälle och/eller familj. Det kan även tolkas – tvärtemot FN:s explicita uppfattning – som att mäns våld mot kvinnor endast undantagsvis är ett resultat av köns- maktordningen. Skrivningen innebär vidare att dikotomin privat/offentligt ska tillåtas avgöra möjligheten till flyktingskap, och därmed graden av skydd. Att rangordna förföljelse enligt denna ordning är i strid med såväl svensk som internationell jämställdhetspolicy. FN:s särskilda rapportör om våld mot kvinnor har också tagit upp problemet med denna folkrättsstridliga skrivning i en rapport om Sverige 2006, där hon uppmanar svenska myndigheter och domstolar att inte använda sig av skrivningen utan strikt tillämpa UNHCR:s riktlinjer om könsrelaterad förföljelse.⁷⁶

För det andra är det ett problem att Sveriges riksdag, genom att godkänna förarbetena, inte tydligt markerade att lagen aldrig får tolkas så att det öppnar för att begära av asylsökande hbt-personer att de är diskreta för att undvika tortyr, dödsstraff eller annan förföljelse.⁷⁷ Skrivningen som gick igenom innehåller motstridiga formuleringar och lämnar utrymme för myndigheter och domstolar

⁷⁵ Proposition 2005/06:6: Flyktingskap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, s. 28. För utförligare beskrivning av problemet se till exempel ovan nämnda "Upprop inför riksdagsvotering"; M. Bexelius; Flyktingstatus med förhinder, Artikel 14 NR 3/06, 2006-09-25.

⁷⁶ UN, Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, Yakin Ertürk Addendum, Mission to Sweden, A/HRC/4/34/Add.3, 6 February 2007, para. 67.

⁷⁷ För närmare redogörelse för problemet, se till exempel M. Bexelius, Riksdagen lämnar garderobsdörren på glänt, Artikel 14 NR 3/06, 2006-09-25.

att till exempel avslå en asylansökan från en lesbisk kvinna från Iran som inte har vågat vara öppen med sin sexualitet ännu, men som vill kunna leva och älska utan fruktan för spöstraff, dödsstraff av staten och/eller bestraffning från familjen eller samhället med statens passiva medgivande.

För det tredje finns ytterligare några problematiska skrivningar i förarbeten⁷⁸, riksdagsledamöters bortröstning av reservationer som tog avstånd från ovan nämnda problem och tidigare restriktiv praxis⁷⁹ samt restriktiva formuleringar i regeringens och riksdagen beskrivning av lagändringens innebörd. Dessa ger anledning att befara att lagtillämpande myndighet och domstolar kan göra tolkningen att riksdagen inte avsett att uppnå en förändrad praxis och därmed stärka skyddet för kvinnor och hbt-personer som riskerar könsrelaterad förföljelse, utan "endast" avsett att stärka det formella skyddet genom att bevilja flyktingstatus åt personer som tidigare fått asyl på andra grunder.

Ny praxis kring flyktingskap och kön

De negativa aspekterna av förarbetena om flyktingskap och könsrelaterad förföljelse ger således anledning till oro. Det är dock för tidigt att, utifrån de domar som avgjordes under 2006, säga om farhågorna besannats och om en ny lika restriktiv eller än mer restriktiv praxis har bildats sedan lagändringen trätt i kraft och domstolarna börjat sitt arbete. Migrationsdomstolsdomarna från Stockholm, Göteborg och Malmö spretade till innehållet under 2006. Bland annat var bifallsfrekvensen högre i Malmö och Göteborg jämfört med i Stockholm.⁸⁰ Vissa domar har varit mycket lovvärda ur ett genusperspektiv, medan andra förmedlat en oförståelse och okunskap hos rätten om könsrelaterad förföljelse och hur den typen av asylskäl ska utredas och bedömas enligt UNHCR:s handbok och riktlinjer. Det är först när det finns ett större antal avgöranden från Migrationsöverdomstolen att tillgå som det är möjligt att utläsa en ny praxis vid könsrelaterad förföljelse. Vid årets slut fanns inga sådana avgöranden.

⁷⁸ För närmare redogörelse för problemet, se till exempel M. Bexelius, "Oklart om fler kommer att få skydd", Artikel 14 NR 3/6, 2006-09-25.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ Se även Ulrika Brandberg, Tom Knutson, "Stora skillnader i migrationsdomstolarna", Advokaten, Nr 2, 2007 Årgång 73. Se även "Kartläggning och analys av bifallsfrekvenserna i migrationsdomstolarna, rapport 2007-05-31" www.dom.se.

Av statistiken för 2006 framgår inte hur många av dem, vilka sökt respektive beviljats asyl eller uppehållstillstånd på annan grund, som åberopat könsrelaterade asylskäl. Det går därmed inte att utifrån statistiken 2006 utläsa i vilken utsträckning Sverige givit flyktingstatus vid könsrelaterad förföljelse, i enlighet med lagändringen som trädde i kraft den 30 mars 2006. Det framgår inte heller i vilken grad Sverige beviljat uppehållstillstånd på andra grunder till kvinnor som fruktat olika former av könsrelaterat våld eller könsdiskriminering från stat eller enskilda.

Det som går att utläsa är endast antalet beviljade uppehållstillstånd under året fördelat på kön. Totalt beviljades 19 037 personer permanent tillstånd efter att ha genomgått den svenska asylprocessen. Av dessa var 8 052 kvinnor, dvs. 42 procent.

De flesta kvinnor fick liksom männen uppehållstillstånd utanför de vanliga skyddsgrunderna eller av synnerligen ömmande omständigheter, dvs. när skyddsskäl avskrivits. En majoritet fick uppehållstillstånd på den tillfälliga lagen (10 689 personer varav 4 538 kvinnor dvs. 42 procent) och därefter fick de i nämnd ordning uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter (3 657 personer varav 1 609 kvinnor dvs. 44 procent), uppehållstillstånd som skyddsbehövande vid a) förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning (13 personer varav 9 kvinnor dvs. 69 procent) b) yttre eller inre väpnad konflikt eller miljökatastrof (2 539 personer varav 933 kvinnor dvs. 36,7 procent) c) risk för kroppsstraff, tortyr eller annan grym omänsklig eller förnedrande behandling (1 176 personer varav 502 kvinnor dvs. 43 procent). Antalet som fick flyktingstatus var lägst med sina 963 personer.

Det totala antalet som fick flyktingstatus var således lågt. Det återspeglas också i att antalet kvinnor som beviljades flyktingstatus endast var 461 dvs. 48 procent var kvinnor. Uppdelat på region innebär det att andelen kvinnor som tilldelades flyktingstatus under 2006 var 55 procent för Afrika, 45 procent för Amerika, 45 procent för Asien, 48 procent för Europa och 34 procent för övriga inkl. statslösa. Det var således i absoluta tal fler afrikanska kvinnor än män som beviljades flyktingstatus, medan det omvända förhållandet förelåg för övriga regioner.

Som framgått av UNHCR:s jämförande statistik ligger Sverige lågt avseende andelen flyktingskap som beviljas i landet. Sverige har således med sina 4,4 procent erkända konventionsflyktingar en

restriktiv tolkning av FN:s flyktingdefinition, jämfört med flera andra EU-länder.

För att säkerställa att asylsökande kvinnor och flickor framöver får ett effektivt skydd mot könsrelaterat våld och diskriminering krävs det att Sveriges regering, riksdag och relevanta myndigheter respektive domstolar agerar för att gå UNHCR:s upprepade uppmaningar till mötes: att garantera en lag, process och praxis som tar hänsyn till genusaspekter och medger kvinnor och flickor flyktingstatus och ett reellt skydd mot allvarliga människorättskränkningar, utan diskriminering på grund av kön.

Fakta om statistiken

Statistiken ska i beskrivande texter belysa Sveriges befolkning.

En fullständig kvalitetsredovisning av befolkningsstatistiken finns i "Beskrivning av statistiken" på SCB:s webbplats. Avsnitten om svenskar i försörjningsringen och asylsökande ur ett genusperspektiv saknar kompletterande kvalitetsbeskrivningar.

Detta omfattar statistiken

Boken innefattar avsnitt om folkmängden och dess förändringar, födda, döda, invandring, utvandring, inrikes omflyttning, civilståndsändringar, medborgarskapsbyten samt utländska medborgare. Dessutom finns beskrivningar om asylsökande, namnstatistik, anhöriginvandring, svenskar i utlandet och demografiska mittpunkten. Boken innehåller en del internationella jämförelser.

Definitioner och förklaringar

Asylsökande

En person som tagit sig till Sverige och begärt skydd mot förföljelse, men som ännu inte fått sin ansökan slutlig prövad av Migrationsverket eller, om personen har överklagat, av länsrätterna i Stockholm, Malmö och Göteborg eller kammarrätten i Stockholm som är slutinstans. Personen är inte folkbokförd och ingår därför inte i officiell befolkningsstatistik som baseras på registret över totalbefolkningen.

Civilstånd

Följande civilstånd finns ogift, gift, skild, änka, änklingspartner, skild partner samt efterlevande partner.

Döda

Dödsfall registreras där den döde var folkbokförd. Enbart personer som var folkbokförda vid dödsfallet ingår i statistiken.

EU25

EU25 refererar till att 25 länder som fanns med i den Europeiska unionen den 31 december 2006. Dessa länder är Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Malta, Polen,

Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Flyttning

Vid flyttning gäller den nya folkbokföringen från och med den faktiska flyttningsdagen om flyttningen har anmälts inom en vecka. Kommer en flyttningsanmälan inte in i tid gäller den nya folkbokföringen från den dag då anmälan kom in till någon av de myndigheter som är behöriga att ta emot anmälan.

Flyttningsöverskott

Differensen mellan in- och utflyttningar under perioden. För riket är flyttningsöverskott och invandringsöverskott samma sak eftersom rikssiffran inte berörs av inrikes omflyttningar. Flyttningsöverskottet kan vara positivt eller negativt.

Folkökning

Folkökningen definieras som skillnaden mellan folkmängden vid årets början och årets slut. Händelser (födslar, dödsfall, flyttningar) som skett före 2006, men som rapporterats under året, påverkar folkmängden för 2006 men redovisas inte som händelser under 2006. Detta medför att folkökningen inte är det samma som summan av födelseöverskott och flyttningsöverskott. Sveriges folkmängd den 31 december 2006 minskades med 73 personer till följd av händelser som inträffat före 2006, men som rapporterats under året.

Folkbokföring

I befolkningsstatistiken redovisas invånarna där de är folkbokförda. Huvudregeln i folkbokföringen innebär att man folkbokförs i den församling och på den fastighet där man är bosatt. En person anses bosatt på den fastighet där han regelmässigt vistas.

Födelseland

Födelseland anger det land där personen är född. Födelselandets benämning hänförs till förhållandena vid födelsetidpunkten. Politiska och geografiska förändringar kan i efterhand förändra födelselandet om humanitära skäl åbropas vid ansökan om förändring.

Fram till år 1947 räknades alla personer som fötts i utlandet som utrikes födda. Sedan 1947 registreras inte barn som fötts utomlands som utrikes födda om modern vid barnets födelse var folkbokförd i Sverige.

Födelseöverskott

Kallas även naturlig folkökning. Födelseöverskottet beräknas som antalet födda under perioden minus antalet döda under perioden. Födelseöverskottet kan vara positivt eller negativt.

Invandrare

För att bli registrerad som invandrare ska man ha för avsikt att stanna i Sverige minst ett år. För ickenordiska medborgare krävs normalt även uppehållstillstånd/uppehållsrätt.

Invandringsår

Invandringsåret definieras som det år invandringen registrerats vid skattekontoren. Invandringsåret avser alltid den senast registrerade invandringen. Personer som invandrat före 1968 saknar uppgift om invandringsår.

Invandringsöverskott

Med invandringsöverskott menas differensen mellan antal invandrare och antal utvandrare under perioden. Invandringsöverskottet kan vara positivt eller negativt.

Kommun

Enligt indelningen den 1 januari 2007 består Sverige av 290 kommuner. Kommunindelningen redovisas på SCB:s webbplats www.scb.se under rubriken Regioner och kommuner.

Levande födda

Med levande fött barn avses nyfödd som efter födelsen andats eller visat andra tecken på liv såsom hjärtslag, pulsationer i navelsträngen eller tydliga, spontana rörelser av skelettmuskulaturen.

Län

Enligt indelningen den 1 januari 2007 består Sverige av 21 län. Länsindelningen redovisas på SCB:s webbplats www.scb.se under rubriken Regioner och kommuner.

Medborgarskap

Som medborgarskapsland redovisas det land man är medborgare i. Medborgarskap ska i princip avse nu existerande självständig statsbildning. Besittningar, kolonier samt mandat- och förvaltarensområden hänförs till moderlandet. Om en person har flera medborgarskap prioriteras ett av dessa som sedan används i SCB:s register.

Prioriteringen överensstämmer med den som Försäkringskassan använder och i korthet prioriteras Sverige, statslös, under utredning och okänt medborgarskap först.

Medelfolkmängd

Medelfolkmängd är genomsnittet av folkmängden i början och i slutet på året. Medelfolkmängd används som riskpopulation vid beräkning av t.ex. dödsrisker.

Naturalisering

För att bli svensk medborgare genom naturalisering, dvs. genom ansökan eller anmälan, krävs i princip att man har fyllt 18 år, har ett uppehållstillstånd (gäller dock inte för medborgare i de nordiska länderna) samt har bott i Sverige i fem år (flyktingar fyra år, nordiska medborgare två år). Barn under 18 år blir i regel svenska medborgare samtidigt som föräldrarna.

Partnerskap

Den 1 januari 1995 började lagen om registrerat partnerskap att gälla. Lagen gör det möjligt för två personer av samma kön att registrera sitt partnerskap. Partnerskapet är ett äktenskapsliknande förhållande med i huvudsak samma rättsverkningar som gäller för äktenskapet.

Regional indelning

En särredovisning görs av de tre storstadsområdena – Stor-Stockholm, Stor-Göteborg, och Stor-Malmö. Övriga områden utgörs av Mellansverige i övrigt, Västsverige i övrigt och Sydsverige i övrigt samt Norrland. Nedan följer en beskrivning av indelningen:

Stor-Stockholm: Alla kommuner i Stockholms län

Stor-Göteborg: Kungsbacka kommun i Hallands län och kommunerna Härryda, Partille, Öckerö, Stenungsund, Tjörn, Ale, Lerum, Lilla Edet, Göteborg, Mölndal, Kungälv och Alingsås i Västra Götalands län.

Stor-Malmö: Kommunerna Staffanstorps, Burlöv, Vellinge, Kävlinge, Lomma, Svedala, Skurup, Höör, Malmö, Lund, Eslöv och Trelleborg i Skåne län.

Mellansverige i övrigt: Samtliga kommuner i länen Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro, Västmanland, Dalarna och Gävleborg.

Västsverige i övrigt: Samtliga kommuner (förutom de som ingår i Stor-Göteborg, se ovan) i länen Halland och Västra Götaland.

Sydsverige i övrigt: Samtliga kommuner (förutom de som ingår i Stor-Malmö, se ovan) i länen Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland, Blekinge och Skåne.

Norrland: Samtliga kommuner i länen Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

Spädbarnsdödlighet

Med spädbarnsdödlighet avses dödsfall som inträffar före ett års ålder.

Summerad fruktsamhet

Summan av de åldersspecifika fruktsamhetstalen. Talet visar hur många barn som en kvinna i genomsnitt skulle föda under sin fruktsamma period utifrån den vid tidpunkten för beräkningen gällande fruktsamheten.

Utländska medborgare

Personer med annat än svenskt medborgarskap.

Utländsk bakgrund

Personer med utländsk bakgrund definieras som personer som är

- Utrikes födda, eller
- Inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.

Definition av begreppet finns redovisad i *Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik (MIS 2002:3)*.

Utvandrare

För att bli registrerad som utvandrare skall man ha för avsikt att bosätta sig utomlands under minst ett år. Vissa undantag till ettårsregeln finns, bl.a. om man utvandrar till Danmark (3 månader) eller Norge (6 månader).

Ålder

Två åldersbegrepp används inom befolkningsstatistiken. Dels ålder vid årets slut, dvs ålder den 31 december respektive år, dels ålder vid händelsen.

Åldersspecifika dödstal

Antalet avlidna i en viss ålder i relation till medelfolkmängden i denna ålder. Åldersspecifika dödstal för 0-åringar beräknas som antal döda under året i relation till antalet levande födda under året.

Åldersspecifika fruktsamhetstal

Antalet, av kvinnor i en viss ålder, födda barn i relation till medelfolkmängden kvinnor i motsvarande ålder. Åldersspecifika fruktsamhetstal räknas för kvinnor i åldern 15–49 år. Levande födda barn födda av kvinnor under 15 år räknas som om de fötts av 15-åringar. Levande födda barn födda av kvinnor äldre än 49 år räknas som om de fötts av 49-åringar.

Återinvandring respektive återutvandring

Med återinvandring avses att man kommer tillbaka till Sverige efter att ha varit bosatt utomlands och med återutvandring menas att man invandrat och sedan lämnat Sverige igen.

Återstående medellivslängd och kvarlevande

Den återstående medellivslängden utgörs av det antal år som i genomsnitt återstår att leva för en person i en viss bestämd ålder enligt den, vid tidpunkten för beräkningen, gällande dödligheten. Återstående medellivslängden vid födelsen kallas kortare för medellivslängden. Den återstående medellivslängden beräknas med uttrycket:

$$e_x = \frac{\sum_{i=x}^w L_i}{l_x}$$

Den genomlevda tiden i en ettårs åldersklass beräknas först genom

$$L_x = (l_x + l_{x+1})/2$$

Uttrycket gäller under antagandet att antalet dödsfall i en åldersklass är jämnt fördelat. Under första levnadsåret är detta antagande inte tillämbart. Då gäller

$$L_0 = a_0 l_0 + (1 - a_0) l_1$$

där

a_0 = medelåldern för dem som dör under första levnadsåret.

Så görs statistiken

Avsnitten om folkmängden och dess förändringar, födda, döda, in- och utvandring, inrikes omflyttning, civilståndsändringar, medborgarskap, namnstatistik, adoptioner och demografiska mittpunkten bygger på SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Avsnitten om svenskar i förskingringen och anhöriginvandring bygger också delvis på SCB:s register över totalbefolkningen (RTB).

Statistiken över asylsökande har framställts från Migrationsverkets asylregister. Internationella jämförelser har framställts med hjälp av internationella källor, bland annat FN och Eurostat.

I avsnittet om asylrätten ur ett genusperspektiv finns hänvisning till använda källor.

Primärmaterial

SCB:s register över totalbefolkningen (RTB) får fem gånger i veckan (morgonen efter varje vardag) aviseringar från folkbokföringen. Utgångsmaterialet för uppgifterna är de rapporter om födselar, dödsfall, flyttningar, civilståndsändringar och medborgarskapsändringar som skattekontoren lämnar till Skatteverket. Uppgifterna i RTB, som utgör primärmaterial till tabellframställning, avser den folkbokförda befolkningen. De begrepp och definitioner som används inom folkbokföringen gäller även för RTB.

Antalsuppgifter om asylsökande lämnas av Migrationsverket en gång per år. Då levereras även uppgifter om grund för bosättning på personnivå.

Statistikregistret

De två motstridiga intressena att få fram statistiken snabbt och att få statistiken fullständig har sammanjämats så att ett statistikregister framställs ur RTB den sista januari året efter redovisningsåret. Att inte statistiken framställs med det samma beror på att man vill invänta sena aviseringar. Statistikregistret uppdateras endast med de aviseringar som avser händelser som inträffat före årsskiftet. Händelser som avser 2007 sorteras bort.

Statistikens tillförlitlighet

Tillförlitligheten totalt

Statistiken som baseras på uppgifter från registret över totalbefolkningen har allmänt sett god kvalitet. De kontrollundersökningar som gjorts genom åren visar att tillförlitligheten är god i de allra flesta statistikredovisningarna. Tillförlitlighetsproblem på grund av övertäckning finns dock, framför allt i redovisningen av utrikes födda. Uppgifter ur folkbokföringen som används sällan i samhället kan antas ha något lägre tillförlitlighet än variabler som används frekvent av många myndigheter. Detta gäller tex. uppgifter om adopterade.

Rampopulation för befolkningsstatistiken är SCB:s kopia av Skatteverkets folkbokföringsregister som lagras i registersystem över totalbefolkningen (RTB). Det ideala innehållet i folkbokföringens register definieras av de författningar som reglerar folkbokföringen. Det finns dock personer som borde vara folkbokförda men som inte är det (undertäckning) samt personer som är folkbokförda trots att de inte borde vara det (övertäckning), vilket leder till täckningsfel. Det är brister i rapportering av födselar, dödsfall, invandring och utvandring som resulterar i dessa täckningsfel. Några exakta mått på storleken av bristerna finns för närvarande inte.

Rampopulation för asylsökandestatistiken är registret över asylsökande som bygger på administrativa uppgifter från Migrationsverket. Målpopulationen för asylsökandestatistiken och den registerpopulation som används för statistikframställningen kan möjligen skilja sig åt. Den eventuella över- och undertäckningen beror i så fall på eftersläpningar i uppdateringarna av det administrativa registret.

Undertäckning

Brister i rapporteringen av födselar och invandring resulterar i undertäckning. Födselar ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. För nyfödda uppskattas undertäckningen i observationsregistren vara 0,1 procent av 0-åringarna.

Om en person invandrar till Sverige och personen enligt lagar och förordningar borde folkbokföra sig men inte gör det uppstår undertäckning. Någon uppskattning av storleken på denna undertäckningen saknas.

Övertäckning

Brister i rapporteringen av dödsfall och utvandring resulterar i övertäckning. Dödsfall ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. Övertäckningen i observationsregistren med anledning av ej rapporterade dödsfall antas vara mindre 0,1 procent av de döda.

Utvandrare förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls. Genomförda studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som i RTB. De flesta av dem som flyttar ut ur landet har inget eget intresse av att anmäla utflyttning och en del gör det heller inte. Det kan till och med vara fördelaktigt att behålla sin folkbokföring i Sverige. Vid den kontroll som gjordes i samband med folk- och bostadsräkningen 1985 var övertäckningen ca 0,1 procent av hela befolkningen. Räknat på delpopulationen utländska medborgare var övertäckningen 1,0 procent för nordiska medborgare och 2,8 procent för övriga medborgarskap tillsammans.

Flera försök har gjorts för att skatta övertäckningen, bl.a. genom att jämföra dödsrisker för personer med svensk respektive utländsk bakgrund samt genom analys av bortfall och postreturer i olika undersökningar. I en studie från 1994 (Nilsson, *Brister i folkbokföringen*, PM, 1994) framförs hypotesen att övertäckningen bland utrikes födda kan vara så stor som 10 procent. Andra analyser pekar på att omfattningen av övertäckningen kan ligga mellan 25 000 – 50 000 personer, vilket utgör 0,25 – 0,5 procent av hela befolkningen.

Ett försök till indirekt skattning av övertäckningen har gjorts i en studie publicerad 2002 (Qvist, *Täckningsproblem i Registret över totalbefolkningen RTB*. SCB, R&D Report1999:1). I studien analyseras invandras dödlighet under perioden 1993-97 med intensitetsregression. Analysen visar att det finns en relativ underdödighet bland personer födda utomlands jämfört med personer födda i Sverige. Denna relativa underdödighet tolkas som en relativ övertäckning i RTB. Beräkningar visar att övertäckningen bland utomnordiska invandrare ligger i intervallet 25-50 000 personer, vilket motsvarar 4-8 procent av de utomnordiska invandrarna.

Under år 2004 har studier gjorts där man försökt att skatta storleken på övertäckningen med hjälp av registerstatistik. En preliminär siffra pekar på en övertäckning på minst 35 000 personer.

Skatteverket har uppmärksammat problemet med folkbokföringsfelet i en rapport (Kartläggning av folkbokföringsfelet, rapport 2006:7). Där ger man förslag på åtgärder, t.ex. lagändring som möjliggör ett utökad samarbete mellan berörda myndigheter. Inom Skatteverket skulle kontrollen bli effektivare om folkbokföringen fick tillgång till skatteregistren.

Mätfel

Eftersom en stor del av rapporteringen till folkbokföringssystemet sköts av barnmorskor, vigselförrättare, domstolar eller läkare där rapporteringen är en del av arbetsuppgifterna kan man rimligen anta att uppgifterna rapporteras med små mätfel. Då rapporteringen sköts av individen själv, t.ex. vid flyttning, är mätfelen troligen mer omfattande. Detta visar sig inte minst vid den bristande rapporteringen av utvandring med övertäckning som följd.

Bra att veta

Indelningsändringar

Indelningsändringar försvårar statistikens jämförbarhet över tid. Folkmängdsstatistiken som avser förhållandena den 31 december 2006 redovisas enligt den indelning i administrativa områden och länder som gäller från den 1 januari 2007. Befolkningsförändringarna under 2006 redovisas enligt de indelningarna som gällde den 1 januari 2006. Indelningsändringar som påverkar statistiken är bland annat att Europeiska unionen har utökats med två länder, Rumänien och Bulgarien, att Serbien och Montenegro numera är två separata länder samt att Heby kommun bytt län från Västmanlands län till Uppsala län.

Okänt medborgarskap

Sommaren 2006 blev Serbien och Montenegro två separata länder i stället för ett som tidigare. Folkmängdsstatistik som avser förhållandena den 31 december redovisas enligt den indelning i administrativa områden och länder som gäller från den 1 januari året efter (undantaget är födelseland som tillåter redovisning av i dag ej existerande länder).

För att kunna vara medborgare i ett land krävs att landet existerar. Personer som tidigare var medborgare i Serbien och Montenegro och som inte har anmält nytt medborgarskapsland till Skatteverket redovisas under okänt medborgarskapsland. Detta förklarar den stora ökningen av personer med okänt medborgarskapsland.

Annan statistik

I boken Befolkningsstatistik 2006, Tabeller över Sveriges befolkning 2006 (SOS) redovisas information om Sveriges befolkning i tabellform.

I serien Statistiska meddelanden BE12SM0701 publicerades uppgifter om folkmängden i län och kommuner den 31 december 2006. I publikationen ingår även uppgifter om invandrare, utvandrare samt asylsökande under 2006. Publikationen finns i sin helhet tillgängliga på SCB:s webbplats www.scb.se

Samtliga publikationen finns i sin helhet tillgängliga på SCB:s webbplats www.scb.se. Befolkningsstatistik för 2006 finns också på SCB:s webbplats www.scb.se/be0101 och i Statistikdatabasen www.scb.se/databaser/ssd.asp.

In English

Did you know that...

- Sweden's population increased with 65,505 persons in 2006, resulting in a total population of 9,113,257 at the end of the year.
- During the 1900s, the percentage of young persons under age 10 has dropped from 22 percent in 1905 to slightly less than 11 percent in 2006.
- In 2006, 44 percent of the newly born had parents who were married; 50 years earlier this share was 90 percent.
- 95,750 persons immigrated to Sweden in 2006, the highest number since Statistics Sweden started measuring immigration in the late 19:th century.
- The number of emigrants – 44,908 – is the highest in Sweden since 1892.
- Saturday is the most popular wedding day in Sweden. Among those who married for the first time, 64 percent choose to get married on a Saturday. Among people who remarried, 44 percent got married on a Saturday.
- Nearly half of those who became Swedish citizens in 2006 were previously citizens of an Asian country.
- Those who were citizens of another Nordic country stayed almost ten years in Sweden before changing to Swedish citizenship. The corresponding figure for those with an Asian citizenship was only three years.
- Double-barrelled names like Maj-Britt and Jan-Erik hardly exist anymore among the names given to newly born. Double-barrelled names were popular in the forties and fifties.
- There were 1,460 adoptions in Sweden in 2006, while in 2005 there were more than 1,500.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

List of terms

A			
andel	share, percentage	folkökning	population growth
andra	second	från	from
antal	number	få/fått	receive/received
asylsökande	asylum-seeker	födda	births
av	of	född i Sverige	Swedish born
avliden	deceased	födda utom-	foreign born
avse	concern (verb)	lands	
		födelse	birth
B		födelseland	country of birth
bakgrund	background	fördelning	distribution
barn	children	församlings-	parish border
befolkning	population	gräns	
befolknings-	population	första	first
pyramid	pyramid	förutsättning	assumption
befolknings-	population size	föräldrar	parents
storlek		G	
befolknings-	population	gemensamt	common
tillväxt	growth	giftermål	marriages
befolknings-	population	grund för bo-	reason for settle-
utveckling	development	sättning	ment
bland	among	H	
boendelän	County of	hela riket	total for Sweden
	residence	högst	highest
bosättning	settlement	I	
båda	both	i	in
C		industrialise-	industrialised
civilstånd	marital status	rade länder	countries
D		inrikes flytt-	internal migra-
december	December	ningar	tion
döda	deaths	inrikes	internal,
E		inte	domestic
efter	by	invandrare	not
efternamn	last name	invånare	immigrants
F			inhabitant
figur	figure	J	
flyttningar	migrations,	jämfört	compared
	moves		
flyttnings-	net migration		
överskott			

K		procentuell	expressed in per- centages
kommun	municipality		
kvinnor	woman	promille	per thousand
kön	sex, gender	på	on
könsfördel- ning	sex distribution	R	
		regional nivå	regional level
L		registrerade	registered
levande födda	live births	partnerskap	partnership
län	county	relativ fördelning	relative distri- bution
		respektive, resp	respectively
M		S	
maj	May	samband	connection
med	with	samma	same
medborgare	citizen	senaste	latest
medborgar- skapsland	country of citizenship	skillnaden	difference
medelfolk- mängd	mean population	skilsmässa	divorce
medellivslängd	average life expectancy	som	like
		spädbarns- dödlighet	infant mortality rate
medelålder	average age	Standardiserad	Standardised
mellan	between	dödlighet	Mortality Ratio
moder	mother	storstadsområden	metropolitan areas
månad	month		total fertility rate
män	men	summerad frukt- samhet	
N		svensk	Swedish
naturaliserade	naturalized persons	svenskfödda	Swedish born
		Sverige	Sweden
nettoinflyttning	net migration	T	
nuvarande	current	tal	number
nyblivna	newly	tid	time
nyregistrerade	newly registered	till	to
när	when	tredje	third
O		tusen	thousand
och	and	tusental	thousands
olika	different		
P		U	
per	per	under	during
perioden	period	uppdelat	divided by
personer	people	utländsk bak- grund	persons with foreign back- ground
procent	per cent		

utländsk	foreign	Å	
utländsk med- borgare	foreign citizen	ålder	age
utomnordiska	Non-Nordic	åldersfördelning	age distribution
utrikes	external, inter- national	åldersgrupp	age group
utvandrare	emigrant	åldersstruktur	age structure
utvandring	emigration	år	year
		återvändare	returnées
		Ä	
V		äktenskap	marriage
vanligaste	common	äldre	older
vecka	week	är	is/are
verksamhet	activity	Ö	
vid	at	över	across
världen	world	övriga Sverige	the rest of Sweden
världsdelen	part of the world, continent		
W			
webbplats	website		

Beskrivning av Sveriges befolkning 2006

Boken ger en sammanfattande bild av Sveriges befolkning och dess förändringar under 2006. Bland annat kan du läsa om hur många som flyttat in och ut ur Sverige, hur man flyttat inom Sverige, hur många som blivit svenska medborgare, vilken dag vi vanligen gifter oss på och hur vanligt det är med dubbelnamn som förnamn. Dessutom hittar du en mängd annan intressant information om Sveriges befolkning.

I boken finns avsnitt om:

Folkmängden och dess förändringar

Födda

Döda

In- och utvandring

Inrikes omflyttning

Civilståndsförändringar

Medborgarskap

Namnstatistik

Asylsökande

Adoptioner

Boken innehåller avsnitt som är återkommande samt några avsnitt om speciella händelser under det gångna året. I 2006 års bok redovisas bland annat specialavsnitt om den demografiska mittpunkten, svenskar bosatta i andra länder och anhöriginvandring.

I publikationen **Tabeller över Sveriges befolkning** ges en samlad redovisning av folkmängden och dess förändringar i tabellform.

ISSN 1654-4358 (online)

ISSN 1653-0926 (print)

ISBN 978-91-618-1383-4 Hela verket (print)

ISBN 978-91-618-1399-5 Beskrivning (print)

Publikationstjänsten:

E-post: publ@scb.se, tfn: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. Postadress: 701 89 Örebro.

Information och bibliotek: E-post: information@scb.se, tfn: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

Försäljning över disk, besöksadress: Biblioteket, Karlavägen 100, Stockholm.

Publication services:

E-mail: publ@scb.se, phone: +46 19 17 68 00, fax: +46 19 17 64 44. Address: SE-701 89 Örebro.

Information and Library: E-mail: information@scb.se, phone: +46 8 506 948 01, fax: +46 8 506 948 99.

Over-the-counter sales: Statistics Sweden, Library, Karlavägen 100, Stockholm, Sweden.